DANES 6 STRANI

TRST, četrtek 24. aprila 1958
Leto XIV. - Št. 98 (3943)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12,30 in od 15. do 18. - Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm. višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir — MALI OGLASI: 30 lir beseda — Za Jugoslavijo cene oglasov po dogovoru.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-375

Nov poziv Hruščeva vladi ZDA naj ustavi jedrske poizkuse

V svojem pismu Eisenhowerju pravi Hruščev, da SZ ne bo več preizkušala jedrskega orožja, če je ne bodo k temu prisilile ZDA in Anglija - Negativna reakcija v Washingtonu
Priprava zahodne note SZ v zvezi s konferenco

MOSKVA, 23. — Moskovski radio je nocoj sporočil, da je predsednik sovjetske vlade Hruščev poslal novo pismo predsedniku Eisenhowerju. V pismu Hruščev podrobno obrazložuje sovjetsko stališče glede nujnih mednarodnih vprašanj. Pismo so izročili včeraj v Washingtonu in je odgovor na Eisenhowerjevo pismo od 8. aprila.

Hruščev obrazložuje predvsem vzroke, zaradi katerih so sovjetski voditelji pozvali ameriško vlado, naj sledi sovjetskemu zgledu in ustavi jedrske poizkuse:

«1. Menimo, da je v sedanjem položaju potrebno ukiniti te poizkuse, ker stalno spravljajo v nevarnost obstoj in življenje prebivalstva.

2. Prav tako je potrebno ustaviti izdelovanje vedno bolj grozotnih sredstev za uničevanje, ker to izdelovanje samo nu sebi veča nevarnost atomske vojne.

3. Menimo, da bi ustavitev teh poizkusov bila prvi konkreten res uresničljiv ukrep in bi tudi omogočila, da se vprašanje razorožitve spravi z mrtve točke, na kateri je obtičalo. Sedanji trenutek nalaga konkretne ukrepe in pobude».

Hruščev omenja zatem, da ta ukrep ne bi škodoval interesom obrambe držav, ki imajo jedrsko orožje. Nasprotno, pomenil bi začetek dejanske spremembe v mednarodnih odnosih in v vzpostavljanju splošnega zaupanja.

Hruščev takole nadaljuje: «Po pobudi Sovjetske zveze je ustavitev jedrskih poizkusov odvisna izključno od vlad dveh držav, ZDA in Velike Britanije, ki skupno s SZ edini imata jedrsko orožje. Vaš negativni odgovor na moje pismo je povzročil pri nas veliko razočaranje. Ne da bi govorili o tonu vašega pisma in o vrsti trditev, ki namenoma potvarjajo stališče SZ glede razorožitve, je bistveno to, da nismo v tem odgovoru našli nobene omembe Vaše želje, da bi sledili zgledu SZ. Se bolj, Vi spravljate v dvom iskrenost naše geste.

Sovjetski predlogi za prepoved jedrskih poizkusov nimajo samo namen omiliti hladno vojno, pač pa tudi preprečiti človeštvu atomsko vojno».

Hruščev poudarja nevarnost, ki jo predstavljajo za Sovjetsko zvezo ameriški bombniki, ki prevažajo vodikove bombe in ki letijo proti sovjetskemu ozemlju. «Ti poleti, pravi Nikita Hruščev, predstavljajo resno ogrožanje svetovnega miru. Ameriška vlada mora ustaviti to igranje z ognjem».

V zvezi z uporabljanjem vesoljskega prostora v miroljubne namene poudarja Hruščev «zgrešeni način prikazovanja tega vprašanja v ZDA, ki predlagajo samo prepoved medcelinskih balističnih raket in s tem zanemarjajo druge važne plati tega vprašanja». «Na ta način, nadaljuje Hruščev, se zdi, da ameriška vlada upošteva samo varnost ZDA. Ne upošteva pa nobenega ukrepa za zagotovitev varnosti Sovjetske zveze in drugih številnih držav pred nevarnostjo, ki jo predstavlja mreža ameriških oporišč».

Hruščev pravi nato, da sporazum o miroljubni uporabi vesoljskega prostora narekuje tudi rešitev vprašanja ameriških oporišč. Hruščev obžaluje, ker je predsednik Eisenhower na svoji tiskovni konferenci označil resolucijo vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze o prekinitvi jedrskih poizkusov za «propagandno gesto». Pri tem poudarja, da so ZDA napravile večje število jedrskih poizkusov kakor SZ in bi lahko dale pobudo za ustavitev nadaljnjih poizkusov po izvršitvi katerega koli od prejšnjih poizkusov.

Hruščev pravi, da bi se moglo z lahkoto izvajati nadzorstvo nad prekinitvijo jedrskih poizkusov, in pripomnja, da obstajajo inštrumenti, ki omogočajo registracijo vsakršne atomske ali vodikove eksplozije, naj bo ta kjer koli. Zato ne bi mogla nobena država kršiti svoje obveznosti o prekinitvi poizkusov.

Hruščev pravi dalje, da SZ želi, naj se atomska energija uporablja samo v službi miroljubnih potreb človeštva, ter obžaluje, da obstaja «velika razlika» med besedami ZDA o njihovi želji, naj bi se atomska energija porabljala v miroljubne namene, ter njihovimi dejanji.

«Odslej, zaključuje Hruščev, ne bo Sovjetska zveza preizkušala nobene atomske ali vodikove bombe več, razen če jih ne bodo ZDA ali Velika Britanija k temu prisilile.»

Bela hiša je potrdila, da je Eisenhower dobil pismo Hruščeva sinoči pozno zvečer. Novo pismo sedaj proučujejo ameriški strokovnjaki in o njem sta se že posvetovala danes popoldne Eisenhower in Dulles.

Predstavnik državnega departmaja pa je nocoj izjavil, da pismo Hruščeva Eisenhowerju enostavno zavrača. Eisenhowerjev predlog od 8. aprila, naj bi ZDA in SZ skupno začele tehnično proučevanje sredstev za nadzorstvo ki so potrebna za pripravo programa nadzorovane razorožitve.

V svojem pismu od 8. aprila, ki ga omenja Hruščev je Eisenhower pozval SZ, naj sprejme zahodne pogoje za sporazum o razorožitvi, in je izrekel mnenje, da sovjetska ukinitev jedrskih poizkusov nima nobene veljave, ker da SZ ne predvideva nobenega sistema inšpekcij. Potrdil je tudi, da nameravajo ZDA izvesti vrsto jedrskih poizkusov, ki so določeni za letos.

Medtem so v Tokiu sporočili, da je ameriška vlada zavrnila japonsko zahtevo za prekinitev jedrskih poizkusov na Zahodnem Pacifiku. Ameriški odgovor izreka dvome glede namenov sovjetske vlade o «začasni» prekinitvi jedrskih poizkusov.

Vlada Združene arabske republike pa je v odgovoru na sovjetsko sporočilo poudarila, da pozdravlja sklep o prekinitvi jedrskih poizkusov. «Vlada Združene arabske republike, pravi dalje pismo, je mnenja, da so ti poizkusi neposreden dokaz napadalnih namenov in njih nadaljevanje bi lahko imelo škodljive učinke za cele narode.» Pismo pravi zatem, da ljudstvo Združene arabske republike ne more ostati brezbrižno spričo te nevarnosti, zlasti še, ker so nedavno sporočili, da nameravajo nekatere države delati poizkuse z atomskim orožjem na afriški celini.

LONDON, 23. — Foreign Office je sporočil, da bodo tri zahodne države v kratkem poslale novo skupno noto Sovjetski zvezi v zvezi s konferenco na najvišji stopnji. Noto bodo verjetno izročili jutri popoldne. To so potrdili tudi v uradnih krogih v Parizu.

Predstavnik ameriškega državnega departmaja je danes v zvezi s tem samo izjavil, da se nadaljujejo zadevna posvetovanja med predstavniki treh zahodnih držav. Dodal je, da ne ve, kdaj in kako bodo izročili noto sovjetskemu zunanjemu ministru.

Zahodni opazovalci menijo, da bodo tri zahodne vlade vztrajale, naj se sovjetski predstavnik posvetuje skupno z vsemi tremi zahodnimi veleposlaniki.

Madžarska agencija MTI poroča, da bodo sredi tega tedna v Moskvi verjetno objavili izjavo v zvezi z dosedanjimi razgovori z zahodnimi veleposlaniki. Verjetno bo sovjetsko zunanje ministrstvo sklicalo prihodnje dni tiskovno konferenco. Agencija dodaja, da se bodo morda razgovori Gromika z zahodnimi veleposlaniki nadaljevali jutri.

Angleški zunanji minister Selwyn Lloyd pa je danes v spodnji zbornici izjavil, da je najboljši način za pripravo konference na najvišji stopnji čimprejšnji sestanek poslanikov štirih velikih držav v Moskvi.

Dodal je, da se vlade Pariza, Londona in Washingtona posvetujejo. Izjavil je tudi, da se mu zdi sovjetski predlog, naj bi pri razgovorih sodelovali tudi poljski in češkoslovaški veleposlanik, «nekoristen», in da bi povzročil «samo zgubo časa.»

Laburistični voditelj Bevan je izjavil, da je po njegovem mnenju sovjetska metoda za pripravo konference na najvišji stopnji «povsem sprejemljiva». Lloyd je odgovoril: «Ce hočemo, da bodo priprave za konferenco naglo potekale, je potrebno, da se predstavniki štirih vlad sestanejo na razgovore.»

Nadaljevanje kongresa ZKJ v Ljubljani

Včeraj poročilo Rankovića o nalogah ZKJ danes pa Kardeljevo poročilo o programu

Med čitanjem Rankovićevega poročila so veleposlaniki socialističnih držav zapustili dvorano, a poljski veleposlanik se je vrnil - Pozdravi alžirske narodnoosvobodilne fronte, Narodne unije Kameruna, Konference azijskih socialistov in drugih

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 23. — Z današnjim — drugim — dnem tega nadvse zanimivega in važnega kongresa jugoslovanskih komunistov se njegovo delo vedno bolj širi. Zato je nemogoče tudi v daljšem poročilu, kot je pričujoče, povedati več kot le približno tisto, kar je bistvenega.

Predvsem je podal Aleksander Ranković poročilo daljše od štiridesetih tiskanih strani normalne knjige o organizacijsko-političnih nalogah ZKJ. Delegati pa so prejeli že pred kongresom nad sto strani debelo knjižico s poročilom CK ZKJ o delu zveze med šestim in sedmim kongresom. Sklenili so, da se poročilo ne bere, in so ga odobrili.

Popoldne pa je delo nadaljevalo v treh komisijah: 1. za vprašanja društveno-političnega sistema, gospodarsko politiko in politiko na drugih področjih, 2. za politično, organizacijsko in idejno delo ZKJ in 3. za zunanjo politiko o vprašanjih mednarodnega delavskega gibanja. Diskusija je bila istočasno v treh različnih dvoranah pod predsedstvom Todorovića, Stambolića in Vlahovića.

Pred Rankovićevim referatom in po njem so kongres pozdravili: predstavnik danske KP in japonske socialdemokratske stranke, ki je prinesel hkrati tudi pozdrave konference azijskih socialistov, dalje zastopniki Narodne unije Kameruna z dolgo obrazložitvijo borbe afriških zasužnjenih narodov, zastopnik fronte narodne osvoboditve Alžira, katerega so delegati stoje dolgo z viharnim ploskanjem pozdravljali. Prebrali so tudi brzojavne pozdrave KP Italije, KP Japonske in Švedske. Pozdravna brzojavka in dodatno brzojavno sporočilo KP Indije pa sta izzvala smeh, ker se šele v drugi brzojavki tudi, da se KP Indije ne strinja s programom ZKJ. Sledila je brzojavka socialistične stranke Burme.

Ranković je govoril zlasti o nalogah komunistov kot družbeno - političnih delavcev sploh, o njihovem delu v komunah, na vasi, pri reševanju kadrovskih vprašanj, v borbi idej itd. Posebno poglavje je posvetil ideološkemu delu in organizacijski krepitvi ZKJ. Ob koncu poročila pa je omenil poizkuse, da bi se borba narodov Jugoslavije uničila, ali pa spravila v drugo smer. Med drugim je poudaril:

«Medtem pa se sedaj z raznih strani zopet slišijo nekatere nam namenjene in ne posebno prikrite aluzije o «sedenju na dveh stolicah», o upogibanju hrbtenice pred imperialisti zaradi njihovega pokvarjenega blaga in podobno. Govori se, da samo države socialističnega tabora ne upogibajo hrbtenice pred imperialisti, temveč da vodijo samostojno politiko, politiko miru, kar bi moralo pomeniti, da Jugoslavija kot socialistična država, ki ne pripada taboru, upogiba hrbtenico pred imperialisti, ne vodi samostojne politike in ne vodi politike miru.»

«Kako je to absurdno! Vsa borba narodov Jugoslavije pod vodstvom ZKJ je bila protiimperialistična, sama socialistična Jugoslavija je stvaritev prav te borbe, ki so jo jugoslovanski komunisti organizirali in ki so jo vodili. Komunisti in narodi Jugoslavije, ki so ji sledili, niso sedeli na dveh stolicah in se niso prodajali fašizmu in tudi se niso z njim pomirjevali, kakor tudi se niso leta 1948 nikomur prodajali.» Pri teh besedah so vsi delegati vstali in dolgo ter burno ploskali in vzklikali Titu in Rankoviću. «Toda tudi takrat, ko se je rožljalo z orožjem na jugoslovanskih mejah, se niso prodajali, ampak so vedno stali na braniku osnovnih pravic in koristi svoje države, svobode, neodvisnosti in socialističnega razvoja, kakršen odgovarja jugoslovanskim in splošnim sodobnim pogojem, na braniku osnovnih načel svobodnega in enakopravnega sodelovanja ter mednarodne solidarnosti vseh socialističnih sil na svetu.»

«Meni se kljub temu zdi, je dejal dalje Ranković, da imajo nekateri interes hitro pozabiti neprijetna dejstva. Ce bi imeli jugoslovanski komunisti tako upogljivo hrbtenico, bi jo upognili tudi leta 1948 pod tako močnim pritiskom močnega propagandnega stroja iz več držav. In ne samo propagandnega! Kljub temu naša partija in naši narodi niso poteptali in tudi niso prodajali svojih revolucionarnih načel!» Tudi pri teh besedah so se delegati dvignili, začeli ploskati in prepevati: «Druže Tito, mi ti se kunemo». «Što je više kleveta i laži, Tito nam je miliji i dražiji.»

Nato je Ranković nadaljeval: «Ravno nasprotno. Prenašali smo udarce z ene in z druge strani. Toda častno smo upravičili zaupanje in poravnali dolg, ki ga imamo do svojega ljudstva in do socializma sploh. Zato, če že hočemo govoriti o politiki sedenja na dveh stolicah v odnosih med državami, dokazujejo praksa in dejanja, da socialistična Jugoslavija ni nikoli bila med pristaši take politike, temveč se ji je vedno zoperstavljala in tako bo delala tudi v bodoče.»

Ranković je dalje poudaril: «Lahko je nekdo v zmoti, kar se tiče naše enotnosti. Toda to nikomur ne daje pravice vmešavati se v notranje zadeve naše države v upanju na nekakšno neenotnost v ZKJ in v njenem vodstvu. Ker imamo izkušnje iz preteklosti, menimo, da ne morejo več dolgo trajati stare diskvalificirane metode postavljanja enih ljudi proti drugim. Za nami so leta, ko so nam z vseh strani dajali razne vzdevke, prerokovali o stopnji zvestobe tega ali onega komunista. Komunist je lahko zvest samo marksistično - leninističnemu nauku in socializmu, svojemu delavskemu razredu in svojemu narodu. To je zadostno jamstvo za orientacijo v njegovem revolucionarnem delu.»

«Zato so brezmiselne vse propagandne poteze postavljanja voditeljev ene države proti voditeljem druge države, ker to ne more koristiti ničemer, pač pa lahko samo povzroča medsebojne sume in nezaupanja, ker ne služi ustvarjanju prijateljstva in sodelovanja med narodi ter komunističnimi in delavskimi strankami.»

«V zadnjem času spet slišimo govorice o neobhodnosti borbe proti «revizionizmu» ZKJ. Nekateri postavljajo to celo kot svojo glavno nalogo. Ce pustimo ob strani dejstvo o obstoju nekih različnih stališč in gledišč o nekaterih vprašanjih teorije in prakse socializma, se naš človek normalno vpraša, kakšna politika neke države je to, ki sebi ne postavlja za glavno nalogo skrb o lastnem narodu, o socializmu v lastni državi in o njegovem pravilnem razvoju, ampak postavlja kot svojo glavno nalogo vmešavanje v notranje zadeve Jugoslavije, čeprav je znano, da so člani zveze komunistov in delovni ljudje ter narodi naše države bili na višini zgodovinskih nalog tudi v oboroženi borbi in v mirni graditvi svoje socialistične skupnosti. Edino oni imajo pravico odločati o svojem notranjem razvoju.»

«Na žalost, se iz tega vidi, da nekateri zelo odgovorni ljudje v našem sosedstvu, namesto da bi se kaj naučili iz preteklosti, začenjajo ponovno brusiti staro zarjavelo orožje Kominforma, odkrito obnavljajo že zdavnaj kompromitirane obtožbe na račun jugoslovanskih komunistov o njihovem odstopanju od načel marksizma - leninizma, o služenju buržoaziji itd. V bistvu pa ponovno prihajajo na politiko pritiska na Jugoslavijo, na njene socialistične ustanove in organizacije. Mi najmanj želimo ob tej priložnosti govoriti o pojavih, ki spominjajo na hudo preteklost, in nismo pričakovali, da bomo prisiljeni to v taki meri storiti na sedmem kongresu ZKJ. Kakor prej, tako tudi sedaj menimo da se noramo s svoje strani še dalje truditi, da se prebolijo ostanki te negativne preteklosti in da je potrebno z zaupanjem gledati v prihodnost v upanju, da se tudi drugi v bistvu tega mnenja in da so se nekaj naučili iz vsega tistega, kar je bilo v preteklosti.»

«Menili smo in menimo, da dosedanje izkušnje to potrjujejo, da razlike ideološke narave ne smejo vplivati na prijateljski razvoj meddržavnih odnosov sploh, posebno ne med državami, ki gradijo socializem. Nekatere naravne in nujne razlike v praksi in gledališčih partij socialističnih držav ne smejo biti povod za spore in kvarjenje odnosov med državami in komunističnimi partijami, temveč morajo biti spodbuda za še bližje spoznavanje in izmenjavo izkušenj. Samo tako se lahko uresniči politika sodelovanja med narodi. Temu mora biti tudi primer in spodbuda politika prostovoljnega in enakopravnega sodelovanja med komunističnimi partijami in prijateljstvo med socialističnimi državami pri njihovih skupnih naporih za zagotovitev trajnega miru in napredka v svetu.»

«Tako mi jugoslovanski komunisti, je zaključil Ranković, gledamo na odnose, kakršni bi morali biti med socialističnimi državami in delavskimi strankami. Zato se upravičeno sprašujemo: kaj se želi doseči s tem, da se naša praksa in naše stališče glede nekaterih vprašanj o graditvi socializma in mednarodnega delavskega gibanja prikazujeta v napačni luči. Komu je potrebna izolacija Jugoslavije od delavskega gibanja drugih držav in zakaj se po raznih kanalih podtika neresnica o ZKJ in njenih posameznih voditeljih. O vsem tem moramo razmisliti, ker ne gre samo za našo državo in našo zvezo komunistov, za nas Jugoslovane, temveč za celotno delavsko gibanje. Nihče nima pravice s svojimi različnimi kombinacijami prinašati škodo temu gibanju, v katerega rokah je usoda človeštva.»

Poročilo je bilo razdeljeno še pred čitanjem ne samo delegatom, ampak tudi veleposlanikom socialističnih držav, ki so kot opazovalci navzoči na kongresu. Še med Rankovićevim čitanjem pa se je zvedelo, da bodo ti veleposlaniki pred čitanjem gornjih odstavkov zapustili dvorano. To se je tudi zgodilo. Poljski veleposlanik pa se je nato vrnil in poslušal Rankovićev govor do konca. Vendar pa se je takoj popoldne zvedelo, da so vsi veleposlaniki kosili pri Slonu v prijateljskem razgovoru z nekaterimi najvidnejšimi voditelji ZKJ, med katerimi je bil tudi Leskošek, član izvršnega komiteja ZKJ. Pozneje pa so poslušali diskusijo v zunanjepolitični komisiji. Zvedelo se je tudi, da se v krogih, ki so blizu teh veleposlanikov, njihova odsotnost med koncem Rankovićevega govora tolmači v smislu želje, da se sedanje razlike med KP SZ in ZKJ ne bi večale «s pogrevanjem» preteklosti, ki jo imajo ti poslaniki za preživelo. Vsekakor se ne predvidevajo senzacionalni «prelomi» ali kaj podobnega.

Med diskusijo v zunanjepolitični komisiji je govoril tudi delegat iz okraja Koper Gino Gobbo o ugodnih posledicah videmskega sporazuma in o italijanski manjšini v Jugoslaviji ter o njenih pravicah.

Z velikim zanimanjem se pričakuje jutrišnje Kardeljevo poročilo programu ZKJ.

S. L.

—«»—

Arabski protest proti Izraelu

NEW YORK, 23. — Glavni tajnik Arabske lige Hasuna je poslal glavnemu tajniku OZN Hammarskjoeldu brzojavko, s katero zahteva, naj takoj posreduje zaradi zbiranja izraelskih čet v Jeruzalemu ob 10. obletnici ustanovitve Izraela.

Hasuna pravi, da je izraelska akcija nova huda kršitev sporazuma o premirju in resolucije OZN, ki določa internacionalizacijo Jeruzalema.

Jordanske oblasti so zahtevale nujno sejo mešane komisije za premirje v zvezi s streljanjem v Akabskem zalivu, ko je neki izraelski čoln prišel v jordanske teritorialne vode. Komisija se je sestala sinoči ob odsotnosti izraelskih delegatov. Jordanski delegati so obsodili Izrael, ker zbira tanke na področju Jeruzalema. Poročilo so takoj poslali v New York.

V izraelskih krogih izjavljajo, da ima izraelska vlada namen izvesti vojaško parado v Jeruzalemu, ki je v programu za proslavo 10. obletnice ustanovitve Izraela.

V Jeruzalemu zanikujejo trditve, da nekatere velesile, zlasti ZDA, pritiskajo na izraelsko vlado, naj umakne iz Jeruzalema tanke, ki bodo jutri sodelovali pri vojaški paradi. Pripominjajo, da tanki nimajo streliva.

—«»—

Poizkusi v Cape Canaveral

CAPE CANAVERAL, 23. — Danes so v Cape Canaveral izstrelili raketo, ki pa ni nosila nobenega satelita. Kakor poročajo, je bil namen poizkusa pripraviti pošiljatev rakete na Luno, kar naj bi se zgodilo proti koncu poletja. Namen poizkusa je bil tudi iskati rešitev, kako naj se rakete vrnejo v zemeljsko atmosfero.

Raketo so izstrelili ob 19.10 po krajevnem času. Dvignila se je navpično in dolgo čase je bil videti velik rumen plamen. Več sekund se je raketa dvigala navpično in se je nato počasi nagnila proti vzhodu.

Ameriško letalstvo je sporočilo, da je tudi druga stopnja rakete začela uspešno delovati. Četrt ure po izstrelitvi je predstavnik letalstva izjavil, da se zdi, da je poizkus uspel.

Predvidevajo, da bo raketa dosegla višino 8000 kilometrov. Raketa ima ime «Thor Able». Upajo, da se bo druga stopnja rakete vrnila na Zemljo v 30 minutah.

Mediem nadaljujejo strokovnjaki v Cape Canaveral priprave za izstrelitev rakete «Vanguard» s satelitom, ki bo imel premer 53 cm. Izstrelili jo bodo verjetno jutri.

Vodstvo CGIL poziva vse volivce naj glasujejo za delavske stranke

Vedno večje vmešavanje Vatikana v volilno kampanjo

(Od našega dopisnika)

RIM, 23. — Vatikansko glasilo se vedno pogosteje spušča v volilno kampanjo v Italiji. Današnji «Osservatore Romano» objavlja članek, v katerem ponovno svari pred oddajanjem glasov za stranke, ki ne kažejo, da skrbijo za «obrambo duhovnih dobrin in pravic lastne vesti», t. j. za laične stranke. Te pa se s svoje strani vedno bolj upravičeno razburjajo zaradi vedno številnejšega vmešavanja Vatikana v volilno kampanjo.

Pri tej volilni kampanji v korist demokristjanov vneto pomaga vatikanskemu glasilu tudi nedeljski «Osservatore Romano», ki napada Malagodija in ponavlja že znane fanfanijevske teze.

Ugotavlja se, da povzroča obnašanje Vatikana razdraženost tudi v krogih, ki do sedaj niso kritizirali tega ravnanja. Tako ne štedi današnji «Messaggero» s kritiko proti Vatikanu in pravi med drugim: «Če bi volivci morali glasovati po «vojem verskem prepričanju», bi se politična borba avtomatično spremenila v versko borbo: na eni strani katoličani na drugi strani laiki. Nastal bi še resnejši položaj, kakršnega je ustvarila enobarvna vlada.»

Fanfani pa je v svojem intervjuju ameriški agenciji INS podal pregled volilnih perspektiv in poudaril potrebo okrepitve krščanske demokracije. Izjavil je med drugim: «Bitka bo imela ugoden izid za demokracijo in svobodni svet, če ne bodo italijanske demokratične sile napravile napake, s tem da bodo prispevale k ošibitvi krščanske demokracije, namesto da bi ji pomagale.»

Fanfani je s tem ponovno pozval stranke bivše koalicije, naj ne napadejo večinske stranke, tako da bo ta lahko nadaljevala svoje spletke na desno, na levo in v sredino. Fanfani je navedel deset milijonov glasov PSI in KPI kot «varnostno razliko, ki jo je do sedaj branila krščanska demokracija, da prepreči prehod skrajne levice iz opozicije na oblast». Izrekel je upanje, da se to število ne bo doseglo niti sedaj: toda po njegovem mnenju to ne zadostuje, ker bi ošibitev krščanske demokracije pomenila «resno nevarnost».

V vodstvu CGIL pa je glavni tajnik Novella danes podal poročilo, ki poziva članstvo, naj glasujejo za stranke delavskega razreda. Zatem našteva težnje delovnih množic, ki so: obramba miru, zavzemanje za mednarodno pomiritev, borba proti raketnim oporiščem in proti jedrskim poizkusom. V notranji politiki pa zahteve za splošno zvišanje mezd in plač, izboljšanje delovnih pogojev itd. Zatem se poročilo zavzema za uvedbo državne zdravniške službe po vzorcu naprednejših držav ter uvedbo upravičenih razlogov za odpustitev na vseh sektorjih ter priznanje juridične veljavnosti delovnim pogodbam in notranjim komisijam. Dalje se zavzema za agrarno reformo, za večjo skrb države na Jugu, za splošno reformo pouka, za razširitev gospodarske izmenjave ter za prenehanje diskriminacije med sindikati.

Podtajnik Santi je v svojih izjavah poudaril vzroke, zaradi katerih CGIL ne more ostati indiferentna pri volitvah 25. maja, kakor tudi ne morejo volitve zmanjšati zaleta sedanjih sindikalnih borb.

Vodstvo KPI je danes na svojem sestanku tudi razpravljalo o splošnem poteku volilne kampanje. Longo pa je govoril o kongresu ZKJ v Ljubljani in je izjavil, da so nasprotja, ki so prišla na dan, ideološkega in načelnega značaja. Dejal je, da je potrebno čakati, dokler se ne vrne iz Ljubljane opazovalec KPI dr. Reichlin, preden se izreče končna sodba.

Ingrao pa je poudaril neumestnost spremembe politike do jugoslovanskih komunistov, ki bi v tem primeru bila četrta sprememba v nekaj letih, ter je izrekel upanje, da vzpostavitve prijateljskih odnosov, ki se je konkretizirala z lanskim obiskom delegacije KPI v Beogradu, ne bodo motile nove polemike.

Predsednik vlade Zoli pa se je danes razgovarjal z zunanjim ministrom Pello zlasti o sestanku atlantskega sveta, ki bo od 4. do 7. maja v Kopenhagnu. Pella je izjavil, da bodo na tem sestanku govorili izključno o političnih in ne o vojaških vprašanjih. Razpravljali bodo tudi o pripravah za konferenco najvišjih in o stališču, ki naj ga zavzamejo v zvezi s sedanjim potekom razgovorov med veleposlaniki v Moskvi.

Pozneje sta se Zoli in Pella zglasila pri Gronchiju, kateremu sta poročala o zunanji politiki in o poteku volilne kampanje.

A. P.

Eisenhower izključuje možnost dvostranskih razgovorov s SZ

Taki razgovori bi se lahko začeli samo o vprašanjih, ki se tičejo izključno teh dveh držav - Opravičeval je tudi strateške polete ameriških letal

WASHINGTON, 23. — Predsednik Eisenhower je danes na tiskovni konferenci izjavil, da sovjetski protest v Varnostnem svetu proti ZDA vsiljuje vprašanje, kakšni so pravi namen Kremlja glede morebitne konference najvišjih. Predsednik je tudi izjavil, da so poleti ameriških letal nad arktičnim področjem upravičeni in da je to v skladu s potrebo ameriške obrambe.

Zatem je Eisenhower izključil možnost dvostranskih sovjetsko-ameriških razgovorov na najvišji stopnji, če bi se pokazalo, da se ne more sklicati konferenca najvišjih. Dodal je, da ZDA ne bi mogle zakonito nastopati kot predstavnik svojih zaveznikov. Dalje je dejal, da, če Sovjetska zveza upa, da bo spremenila konferenco med Vzhodom in Zahodom v take vrste dvogovor, ne bi on osebno videl upravičenosti sestanka na najvišji stopnji.

Vendar pa ni mogoče izključiti, da bi se med Sovjetsko zvezo in ZDA razgovarjali po redni diplomatski poti ali pa tudi na ravni zunanjih ministrov o vprašanjih, ki se tičejo izključno teh dveh držav, posebno kar se tiče finančnih vprašanj.

Zatem je Eisenhower pokazal, da se ne strinja v celoti z nedavno izjavo ameriškega tajnika za trgovino Weeksa, češ da je ameriški gospodarski zastoj sedaj dosegel najnižjo raven. Dejal je, da se ta raven ne more doseči istočasno na vseh sektorjih ameriškega gospodarstva. Pri tem je izrekel upanje, da se bo v bližnji prihodnosti položaj začel splošno boljšati. Dalje je izjavil, da ameriško prebivalstvo nima nobenega vzroka, da bi se prepustilo paniki s tem v zvezi. Potrdil je, da ni mogoče govoriti o zmanjšanju davkov, ker se v bodoče predvidevajo znatni izdatki zlasti na vojaškem področju.

Zatem je predsednik zagovarjal spremembo zakona Mac Mahon v zvezi z atomskimi tajnostmi. Dejal je, da hočejo ZDA okrepiti obrambno fronto svojih zaveznikov in zato jim morajo sporočiti informacije o atomskih tajnostih, ki so sicer že znane Sovjetski zvezi. Zatem je omenil napredek na tem področju, ki ga je dosegla Velika Britanija pri izdelovanju atomskih in vodikovih bomb, ter je navedel tudi Francijo med državami, ki so pri atomskem raziskovanju precej napredovale.

Ti dve državi, je dodal predsednik, bi bili na prvem mestu med državami, ki bi imele korist od spremembe omenjenega zakona. Kar se tiče drugih držav, ki na tem področju sploh niso napredovale, pa je predsednik izjavil, da sporočitev teh podatkov ne bi imela velike koristi.

—«»—

Vihar prevrnil več ribiških čolnov

MESSINA, 23. — Ladja «Ninetta», na kateri je bilo deset mož posadke, se ni vrnila. Verjetno se je v viharju prevrnila. Vse iskanje je bilo zaman in malo upanja je, da bi posadko še našli, čeprav nameravajo jutri še nadaljevati iskanje.

TRAPANI, 23. — Ribiška ladja «Caterina» se je prevrnila. Deset mož se je rešilo, ostalih dveh pa niso mogli najti.

BARI, 23. — Ni se vrnil ribiški motorni čoln «San Vito» s štirimi možmi posadke. Obstaja le še skromno upanje, da so se ribiči rešili, če se je ladja zatekla v kak zalivček.

Pet padalcev mrtvih in več kot sto ranjenih

FORT CAMPBELL (ZDA), 23. — Pri letalski vaji, med katero se je spustilo 1300 padalcev ter več ton materiala, se je pripetila huda nesreča, ki jo je povzročil močan veter. Ko so padalci že pristali, jih je veter še vlekel po tleh. Pri tem je bilo pet padalcev mrtvih in več kot sto ranjenih.

Pleven predlaga strankam enoletno politično premirje

V tem letu naj bi skušali rešiti alžirsko vprašanje - V treh letih in pol so Francozi ubili 62.000 Alžircev

PARIZ, 23. — Bivši ministrski predsednik Pleven, ki mu je Coty dal nalogo, naj se posvetuje o možnosti za sestavo vlade, je pozno popoldne začel posvetovanja. Najprej se je razgovarjal s predsednikom prejšnje vlade Gaillardom, pozneje pa je sprejel Bidaulta.

Tudi Pleven je mnenja, da je sedaj alžirsko vprašanje najnujnejše. Toda v zvezi s tem je bolj previden. Stranke poziva na začetni sporazum o enoletnem političnem premirju, med katerim bodo skušali najti sporazumno rešitev za Alžir. To je njegov pogoj za sprejem mandata za sestavo vlade. Toda opazovalci dvomijo v njegov uspeh. Pleven bi moral pri morebitnih pogajanjih za rešitev alžirskega vprašanja računati na stališče zmernih in socialistov, kar pa je zelo težavna naloga spričo številnih nasprotujočih si stališč.

Proti sebi ima Pleven ne samo Bidaultov neuspeh, pač pa tudi svoj neuspeh lanskega junija in oktobra, ko mu ni uspelo rešiti podobne naloge, ki jo je dobil od Cotyja. V Parizu govorijo, da Pleven lahko kvečjemu zahteva od socialistov njihovo nevtralnost. To pa bi verjetno privedlo do tega, da bi tudi MRP zavzela enako stališče.

Spričo vsega tega se nocoj v Parizu že govori o Plevenovem nasledniku. Ta naj bi bil Mitterrand, ki pripada levemu centru.

Po razgovoru s Cotyjem je Pleven izjavil, da ne bo dal odgovora predsedniku republike, dokler se ne bo prepričal, ali je mogoče izvesti njegov program. Dejal je, da se bo posvetoval z nekaterimi političnimi in vojaškimi osebnostmi izključno o alžirskem vprašanju. «Vsakdo mora razumeti, je pripomnil Pleven, da sedanja kriza ni kakor vse druge in da je ne more rešiti taka vlada, kakršne so bile druge.»

Vojni minister Chaban-Delmas, ki je včeraj prišel v Alžir na razgovor z Lacostom, je danes izjavil, da je francoska vojska ubila v treh letih in pol vojne v Alžiru okoli 62.000 Alžircev. Francozi pa so zgubili 6000 vojakov. Upor se je začel novembra 1954. Chaban - Delmas je izjavil tudi, da je v zadnjem mesecu padlo okoli 3000 Alžircev, v zadnjem trimesečju pa okoli 8000. Francoske izgube pa se lahko cenijo na približno eno desetino od alžirskih izgub. Dalje je minister izjavil, da imajo Alžirci skupno 50.000 mož, od katerih je 23.500 rednih, 30.000 pa rezervnih vojakov. Sporočil je dalje, da bo kontingent francoskih vojakov, ki bi moral biti odpuščen 1. maja, ostal še dalje v Alžiru. Gre za 30 ali 35.000 mladeničev.

—«»—

Vesoljska postaja

WASHINGTON, 23. — Ameriški znanstvenik Kraft Ericke je pokazal model vesoljske postaje, ki naj bi bila dolga 32 metrov in na kateri bi bilo prostora za posadko štirih oseb. Po njegovem mnenju bi tako postajo lahko izstrelili v vesolje z raketo vrste «Atlas» čez približno pet let. Po njegovem mnenju bo čez pet let mogoče to doseči, medtem ko bodo poizkusi na drugih področjih lahko nudili rešitev vprašanja, kako naj se posadka postaje vrne na Zemljo.

—«»—

Sam je povedal da bi moral napraviti atentat

MANAGUA, 23. — General Anastasio Somoza Debayle, brat predsednika Nikarague ter poveljnik vojske je sporočil, da so proti njegovi osebi emigranti iz Nikarague, ki bivajo v Panami in Kostariki, organizirali atentat. To je odkril sam Rodolfo Gomez Boca, mladenič, ki je dobil nalogo, da ubije generala Somoza.

—«»—

RABAT, 23. — Maroška stranka Istiklal je nocoj objavila uradno izjavo, v kateri sporoča, da se bo magrebska konferenca začela 27. aprila zvečer ali 28. aprila zjutraj v Tangerju.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13,7, najnižja 10,7, zračni tlak 1009,4, veter severovzhodnik, 34 km na uro, vlaga 49 odst., morje razburkano, temperatura morja 11,9.
Vreme danes: Spremenljivo.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 24. aprila
Jurij, Igor
Sonce vzide ob 5.06 in zatone ob 19.02. Dolžina dneva 13.56. Luna vzide ob 8.46 in zatone ob 23.54.
Jutri, PETEK, 25. aprila
Marko, Tugomir

Slabo vreme zopet zavrlo volilna zborovanja

Glavni osrednji voditelji strank pridejo v naše mesto šele v maju

Jutri bo govoril Saragat za socialdemokrate na Trgu Unità, Pacciardi (PRI) pa je odložil svoj prihod na maj

Slabo vreme je ponovno zavrlo volilno propagando, čeprav so nekatere stranke kljub burji priredile svoja volilna zborovanja. PSI pa je zaradi neprimernega vremena odložila včerajšnja napovedana zborovanja. Sicer pa se stranke pripravljajo za velike volilne shode, na katerih bodo govorili vsedržavni voditelji. Danes bi moral govoriti za monarhiste poslanec Covelli, jutri pa se pričakuje v naše mesto prihod bivšega podpredsednika Saragata ki bo govoril na Trgu Unità za socialdemokrate. To no sicer najvažnejše volilno zborovanje v tem tednu, saj se pričakuje, da se bo Saragat skušal otresti svojih odgovornosti glede reševanja nujnih tržaških vprašanj, ki jih nosi kot bivši podpredsednik vlade in večletni sodelavec demokristjanov v vladi. Zaradi tega Saragat ni priljubljen niti med tržaškimi člani njegove stranke, ker mu upravičeno očitajo, da se ni nikoli resno zanimal za Trst in da je vedno podrejeval tržaške interese ožjim strankarskim interesom socialdemokratske desničarske struje. V preteklih dneh so nekateri politični krogi v Trstu očitali tukajšnjemu socialdemokratskemu vodstvu, zakaj je izbralo prav Saragata za prvo veliko volilno zborovanje v Trstu. Tržaška PSDI se izgovarja, da se je Saragat sam ponudil, da pride v Trst in da so bili za petek drugi socialdemokratski voditelji zlasti levičarske struje zaposleni drugje. Zato tudi napovedujejo, da bodo prišli v prihodnjih tednih v Trst, ko se bo volilna kampanja še povečala, se drugi govorniki, kot na primer Zagari in Matteotti.

Jutri bi moral govoriti v Trstu tudi republikanski prvak Pacciardi, ki pa je odložil svoj prihod na prihodnji mesec. V maju bosta govorila v Trstu Togliatti za KPI in Fanfani za KD. Demokristjani bodo imeli v gosteh tudi notranjega ministra Tambronija in še nekaj drugih ministrov. Laurovi monarhisti pa generala Messeja.

Medtem pa občinski sluge, ki so jih določili za raznašanje volilnih potrdil, hitro opravljajo svoje delo. Do sedaj so jim bila izročena potrdila vseh 348 sekcij v tržaškem volilnem okrožju. Okrog 120.000 volivcev je že dobilo na dom volilno potrdilo. Včeraj pa je število izročenih volilnih potrdil baje že preseglo 150.000. Do sedaj so raznašalci vrnili občinskemu volilnemu uradu okrog 6000 volilnih potrdil oseb, ki jih niso mogli najti, kar znaša 2.5 odstotka izročenih potrdil. V kratkem bodo imenovali skrutinatorje na osnovi predlogov strank, ki se udeležujejo volitev.

Prvi predsednik prizivnega sodišča dr. Alfonso Consalvo je v teh dneh podpisal odlok o imenovanju predsednikov volišč volilnih sekcij v 215 občinah tržaške, goriške in videmske pokrajine, in sicer v 382 sekcijah šestih občin tržaške pokrajine, 1002 sekcijah 184 občin videmske pokrajine in 168 sekcijah 26 občin goriške pokrajine. Interesentom bodo v prihodnjih dneh uradno sporočili imenovanja. Hkrati pa jim bodo izročili dva izvoda tiskovine štev. 1. ki jo je izdalo notranje ministrstvo in ki vsebuje tekste volilnih zakonov. Kasneje bodo vsi predsedniki volišč dobili še tiskovino štev. 12, v kateri so objavljena navodila o delovanju volilnih sekcij.

Imenovani predsedniki volišč, ki stanujejo v tržaški občini, dobijo omenjene tiskovine na tajništvu predsedstva prizivnega sodišča, v drugem nadstropju sodne palače soba štev. 184.

Prvo predsedstvo prizivnega sodišča opozarja vse interesente, da so po zakonu obvezani sprejeti predsedniško mesto volilnih sekcij. Zato bodo morebitne prošnje za razbremenitev tega imenovanja iz zdravstvenih ali drugih resnih razlogov upoštevane samo, če bodo upravičeno utemeljene in formalno dokumentirane.

— «» —

Volilna zborovanja

PSI

Ob 18. uri na Trgu Rosario (Giorgio Pugliesi), ob 20. v Mavhinjah (Stane Bidovec).

KPI

Ob 17. uri v Ul. Sporcavilla (Iole in Locetti), ob 18. Lazaret (Santalesa), 18.30 v Stivanu, 19. Trg Belvedere (Pogassi), 19.30 Žavlje (Pacco in Martinelli), Ul. Orlandini (Sema) ob 20. Kolonkovec (Deferri), Campanelle št. 26 (Perini), Medja vas (Bernetič), Saležel (Videli), Mladinski krožek pri Sv. Jakobu (Sema).

—«»—

Stavka v podjetju SALDA

Delavci v podjetju SALDA nadaljujejo svojo borbo, ker delodajalec trmasto vztraja pri svojem odklonilnem stališču in noče pristati na zahteve glede zvišanja mezd, ureditve vprašanja doklade za zdravju škodljiva dela itd. Včeraj so delavci zapustili delo ob 12. in se bodo vrnili danes ob 8.; poudarjajo pa, da ne bodo prenehali, dokler delodajalec ne bo pristal na njihove zahteve.

—«»—

Peta razstava cvetlic

Na pomorski postaji vneto pripravljajo peto razstavo rož. Včeraj popoldne so razložili prvi material, ki je prispel na razstavo iz Gradca. Kot je znano, bodo Avstrijci sodelovali v treh oddelkih: prvega bo uredila direkcija parka Schoenbrunn, drugega muzej v Gradcu in tretjega kmetijska zbornica iz Celovca. Material, ki je prispel iz Gradca, bo služil za ureditev alpskega vrta, na katerem rastejo tudi nekatere redke rastline. Prav tako naglo urejujejo razstavo rož iz San Rema, kjer bodo prikazali čudovite rože, postavljene v obliki škrlatne preproge. Iz Neaplja pa bo v kratkem prispela botanična kolekcija iz tamkajšnjih javnih vrtov.

—«»—

Stavka delavcev električnih podjetij

Po skupnem sklepu osrednjih sindikalnih organizacij bo 5. in 6. maja 48-urna protestna stavka delavcev električne stroke, ker je prišlo do razbitja pogajanj za sklenitev nove vsedržavne delovne pogodbe. V Trstu se bodo te stavke udeležili vsi delavci in uslužbenci podjetja SELVEG.

Silvana Mangano s filmsko ekipo v Jugoslaviji

Sinoči je šla skozi Trst z brzovlakom ob 23.40 filmska ekipa producenta De Laurentiisa, ki snema v koprodukciji z jugoslovanskim podjetjem «Bosna-film» velefilm «Vihar», ki je povzet po Puškinovem romanu «Kapitanova hči». Delo režira znani italijanski režiser Lattuada, ki je sinoči potoval skupno s producentom De Laurentiisom in znano filmsko igralko Silvano Mangano. Z njimi so potovali tudi Van Heflin, Geoffrey Horne, Oskar Homolka, Helmut Dantine, Agnes Moorehead, Robert Reith in tržaška filmska igralka Fulvia Franco, ki nastopajo v tem filmu.

Ob odhodu iz Rima je režiser Lattuada izjavil, da bo ekipa ostala v Jugoslaviji blizu Novega Sada približno en mesec in da bo tam snemala najvažnejše zunanje prizore. Film snemajo po sistemu Technirama in Technicolor.

Na tržaški postaji so se producent, režiser, Silvana Mangano in drugi igralci prijazno razgovarjali s tržaškimi novinarji; naš urednik pa jih je spremljal do Sežane.

Novi odloki vladnega komisariata

Videmski sporazum popolnoma uveljavljen

S tem odlokom je odpadla zadnja juridična ovira za dosledno izvajanje sporazuma

V Uradnem vestniku št. 12 vladnega generalnega komisariata za Tržaško ozemlje je objavljen odlok št. 40, ki določa sledeče:

GENERALNI KOMISAR ITALIJANSKE VLADE ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

glede na odlok predsednika republike z dne 27. oktobra 1954 in na podlagi prejetih pooblastil

odreja:

Edini člen.

Z učinkom od dneva njegovega podpisa se priznа popolna in celotna izvršitev sporazuma med republiko Italijo in Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo za ureditev osebnega prometa kakor tudi prevozov ter zvez po kopnem in po morju med tržaškim področjem in bližnjimi področji, sklenjenega v Vidmu dne 20. avgusta 1955 in objavljenega v uradnem vestniku vladnega generalnega komisariata št. 24 — redna priloga — dne 22. avgusta 1955.

S tem odlokom je odpadla zadnja juridična ovira za dosledno izvajanje videmskega sporazuma, kar bi moralo po našem mnenju tudi dokončno rešiti vprašanje bencina, ki je v tankih motornih vozil, neposredno zvezanih z motorji. Vendar pa smo iz avtoritativnega vira izvedeli, da oblasti menda ne mislijo na ta način razlagati tega sporazuma in da naj bi torej ostale v veljavi sedanje omejitve, ki so v ostrem nasprotju z jasnimi določili videmskega sporazuma o osebnemu obmejnemu prometu. Po teh vesteh naj bi šlo le za juridično ureditev vprašanja, ker tega sporazuma ni odobril parlament in so ga objavili v rečni prilogi uradnega vestnika vladnega generalnega komisariata brez podpisa vladnega komisarja in brez točne oznake, da gre za uradni akt.

Na ta način naj bi se torej po dobrih dveh letih in pol zavedli, da se je izvajal neki sporazum, ki ni imel pravne veljave in naj bi skušali urediti to vprašanje. Mnenja smo, da bi morala imeti objava sporazuma v uradnem vestniku pomembnejše posledice, saj je s tem ta sporazum — vsaj nesporno na tržaškem področju — dobil zakonsko veljavo in ga bodo nujno morala upoštevati tudi sodišča. S tem pa se premakne celotni spor okrog bencina na drugo osnovo in imajo tisti odvetniki, ki hočejo glede tega vprašanja pričeti bitko s carino, v rokah novo močno juridično orožje.

Vendar pa menimo, da veliko večino prebivalcev ne zanimajo toliko te juridične podrobnosti in da upravičeno zahteva, da se videmski sporazum kar najširše razlaga in izvaja v korist prebivalstva na tej in oni strani meje.

V istem uradnem vestniku so še izšli odloki: št. 38, ki se nanaša na razveljavitev predpisov o hipotekah, registrskih, dednih in darilnih pristojbinah; odlok št. 39 o predpisih o kolkovnih pristojbinah in odlok št. 41 o začasni zaščiti industrijskih iznajdb, praktičnih vzorcev, okrasnih vzorcev in likov ter trgovskih znamk pri predmetih ki bodo razstavljeni na desetem tržaškem mednarodnem velesejmu. Poleg tega je vladni generalni komisar izdal vrsto ukrepov, ki imajo neposredno veljavo na tržaškem področju in s katerimi je raztegnil veljavnost italijanskih zakonov in odlokov.

Priprave za volitve notranjih komisij

Krivična prepoved sestankov v raznih obratih ladjedelnic

Sramotno ravnanje tajništva Delavske zbornice CISL

V okviru priprav za volitve notranjih komisij je Zveza kovinarjev FIOM imela v svojem načrtu vrsto sindikalnih sestankov v raznih oddelkih obratov CRDA in arzenala, da bi delavcem obrazložila volilni program svoje liste. Osrednje vodstvo CRDA pa je včeraj to prepovedalo. Ravnatelj Moretti je izjavil, da je Delavska zbornica CISL protestirala, češ da bi taki sestanki motili počitek delavcev. Zaradi tega je prišlo do prepovedi.

Vest o tem samovoljnem ukrepu vodstva in protestu CISL je vzbudila ogorčen protest delavcev, ker se na ta način kršijo sindikalne pravice delavstva, ki jih zagotavljajo vsedržavni in krajevni sporazumi. Grajati je treba to diskriminacijsko in nedopustno ravnanje delodajalca, pa tudi ravnanje Delavske zbornice CISL, ki nikakor ne koristi delavskim interesom, niti ne prispeva k utrditvi njihove enotnosti.

Glede predvolilne kampanje za volitve notranjih komisij je treba tudi omeniti, da je te dni tajništvo Delavske zbornice CISL razposlalo vsem delavcem obratov CRDA in arzenala svoje tedensko glasilo, ki je polno protikomunistične propagande in napadov na Zvezo kovinarjev FIOM. V nekem članku pa se predstavnik sindikata kovinarjev CISL hvalisa, da so po njihovi zaslugi sprejeli na delo v tovarno strojev 40 sinov tamkajšnjih delavcev, ki so seveda člani tega sindikata. Poleg tega pa našteva tudi, da je njihov sindikat razdelil za praznike delavcem darilne pakete, medtem ko FIOM samo zahteva prispevke delavcev. To naj bi bila vaba delavcem, da bi volili za kandidate CISL, kakor dela v Neaplju Lauro z makaroni. Res je, žal, da razni delodajalci rajši sprejmejo na delo pripadnike Delavske zbornice CISL; toda ne bi si mislili, da so pri tej sindikalni organizaciji tako brezobzirni, da se s tem celo hvalijo in to diskriminacijsko ravnanje delodajalcev uporabljajo celo za svojo volilno propagando.

Koordinacijski odbor Zveze kovinarjev FIOM je predložil delavcem obračun dosedanjega delovanja notranjih komisij v obratih CRDA in arzenalu. Glavna dejavnost se je razvijala skupno z borbo delavcev teh obratov, ki je trajala nepretrgoma 9 mesecev. Delovanje notranjih komisij bi lahko bilo bolj uspešno, če vodstvo podjetij ne bi delalo ovir in raznih težav. Kljub temu pa je koordinacijski odbor razpravljal z osrednjim vodstvom obratov CRDA o ureditvi vprašanja dnevnic, o obračunavanju odstotkov za nadurno delo na podlagi celotnih odstotkov akordnega dela, o izenačenju plač delavk, o izboljšanju delavskih menz, gradnji delavskih stanovanj INA-CASA, o perečem vprašanju ladjedelnice Sv. Roka, o odpravi delovnih pogodb na določeni rok itd.

—«»—

Otrok se je opekel

Ceprav ima Tiziana Neri, stanujoča s svojimi starši v Ul. B. Angelico, komaj 9 mesecev, je že okusila bolečine zaradi hude opekline na levi nogi. Otroka je njena 21-letna mati Marija Pia pripeljala v bolnišnico, kjer je morala dekletce pustiti, v varstvo zdravnikov dermatološkega oddelka. Ti so bili namreč mnenja, da bo otrok okreval v najboljšem primeru v 8 ali 10 dneh.

Tizianina mati je s solzami v očeh obrazložila zdravnikom, da je bil otrok v naročju stare matere, ko jo je oblila vrela voda, ki je bila v loncu na plinskem ogrevalniku.

—«»—

Trčenje vespe z avtom

Giorgio Viezzoli, 23 let star mladenič iz Ul. Schiapparelli, je včeraj v prvih popoldanskih urah privozil s svojo vespo iz Ul. Madonnina in je zavil na Trg Sansovino. Smola pa je hotela, da je z nasprotne strani trga privozil fiat 1100, last 21-letnega Marija Brasola iz Ul. Monteccuco, in čeprav sta oba skušala preprečiti trčenje, je vseeno prišlo do karambola, ki se je končal slabše za vespista. Viezzoli se je namreč med padcem udaril v levo nogo, zaradi česar je sklenil oditi v bolnišnico. Na srečo poškodbe niso nevarne in tako je fant lahko odšel domov, kjer bo s počitkom okreval najkasneje v tednu dni.

—«»—

Konj brcnil paznika

Konji v hlevu proseške železniške postaje so zelo verjetno nervozni in divji obenem ter ne marajo videti niti tistih, ki skrbijo za njihovo čistočo in želodec. Že pred tedni je neki delavec okusil... konjska kopita in včeraj se je to ponovilo. Tokrat je besni konj pritisnil kopito 35-letnemu Remigiu Ruzzierju s Proseka št. 18 prav na sredo obraza, pri čemer ga je ranil na nosu in nad desnim očesom.

Prestrašen je mož zbežal iz hleva in ker so mu dali na razpolago avto delodajalca, se je z njim pripeljal v Trst in se nemudoma zatekel v bolnišnico. Tu pa so ga zdravniki potolažili, mu izprali rane in ga odslovili

—«»—

Vpisovanje otrok v počitniške kolonije

Pokrajinski sindikat uslužbencev krajevnih ustanov CGIL sporoča, da organizira ustanova INADEL tudi letos za otroke uslužbencev poletne počitniške kolonije, v katere bodo sprejemali otroke, rojene med 16. junijem 1946 in 15. junijem 1952. Prijave sprejemajo sindikalne sekcije in sindikalni zaupniki. Za informacije in za prevzem potrebnih obrazcev se prizadeti lahko obrnejo na sindikat v Ul. Zonta 2.

Nesreči na delu

Breme stisnilo delavcu roko

Pri trčenju med vagonom in traktorjem jo je delavec skoraj izkupil

Josip Kodrič iz Milj je dobil nalogo, da skupno z drugimi delavci popravi električno kabino nedaleč od bivše mitnice v Ul. Flavia. Delavec je najprej pripravil tul, na katerem je bilo ovitih nešteto žic. Ko je žice dvignil, da bi jih prenesel v kabino, je Kodrič ugotovil, da je breme zelo težko. Vrhu tega pa se mu je tul izmuznil iz rok in ker se je bal okvare, ga je hotel ujeti v zraku.

Posrečilo pa se mu ni in težko breme mu je stisnilo mezinec desne roke ob tla, pri čemer mu je ranilo in tudi zmečkalo prst.

Kodrič je hotel nadaljevati z delom, a bolečine mu niso dovolile, zaradi česar ni bilo drugega izhoda, kot se zateči v bolnišnico. Zdravniki so mu rano najprej razkužili in ker brez pomoči specialistov ne bi šlo, so ga premestili na II. kirurški oddelek, kjer so mnenja, da se bo moral zdraviti najmanj dva tedna.

Zgodaj popoldne se je tudi v starem pristanišču pripetila nezgoda na delu, ki se na srečo ni končala tako hudo, kot je spočetka kazalo. Malo pred 13. uro je namreč nedaleč od skladišča št. 2 prišlo do trčenja med tovornim vagonom in traktorjem, katerega je vozil 39 let stari mehanik Ubaldo Arcangeli iz Ul. dell'Eremo 53.

Smola je hotela da se je Arcangeli znašel med traktorjem in zagonom a mož se je v zadnjem trenutku umaknil, s čimer se je rešil hujših poškodb.

Vseeno pa so ga morali z rešilnim avtom Rdečega križa katerega so drugi delavci poklicali na kraj, odpeljati naravnost v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ne bo nič hudega. Sklenili pa so ga pridržati na I. kirurškem oddelku, kjer bodo z natančnejšim pregledom ugotovili, če bo prvotna diagnoza in tudi prognoza okrevanja v 10 dneh držala, ali ne.

—«»—

Priprave za 1. maj

Odbor za proslavo 1. maja pri Delavski zbornici CGIL kakor tudi krajevne delavske zbornice v Miljah, Dolinu, Križu in Nabrežini se pripravljajo, da bo letošnja proslava mednarodnega praznika dela čim lepše uspela. Pokrajinsko tajništvo CGIL je že vložilo prošnjo za prvomajsko povorko in sindikalno zborovanje v Trstu; prvomajske proslave pa bodo tudi v Dolinu, oziroma Boljuncu, v Miljah, Križu in Nabrežini. V Trstu pa bo poleg povorke in zborovanja tudi slovesna otvoritev novega sedeža Delavske zbornice CGIL v Ul. Pondares.

—«»—

Razpis natečaja trgovinske zbornice

Tržaška trgovinska zbornica je razpisala natečaj, na katerem lahko sodelujejo delavci področja, ki so najmanj 25 let nepretrgoma delali v istem podjetju; osebna ali družinska podjetja, ki poslujejo že 50 let nepretrgoma (obrtniška 25 let) in podjetja, ki so občutno modernizirala naprave, napravila pomemben socialni napredek ali dosegla industrijski patent.

Zmagovalcem pri natečaju bodo razdelili petdeset zlatih odlikovanj.

Izpred kazenskega sodišča

Mladoletnost rešila tatu obsodbe zaradi mnogih tatvin

Pogojna obsodba moškega, ki je ukradel v Barkovljah kotel

Sredi marca letos je prislo v prostore komisariata javne varnosti v Ul. Università 10 mladih športnikov in vsak je prijavil tatvino tega ali onega predmeta, ki ga je imel v žepih, in tudi denarja. Predmeti, v glavnem ročne ure, vžigalniki in cigarete, so izginili iz slačilnice igrišča za odbojko v Ul. Belpoggio, kjer so športniki trenirali.

Policija je seveda takoj uvedla preiskavo in ker je šlo za tatvine razmeroma visokega števila ur, so začeli nadzorovati urarje, znane nakupovalce ukradenega blaga in predvsem zastavljalnice. In prav tu so odkrili tatu. Že naslednjega dne so v veži zastavljalnice ustavili 18-letnega Franca G., pri katerem so odkrili dve polici zastavljenih ur.

Franco G. je tatvino priznal, a je v obrambo navedel, da je hotel priti do denarja, da bi se lahko pošteno najedel. Del vsote pa je zapravil za zabave. Mladenič je pravzaprav žrtev družinskih razmer. Oče in mati sta se ločila in mladi fant je moral slediti materi. Z njo pa ni hotel živeti in se je vrnil k očetu, a tudi ta ga ni maral. Spodil ga je od hiše in ker ni bilo druge izbire se je fant začel pečati s tatvinami.

Med zasliševanjem je izpovedal vse, kar ga je težilo, in tako je pojasnil, da je prvo tatvino izvršil med 6. in 7. decembrom lani, ko je iz slačilnice nekega gradbišča na Opčinah ukradel 1.500 lir, medtem ko je marca letos z drugega gradbišča, tokrat v mestu, prikrajšal delavce za tri ročne ure.

Ena izmed uspešnih tatvin se mu je posrečila v mehanični delavnici v Ul. Lazzaretto Vecchio, po kateri je z zadovoljstvom spravil v žep 14 tisočakov. Ker je bil prepričan, da se mu je nasmehnila sreča, je Franco G. nadaljeval s tatvinami kjerkoli je mogel, pri čemer je kradel denar, cigarete, usnjene suknjiče in vselej po slačilnicah nedaleč od tržaškega velesejma, pri predoru Sv. Vida in nekoč tudi iz stanovanja. Postal pa je tako predrzen, da je tudi v krožku Enal v Ul. Conti stopil za oder, kjer je izpraznil vse denarnice, s čimer je «zaslužil» 4.300 lir.

Tudi tatvina v slačilnici športnega igrišča se mu je posrečila, a se je s svojo neprevidnostjo izdal. Zato so ga prijavili sodišču, kjer se je moral zagovarjati ne le za že navedene tatvine, temveč tudi zaradi prisvojitve 500 lir, last Augusta Dalla Favero, 1.300 lir Giovannija Zamarchija, ure Carla Carlovattija, ure Giorgia Dragana, 1.500 lir, ure, prstana iz belega zlata z briljantom in vžigalnika last Lucija Fonde, 900 lir in ure Giovannija Scana, 3.500 lir Racchija Renata, 500 lir Vittoria Cirellija in 4 tisočakov v škodo Giovannija Firmanija.

Dve ukradeni uri je nesel spravit k 20-letnemu znancu Argeu B., kateremu je za uslugo podaril ukradeni vžigalnik. Seveda je fantu povzročil več škode kot koristi, ker so tudi njega poklicali na zagovor pred sodnike. Medtem ko so ti Franca G. oprostili tatvine zaradi mladoletnosti in odredili njegovo izpustitev na svobodo, so Argea B., ki je bil obtožen posesti ukradenega blaga obsodili, na srečo pogojno in brez vpisa v kazenski list, na 15 dni zapora in na 3.000 lir globe.

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 43-letni Antonio Lubiana iz Doberdobske ulice na Opčinah, katerega so zaradi tatvine obsodili pogojno na 5 mesecev in 10 dni ječe ter na 4 tisočake globe.

Tatvino, zaradi katere je bil Lubiana obsojen, je junija 1956. leta odkrila Lilijana Ferluga iz Ul. Bovedo. Nekega jutra je namreč ugotovila, da je iz kleti stanovanja izginil bakren kotel skupno s parom hlačk in dvema paroma nogavic.

Nihče ni videl tatu in edino upanje je bilo, da bi ga policija odkrila. Na srečo pa ga je čisto slučajno odkrila Lilijanina mati Ana Martelanc, ki je kmalu po tatvini odšla z doma in hotela s tramvajem v mesto. Med potjo je opazila moža, ki je nosil napolnjeno vrečo. Ženska se mu je približala in ga vprašala če ima morda kak bakren kotel. Na negativen odgovor pa mu je Martelančeva iztrgala vrečo iz rok in jo vrgla na tla in njen kotel se je v njeno veselje zavalil na cestni tlak.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 23. aprila t. l. se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo je 12 oseb, porok pa je bilo 10.

POROČILI SO SE: delavec Luciano Parovel in uradnica Silva Marsi, prodajalec Giovanni Drioli in gospodinja Alice Dandri, prodajalec Edvino Meden in gospodinja Annamaria Funes, električar Aldo Modri in bolničarka Rita Prahl, delavec Giovanni Trevisan in gospodinja Giuseppina Bassanese, uradnik Linicio Rebeni in uradnica Licia Bernessi, oficir vojske Enrico Zuccotti in študentka Diana Arcovelli, uradnik Francesco Prioglio in dr. prava Liliana Beer, mehanik Giovanni Vittori in gospodinja Vittoria Vigini, prodajalec Aldo Prete in šivilja Mirella Mezgec.

UMRLI SO: 81-letna Maria Zanzot vd. Del Maschio, 81-letna Amalija Ivančič, 85-letna Maria Franco por. Budinich, 75-letna Rachele Bottacin vd. Stevanato, 16-letna Rita Casalangusida, 66-letna Maria De Marco vd. Cordova, 84-letni Alfredo Sagrati, 72-letna Anna Crismanic, 61-letni Giuseppe Zuder, 69-letna Luigia Ferluga vd. Baretto, 71-letna Josipina Vičič por. Skeri, 78-letna Francesca Mosettig vd. Culot.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN v aprilu

INAM - Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9; Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5.850.—	6.000.—
Marengo	4.750.—	4.850.—
Dolar . .	622.—	624.—
Frank franc.	130.—	134.—
Frank švicar.	144.—	146.—
Sterling . . .	1.710.—	1.760.—
Dinar . . .	81.—	84.—
Siling . . .	23.75	24.25
Zlato	708.—	710.—
Zah. n. marka	147.—	149.—

MALI OGLASI

POUČUJEM matematiko, latinščino, grščino Franc Suštaršič. Telefonirati 24-361 (šola) od 9. do 12. ure.

Pogajanja na uradu za delo

Še nobene rešitve spora pri Acegatu

Včeraj je bil na uradu za delo sestanek za rešitev spora, ki je nastal zaradi namena vodstva občinskega podjetja Acegat, da bi razveljavilo dosedanjo delovno pogodbo in razdelilo uslužbence v dve kategoriji. Sestanka so se udeležili vsi člani upravnega odbora Acegat, ravnatelj in podravnatelj urada za delo, ravnatelj podjetja Acegat, predstavnik vsedržavnega združenja občinskih podjetij, dva predstavnika tajništva Delavske zbornice CGIL ter Delavske zbornice CISL, dva predstavnika sindikalnih organizacij Acegata ter delegacija sindikalnih zaupnikov. Sestanek je trajal do 21.40, a ni bil dosežen noben sporazum, ker obe stranki vztrajata na svojem stališču.

Spričo tega je predstavnik urada za delo izjavil, da mora zadeva še dozoreti in je predlagal kompromisno rešitev. Priporočil je, naj ta predlog proučijo sindikalni predstavniki in vodstvo podjetja in naj odgovorijo na prihodnjem sestanku, ki bo med 30. aprilom in 3. majem.

Kaže pa, da predloženi kompromis ne zadovoljuje sindikalnih predstavnikov, ker bi njegova uresničitev razdvojila delavce in onemogočila vsako nadaljnjo sindikalno akcijo v tem podjetju.

—«»—

Marija Grgič praznuje 80-letnico

V krogu svojih sinov, vnukov in pravnukov praznuje danes v Bazovici štev. 97 svojo 80-letnico rojstva Marija Grgič roj. Gombač. Rodila se je namreč 24. aprila 1878 v Naklem na Pivki, v družini, ki je štela 9 otrok. Ko ji je bilo 16 let, je zgubila mater in je morala skrbeti za družino, saj je bil le en brat starejši od nje.

Z 19. letom se je poročila z Andrejem Grgičem iz znane gostilniške družine v Bazovici. Povila je 8 otrok, od katerih sta dva umrla v mladih letih. Starejši sin vodi gostilno in tovarno sodavice, drugi je učitelj v Jugoslaviji, tretji pa je agronom in poučuje na srednji šoli na Tržaškem. Pridna gospodinja in dobra mati je s svojim možem, ki je umrl leta 1925, lepo vzgojila svoje otroke in skrbela za domače gospodinjstvo ter obrat. Kljub težavam in trdim preizkušnjam je dočakala visoko starost in ohranila duševno bistrost ter dober spomin.

Svojci in sorodniki, od sinov, brata do snah in vnukov in pravnukov ji ob lepi obletnici želijo še mnogo let zdravja in zadovoljstva.

Voščilom se pridružujeta tudi uprava in uredništvo «Primorskega dnevnika», ki ga naša prababica zvesto čita vsak dan.

SNG v TRSTU

GOSTOVANJE ZAGREBAČKEGA DRAMSKEGA KAZALIŠČA

V soboto 26. t. m. ob 21. uri v Avditoriju v Trstu,
v nedeljo 27. t. m. ob 15.30 v prosvetni dvorani «A. Sirk» v Križu,
ob 20. uri v Zadružni dvorani na Kontovelu

Molière

„Scapinove zvijače"

komedija v treh dejanjih

V soboto 26. t. m. ob 21. uri v Prosvetnem domu na Opčinah,
v nedeljo 27. t. m. ob 17. uri v Avditoriju

Jean Anouilh

„Antigona"

tragedija

Za vse predstave veljajo gledališki kuponi

Prodaja vstopnic v Trž. knjigarni, Trst, Ul. sv. Frančiška 20 ter v soboto od 19.30 dalje in v nedeljo od 15. ure dalje v Ul. Roma 15-II.; za okolico eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni dvoran.

Za nedeljsko predstavo v Križu prodaja vstopnic tudi na sedežu prosvetnega društva «Igo Gruden» v Nabrežini v soboto od 18. do 20. ure.

Cepljenje proti kozam in davici

Županstvo sporoča da je od 1. aprila do 31. maja cepljenje otrok proti kozam in davici. Cepiti se morajo vsi otroci, ki so dopolnili leto dni starosti, in sicer otroci, ki so rojeni v drugem, tretjem in četrtem tromesečju 1956 in v prvem tromesečju 1957, ter otroci, ki so se rodili prej in ki še niso bili cepljeni.

RADIO

ČETRTEK, 24. aprila 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno — dobiš od vsepovsod in... Predavanje: «Živali med seboj»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Armando Sciascia; 13.30 Lahke melodije; 17.30 Plešite z nami; 18.00 Mozart: Koncert št. 3 v G-duru za violino in orkester; 18.30 Sirimo obzorja: (8.) «Moj dom je Evropa»; 18.50 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane; 19.15 Radijska univerza: Tečaj o lokalnih samoupravah; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Od melodije do melodije; 21.00 Iz arhivov kriminalne vede: (5.) «Sodna kemija»; 21.15 Eddie Calvert in orkester Norrie Paramor; 21.40 Moški zbor «Bojan» iz Dornberga; 22.00 Mnenja preteklosti in sedanjosti: «Dvig in padec Antona Aškerca»; 22.15 Ansambla Henry Levine in Pee Wee Hunt; 22.30 Klavirske skladbe Bele Bartoka; 22.50 Južnoameriške motive igra orkester Luiz el Grande.

TRST I.

12.10 Igra orkester Angelini; 14.30 «Tretja stran»; 16.30 Sto let tržaških popevk; 17.30 Beethoven: Sonata za klavir; 17.50 «Tihotapstvo»; 18.55 Spored na ploščah; 21.00 Mozart: «Razočarani ženin», Mendelssohn: «Vrnitev».

KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.
5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti; «Ureditev hiš in njihovega okoliša»; 13.45 P. I. Čajkovski: «Slavnostna uvertura 1812», op. 49; 14.00 Glasba po željah; 14.30 Pogovor z volivci: «Govori predsednik OLO Nova Gorica ing. Karmelo Budihna»; 14.40 Glasba po željah (II. del); 15.25 Samospeve izvajajo Anita Mezetova, Bogdana Stritarjeva, Rudolf Franci in Miroslav Cangalović; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 19.30 - 22.15 Prenos RL; 22.15 Igra kvintet Boruta Lesjaka.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.
5.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Zbori «Svoboda» nam pojo; 8.35 Znani napevi z velikimi orkestri; 9.00 Glasbeni album; 10.10 Na vrtiljaku zabavnih melodij; 11.00 Odlomki iz jugoslovanskih oper in baletov; 11.30 Cicibanom — dober dan!; 11.45 Poje zbor osnovne šole «Vrtača»; 12.00 Lahka glasba; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ivan Matetič Ronjgov: Ročenice; 13.15 V tričetrtinskem taktu; 13.40 Popularne melodije iz domače orkestralne glasbe; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Humoreska tega tedna — Joža Horvat: «Protestno zborovanje partizanskih konj»; 16.00 Z jugoslovanskimi solisti in skladatelji; 17.10 Prelistajmo naš zabavni album; 18.00 Radijska univerza; 18.15 Anton Lajovic: Adagio; Fran Lhotka: Jugoslovanski capriccio; 18.45 Četrtkova reportaža; 19.50 Tedenski notranje-politični pregled; 20.05 Javni četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Izbor socialne in partizanske lirike; 21.30 Vilko Ukmar: Godalni kvartet št. 2; Pavel Sivic: Suita za klarinet in klavir.

TELEVIZIJA

11.00-12.15 Kinematografski spored z milanskega velesejma; 17.00 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.45 Stari in novi šport; 19.00 Pouk angleščine; 19.20 Razgovor z gledalci; 19.35 Popevke ob oknu; 20.00 Kmetijska oddaja; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 Odnehaš ali nadaljuješ; 22.00 Potovanje na Jug; 22.30 Telefilm; 22.15 Poročila.

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21. uri bo koncert orkestra Tržaške filharmonije pod vodstvom Antonia Pedrottija s sodelovanjem pianistke Maureen Jones. Na sporedu sta Chopin in Brahms. Nadaljuje se prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Danes in jutri ob 17.30 nastopi deško gledališče z igro «Bonaventura živinozdravnik po sili».

Jutri ob 21. uri: Ajshil: «Hoefore», tragedija v dveh dejanjih.

KIN

Se bo ameriška recesija končala v novi krizi?

Kakor potrjujejo uradni podatki, je Amerika globoko zabredla v četrto recesijo od časa velike krize in v tretjo recesijo po drugi svetovni vojni. Do prve recesije je prišlo leta 1938, do druge leta 1948, do tretje leta 1953, a četrta, ki še traja, je nastopila lansko leto.

Vse napovedi o hitrem in nebolečem premagovanju sedanjega upadanja gospodarske dejavnosti so odvrgli. Kajti medtem ko sta dve povojni recesiji dosegli svoj zaključek po osmih mesecih trajanja, je sedanja recesija stopila že v deveti mesec in ni izgledov za njeno skorajšnjo «likvidacijo». Zaradi globokih in resnih posledic, ki jih je sedanja recesija imela na celotno ameriško gospodarstvo, jo smatrajo za najhujšo med vsemi dosedanjimi.

V primeri z letom 1948 je industrijska proizvodnja v prvi in drugi povojni recesiji padla za 10,5 odst., sedaj pa znaša 11,7 odst. V kolikor bi se recesija obdržala na sedanji ravni, brez nadaljnjega poslabšanja, je šef sindikata avtomobilskih delavcev, Walter Ruther, mnenja, da se bo bruto nacionalni dohodek ob koncu leta zmanjšal za 50 milijard dolarjev, odnosno za eno osmino. Po uradnih podatkih se je izvoz iz ZDA zaradi upadanja gospodarske dejavnosti zmanjšal za 13 odst. Po uradni oceni brezposelnosti je v letu 1949 le-ta znašala 3,7 milijona ali 5,9 odst. skupne delovne sile, v letu 1954 3,6 milijona ali 5,6 odst., medtem ko je v marcu letos znašala 5,2 milijona ali 7,7 odst. celotne delovne sile, kar predstavlja rekordno število od leta 1941 dalje. Po računih sindikalnih strokovnjakov pa se to število, upoštevajoč tudi delno zaposlitev, dvigne dejansko na 6,7 milijona brezposelnih, odnosno na 12 odst. Za časa polne krize v letu 1933 pa je bilo 14 milijonov brezposelnih, odnosno 28,6 odst., v prvi naslednji recesiji (leta 1938) pa 10,5 milijona brezposelnih odnosno 19,5 odst. skupne delovne sile.

Sedanjo brezposelnost, za razliko od prejšnjih, označuje to, da je prizadela po večini mlade delavce, črnce in neporočene delavce, in to v razmerju 1:7 glede drugih nezaposlenih. Druge kategorije so v boljšem položaju, ker pride na 16 brezposelnih eden starejši delavec, ena delavka na vsakih 14. Gledano v celoti je bil za časa krize brezposeln vsak peti delavec, medtem ko je sedaj brezposeln vsak trinajsti.

Razmeroma največje število brezposelnih je v industriji jekla, ki izkorišča komaj 60 odst. svoje kapacitete, in v avtomobilski industriji, kjer se je proizvodnja znižala za eno tretjino. Dejansko predstavlja najhujši problem stanje v avtomobilski industriji, kjer so že zaprli 14 tovarn, hkrati pa napovedujejo, da se bo proces zapiranja tovarn nadaljeval. Od dejavnosti te industrijske veje, ki porabi eno petino nacionalne proizvodnje kavčuka, dve tretjini proizvodnje gume in pretežni del proizvodnje umetnih vlaken, stekla in aluminija so odvisne tudi mnoge druge industrijske veje. Že prve posledice se odražajo v naglem bankrotiranju samostojnih prodajalcev avtomobilov, in število teh bankrotov, hkrati z bankrotom lastnikov trgovin, pohištva in konfekcije dosaže dnevno do 40 primerov. V kolikor bi se ta proces nadaljeval z istim tempom, bi do konca tega leta prišlo v stečaj 14.000 srednjih tvrdk, kar je le za 1000 manj kot v prvi recesiji po veliki krizi. Značilno je, da se z velikim upadanjem kupne moči zaradi recesije stalno dvigajo življenjski stroški. Konec marca je bil potreben dolar in 23 centov za nakup osnovnih življenjskih potrebščin, ki si jih mogel leta 1950 dobiti za en dolar.

Posledice recesije v ZDA so prvi občutili bližnji in daljni sosedi v Južni Ameriki — Čile, Bolivija, Peru in Venezuela — zaradi naglega padca surovin (bakra, cinka in svinca) ali zaradi omejitve uvoza nafte. Zaradi tega je Dulles napovedal proučitev celotnega problema s temi državami.

Nerazvite dežele so na sestanku Ekonomsko-socialnega sveta Združenih narodov že zahtevale od mednarodnega monetarnega sklada, da sprejme potrebne ukrepe proti omejitvi mednarodne trgovine, ki bi se mogla razširiti na ostale industrijske države zaradi poglobitve ameriške recesije.

Kljub temu, da je sedanja ameriška recesija resnejša kot se je to uradno pričakovalo, bi se po mnenju strokovnjakov moglo, z vrsto preizkušenih ukrepov preprečiti izbruh krize. Z zmanjšanjem davkov, z javnimi deli, z večjo pomočjo brezposelnim in s povečanjem izdatkov za vojsko in z drugimi elementi sistema državne intervencije v gospodarstvu je ameriška vlada — kakor se poudarja — zmožna preprečiti novo gospodarsko katastrofo, ki bi hudo prizadela pretežni del ostalega sveta.

Toda vprašanje je, kako ocenjujemo položaj in kakšno akcijo smatramo za najprimernejšo. Kongresni prvaki obeh strank se strinjajo z vlado, da trenutno ni potrebno podvzeti kakršnih koli resnejših protirecesijskih ukrepov. Navadni člani predstavniškega doma in tretjina senatorjev zahtevajo resnejšo akcijo spričo okoliščine, da bo treba v bližnjem decembru na volitve. V tem jih podpira bivši predsednik ZDA Truman, ki predlaga, da bi se takoj zmanjšalo davčno breme družinam s srednjimi in nizkimi dohodki za 5 milijard dolarjev. Vplivna Rokfellerjeva ustanova podpira Trumanov predlog o davkih, toda zahteva, da se izdatki za vojsko povečajo za 18 milijard dolarjev v teku treh let. Zaradi volilnih potreb se med strankama vodi nenavadna borba okrog recesije. Kljub temu da so proti ostrejšim ukrepom, morejo demokrati, ki razpolagajo z večino v obeh domih kongresa, pridobiti na svojo stran del republikancev pri izglasovanju zakona, ki bi po svoji obliki morali pomeniti napad na recesijo, čeprav to dejansko niso. Po drugi plati pa je finančni minister, zaradi razpoloženja potrošnikov do štednje za «črne dneve», pozval državljane, naj to delajo s tem, da kupujejo obveznice državnih posojil, akr pa ni všeč bančnikom. Kar zadeva sindikalno federacijo AFL-CIO, ki zahteva povečanje izdatkov za potrebe vojske, javna dela in brezposelnost, ob zmanjšanju davkov družinam z nizkimi dohodki, le-tej ni uspelo pridobiti na svojo stran vodstva nobene stranke.

In tako, medtem ko politiki vodijo «drobno strankarsko igro», 6,7 milijona brezposelnih — kakor poudarjajo časopisi — nosi na svojih ramenih vso težo recesije. Glavno vprašanje, na katerega še ne vemo odgovora, pa je naslednje: Kako dolgo bo še trajalo tako stanje?

Antonio Pedrotti

bo danes zvečer dirigiral simfonični koncert v gledališču «Verdi».

Mihec in Jakec

— Ježeš, ježeš, Jakec, kej bo z nami!

— Pej kej? Kej se je zgodilo, de si taku preplašen?

— Kej nisi brou pikolo od sobote?

— Kej mogoče tisto, ke piše il pikolo giornale di Trieste od slovencou, kaku de kepavajo Trst? Pej kej te strašejo tiste čakole?

— Sej nanka jest ne znam za kej. Ma pikolo piše, de je tu kepavanje strašno hudo, de je treba jemet oči odprte jen de se je treba varvat. De Slovenci kepavajo prfina cele hiše jen banke jen de bojo meli an teatro za dva taužent ledi (kej bo reku Babič!) jen de so pokupli skori vse betege od pekou jen od živeža jen de nečko kupejo vsako betego ke falira...

— Ma zakej pej tu tebe tolko skrbi? Kej nimamo morbet pravico jemet an teatro u mesti? Kej nismo jemeli Narodni dom, prej ku so ga fašisti zažgali jen ke se je takrat pikoli ta reč dobro zdela? Kej nisi tudi ti Slovenc? Sej se kličeš Mihec jen nač dergač! Al pej te je morbet tudi tebe že sram, kuker kašne?

— Ma ja, ja, je že prou! Ma pikolo piše, de je vse tu slabo jen zdej me skrbi.

— Pesti stat, nej piše pikolo ku če jen ku je navajen! Zadosti slabo, de se je šele zdej dogoveu, de so u Trsti skori vsi peki Slovenci. Sej videš de trještini nanka ne znajo reč peki drugače ku pek. Jen tu od anbot, že stu jen stu let.

— Kej mogoče še od cajtou Marije Terezje?

— Še prej. Jen ne samo peki, ma tudi drugi meštirji jen beteke. Denmo reč...

— Ma kej so titovci že za cajta Marije Terezje začeli kepavat Trst?

— Mihec, mouči jen pestme govort! Sm reku, de so tudi drugi meštirji, ku oštirji, mizarji, betegarji od živeža jen od štofa, jen venderigole, jen rožnarce jen še tolko drugeh, ke je dosti Slovencou. Jen midva tle, kej smo? Še se me čudno zdi, de ni pikolo omenu nas dveh, de smo se spraula sm gor na turn od komuna, de be lahko trještinam ob vsakem cajti povedala kolko je ura. Ti rečem še, de ta večі tal Trsta stoji na zemli, kamer so soj cajt slovenski manderjerji sadili redeč jen krampir. Jen od anbot so jeli kruh, ke so ga spekli naši ledje, jen pili vino ke so ga prdelali...

— Postaumo reč teran.

— Mouči. Jen če kej kupejo so tudi prodajali, še preveč! Jen marsikej nismo prodali ma so nam vzeli jen neč vrneli.

— Dosti znaš, Jakec! — Ma pej tisto ke so se vštulli prfina med fudbaliste pr Bolonji, pr Torini, pole uni Škofič... Buh vari če zvej pikolo vse tu!

— Pej barke od Kozuliča, od Tripkoviča, Martinoliča.

— Meni se zdi, de ni nanka dobro, če tle govorimo te reči. Še zdej je pikolo naredu tašen geto, ku je zveu samo za tiste boge peke. Sej se zmote, če zvej vse. Kej misleš, kej ne pride lahko še do vojske, če pride vse tu na dan, kar sma zdej govorila?

— Mihec, zdej si spet reku ano tvojo. Zmiri si biu bol švoh pameti, ma zdej bi ti reku ano prou po trještinsko. Narbulše de moučiš.

— Moučmo ja!

GOSPODINJSTVO JE ZELO NAPORNO DELO

OD LEGE TELESA JE ODVISNO KAKO SE BOMO UTRUDILE

Pogosto pride mož iz delavnice ali pisarne in kar neprijetno mu je, včasih celo nerazumljivo, da je žena tako utrujena od onega «enostavnega» gospodinjstva. In vendar so izračunali, da porabi gospodinja pri svojem «enostavnem» delu, če ga vestno opravlja, toliko energije, kot če bi opravljala katerokoli težko fizično delo v tovarni. Zato je povsem razumljivo, da se človek ukvarja z vprašanjem, kako gospodinji olajšati gospodinjske opravke.

To se je marsikje, pa čeprav le delno doseglo z uvajanjem raznovrstnih sodobnih naprav, ki opravljajo določena gospodinjska dela. Ponekod so znani tudi tako imenovani servisi ali služnostne delavnice, kot na pr. pralnice, krojačnice za krpanje in podobno. Ponekod so tudi lepo organizirane trgovine z že na pol pripravljenimi obroki hrane, kar vse krajša in sprošča delo gospodinje. Toda vse to terja mnogo denarja.

Zgrešeno pa bi bilo misliti, da bi gospodinjstvo mogla rešiti izključno mehanizacija domačih del in razni servisi. Gospodinja si bo mnogo bolj olajšala napore, če bo vzela v poštev to, da je treba za vsako delo izbrati tisti način dela, ki je za njen organizem najbolj primeren. Če je in ker je neko delo treba opraviti, se moramo potruditi, da ga opravimo s čim manj napora in brez nepotrebnega razmetavanja energije. Vprašanje racionalnega izkoriščanja človeške moči ni tako enostavna zadeva. Tu se bomo potrudili prikazati pomen le pravilnega položaja telesa pri delu, s čimer se izognemo preveliki utrujenosti.

Vsak položaj našega telesa, razen popolnega ležanja, terja določeno dejavnost mišic. Za razliko od tako imenovanega dinamičnega dela, ki služi pri premikanju našega telesa in pri izvajanju vseh gibov v delu, imenujemo ono nevidno mišično dejavnost — statično delo. Ta se pojavlja že pri sedenju. Pri stanju je že večje, še mnogo večje pa je pri upognjenem stanju ali čepenju. Mi se te dejavnosti niti ne zavedamo, ker ne služi izvajanju vidnih gibov in vendar je včasih to delo mišic bolj naporno, bolj utrudljivo od marsikaterega aktivnega, to je dinamičnega dela. Temu neproduktivnemu ali statičnemu delu se ne moremo nikoli popolnoma izogniti, moremo ga pa zmanjšati, posebno pri nekaterih gospodinjskih opravkih.

Prva stvar, po kateri moramo težiti, je torej v tem, da čim več dela opravimo sede. Nikakor ni priporočljivo dolgo stanje. Posebno ne, ker se pri tem znatne količine krvi nakopičijo v nogah in s tem odvzamemo možganom mnogo krvi, kar nujno privede do občutka utrujenosti. Če pa moramo vprav stati, opravimo od časa do časa vsaj nekaj korakov, da ohranimo normalen razpored krvi v organizmu.

Še mnogo huje je glede upognjenega položaja, kjer je napor mnogo večji, saj je izračunano, da človek v takem položaju porabi štirikrat več energije, kot če stoji. Potrebno je torej čim bolj omejiti upognjeni položaj pr. kateremkoli gospodinjskem delu. Pred nekaj leti so v ZDA na pr. proučili energijo, ki jo uporabi ženska pri likanju. Rezultati so pokazali upravičenost ženskih tožb, da je likanje zelo naporno delo. Toda hkrati so ugotovili, da je to odvisno od položaja deske za likanje in zato se je kmalu na ameriškem tržišču mogla najti velika izbira novih likalnih desk, ki so bile višje od prejšnjih 78 cm visokih desk. Sploh se postavlja vprašanje višine delovne mize, ne samo deske za likanje. Gre za višino delovne mize, ob kateri opravljamo številna dela stoje, kot na pr. mize za mešanje, štedilnika, korita za pranje posode itd. Seveda ni to odvisno le od višine omenjenih predmetov, pač pa tudi od višine ženske-gospodinje, ki ob njih dela.

Po nekih računih se smatra, da je najbolje, če je površina delovne mize le nekaj cm nižja od višine komolca ženske, ki ob njej dela. Seveda nam to posredno pove, da bi morala imeti gospodinja po svoji meri izdelano mizo, štedilnik, korito za pranje posode itd. Naše kuhinje, v katerih se v glavnem opravlja večina teh del, pa so preveč skromno opremljene, da bi mogle ustrezati tem zahtevam, zato je treba paziti, da si vsaj včasih kakorkoli pomagamo, posebno pri likanju. Ker pa vsega ne moremo imeti, si pomagamo s stolico. Če je miza prenizka, si pomagamo tako, da določen del opravkov opravimo sede. Zelo priporočljive pa so stolice, pri katerih višino sedala sami sproti spreminjamo, kot na pr. pri vrtljivih stolicah.

Za razliko od opravkov, ki jih opravljamo stoje, je tudi vrsta opravkov, ki jih moramo opraviti pripognjene. Ker ni tu drugega izhoda, si tudi tu pomagamo tako da se od časa do časa nekoliko sprehodimo, predvsem pa, da zamenjamo položaj telesa in tako prenesemo težo z ene skupine mišic na drugo in tako omogočimo utrujeni skupini nekaj počitka. Seveda je pri tem važno, da položaja ne zamenjamo šele tedaj, ko se je določena skupina mišic že utrudila, ampak že prej.

Kot vidimo, bo gospodinja, kljub «elektronski kuhinji», ki smo jo pred tednom v tej naši tedenski rubriki opisali, morala še nadalje opravljati naporno gospodinjsko delo. Če pa se bo ravnala samo glede položaja telesa med delom po gornjih navodilih, je mož zvečer, ko se bo vrnil z dela, ne bo našel tako utrujene in nezadovoljne in v družini bo več zadovoljstva.

—«»—

KUHINJA

Vitaminski namaz: surovo maslo mešamo tako dolgo, da se speni. Nato mu dodamo precej seseklјanega peteršilja, zelene (šelina), strok strtega česna, nastrgan rdeč korenček in če imamo tudi malo skute. Vse to prav dobro zmešamo in shranimo v porcelanasti posodi. Tak namaz služi kot zelo primeren delež pri lahki večerji, ko postrežemo otrokom s kavo, kruhom in vitaminskim namazom.

***

Če se palačinke lepijo na ponev, dajmo v testo le nekaj kapljic olja in palačinke se ne bodo več lepile.

—«»—

DROBNI NASVETI

Sveži mastni madeži: Pred čiščenjem zlikajte tkanino z malo toplim likalnikom, pod tkanino pa dajte dva do tri sloje pivnega papirja. Večino tolšče bo popil papir, ostalo pa boste očistili z bencinom ali s kakim drugim sredstvom. Če pa je po čiščenju ostal okoli prejšnjega madeža rob, pomeni, da niste pravilno čistili, kajti to dokazuje, da niste začeli madeža čistiti od zunanjega roba proti sredini, ampak obratno in ste umazanost potisnili iz sredine na rob. Ta rob se da tudi očistiti z bencinom. Toda tudi to pot velja pravilo, da se madež čisti od zunaj navznoter.

MILANSKI VELESEJEM ZA «SKROMNO» DNEVNO RABO

Novosti, ki so uporabne in koristne in take, ki so več ali manj nepotrebne

Peč z infrardečimi žarki, ki ti speče odlično pečenko in služi tudi kot žarnica za obsevanje - Mešalec na «vodni pogon» pipe

Milanski velesejem je vsako leto pokazal številne novosti, pa čeprav se glede uporabnih in koristnih iznajdb ne more kosati s posebno tovrstno razstavo, ki se vsako leto prireja v Turinu. Novosti na milanskem velesejmu je mnogo in smo pred tednom na pr. na drobno opisali «elektronsko kuhinjo», ki jo prikazujejo Američani. Če je ta praktično nedostopna, ker stane več sto milijonov lir, je dostopnih precej drugih novosti, ki bi vsakemu gospodinjstvu, vsaki družini prišle prav, ker njihove cene niso tako visoke. Ne v reklamo tem predmetom, pač pa kot zanimivosti bomo navedli nekaj drobnih novosti.

«Telepkon» je najbolj enostaven grelec za vodo. Je to majhna naprava, ki deluje na alkohol in z 20 lirami stroškov segreje dovolj vode za eno prho, s 100 lirami stroškov pa vode za kadno kopel. Njegova velikost je velikost plinskega grelca, stane pa 19.500 lir. Pri tem je važno še to, da ne terja nikakih instalacijskih stroškov za priključek, kot na primer plinski ali električni grelec.

Gospodinja bi bila zelo vesela, če bi ji mož poklonil posebno napravo za čiščenje poda. Namesto krp, metel in vseh onih številnih pripomočkov, ki jih uporablja danes, bi ji odlično služil «sooger», ki je zelo podoben sesalcu za prah, le da je manjši in opravi vse delo odlično z najmanjšim naporom. Na dolgem ročaju je 30 cm dolga plastična cev, ki je postavljena vodoravno in na katero po potrebi priključimo vlažno gobo ali krtačo, in služi za pomivanje, za brisanje in tudi za loščenje poda. Stane 6000 lir. Tudi za čiščenje preprog je milanski velesejem prinesel nekaj novega. Naprava, ki so ji dali ime «amica», je prav tako podobna sesalcu za prah. Ročaj je 1.35 cm dolg, okrogla naprava za vsrkavanje prahu pa je dolga 27 cm in v njej so 4 cilindrične krtače, ki krtačijo brez vsakega električnega priključka s samim premikanjem ročaja sem in tja po preprogi. Prah se zbira v sesalcu, ki ga lahko od časa do časa odpremo, in vse skupaj stane 9000 lir.

Včasih se gospodinja kar ši. bi ob težkih torbah, ki jih je napolnila v trgovinah. Nekemu iznajdljivemu Rimljanu je prišla na misel rešitev ki pa terja od ženske tudi nekoliko poguma. Gre za veliko torbo z ročajem in kolešči. Sicer so take torbe ponekod že v navadi, pri nas jih pa še ni videti in dvomimo, da se bodo ženske nanje kmalu privadile. In vendar je torba, ki so jo imenovali «Edelweiss», tudi po zunanjosti lična. Visoka je 40 cm in v premeru meri tudi do 1 m, le da se po potrebi skrči in sestavi, tako da služi tudi kot navadna torba. Majhni kolešči, ki služita kot nekak voziček, sta iz gume in poleg njiju je še upogljivo stojalce, vse skupaj pa priključeno k ročaju, ki se da podaljšati kot oje pri drobcenem vozičku. Oje je 1 m dolgo, skrajša se pa do 45 cm, tako da more ženska z vso torbo tudi v avtobus. Cena je 3500 lir.

«Griffen» je spet novost za kuhinjo. Za kuhinjo je sicer na razstavi mnogo novosti. «Griffen» pa je za mnogo rab. In ni nič drugega kot pečica, ki peče z infrardečimi žarki. V petih minutah je debel kos mesa že nared za na mizo, v 10 minutah pa speče tudi veliko ribo. Stane 9500 lir. Z raznimi priključki, ki stanejo 7000 lir, pa se «Griffen» spremeni v električno peč, v terapevtično žarnico za obsevanje in tudi za druge rabe.

Sedaj, proti poletju, bodo prišle v poštev razne hladilne pijače, ki terjajo včasih veliko dela, posebno če nimamo na razpolago primernega mešalca. V Milanu so razstavili zanimiv mešalec, ki ne potrebuje električnega toka, pač pa ga z normalno gumasto cevko priključimo k pipi vodovoda in tekoča voda spravi v tek ali gibanje ves mehanizem mešalca. Vse to gibanje pa lahko sami po potrebi urejamo na kaj enostaven način: močnejši tok vode povzroča močnejše delovanje mešalca in obratno.

Vse se zdi, da bi hoteli gospodinji čimbolj olajšati delo. Nekdo si je omislil tudi ponev z dvojnim dnom. Prvo dno je v stiku z ognjem in to je iz navadnega železa. Drugo dno pa je iz nerjavečega jekla in je zato vedno čisto. Priključek — spodnje dno — pa kaj lahko odstranimo. Cena za tako enostavnost pa ni tako majhna — 2500 lir. Gospodinja bo našla tu tudi nove naprave za ribanje sira, ki služijo hkrati za drobljenje ledu, naprave za rezanje mesa, salame itd., skratka številne drobne pripomočke, ki jih potrebuje v vsakdanjem delu, ki so pa pogosto bolj v napoto kot v korist.

Kot vidimo, je nekaj novosti zares koristnih, so pa tudi take, ki vzbujajo le trenutno radovednost in gredo kmalu v staro šaro.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Norice ali varicele

Ker se norice najčešče pojavijo spomladi, ne bo odveč, če seznanimo starše s to boleznijo, za katero obolevajo zlasti mali otročički.

Norice prištevamo med nalezljive bolezni. Povzroča jih poseben virus, ki je slabo odporen, kar pomeni, da izven človeškega telesa hitro pogine, bodisi zaradi delovanja nizkih ali visokih temperatur. Izven človeškega organizma poginejo te klice že po dveh do treh urah. Bolezen se prenaša z bolnika na bolnika in se le redkokdaj ponavlja.

Za noricami obolevajo otroci v starosti od 6 do 12 let. Dojenčki za to boleznijo ne obolijo. Vendar pa pred to boleznijo niso varni starejši ljudje, če je v detinstvu še niso prebolel, in če pridejo pozneje v dotik z bolniki, ki imajo norice. To se navadno dogaja pri ljudeh, ki so živeli na vasi ter se preselijo v mesto. Ko so živeli še na vasi, morda niso prišli v stik z bolniki, ki so oboleli za noricami.

Norice se najbolj pogosto pojavljajo v aprilu, opaža se tudi, da so po mestih bolj pogoste kot pa na vasi.

Bolezen se prenaša po zraku, oziroma bolje povedano s kapljično infekcijo. Prenaša se izredno lahko, in sicer z bolnega otroka na zdravega. Bolnik pri kašljanju, kihanju ali govorjenju izločuje s kapljicami, iz nosne in žrelne sluznice klice, ki se gibljejo po zraku ter se tako razširjajo v bolnikovi okolici. Če pridejo klice na ugoden teren, se pravi na nosno-žrelno sluznico otroka z vdihavanjem kapljic, pride do okuženja. Čas od okuženja do izbruha bolezni traja dva do tri tedne.

V začetku obolenja je bolezen težko razpoznati. Otrok se ne počuti dobro. Toži, da ga boli glava in nima apetita. Temperatura je navadno povišana do 38. Čez dva do tri dni po tem stanju pride do značilnih simptomov: oči postanejo motne in solzne, veke pordečijo, otrok dobi nahod, pojavlja se tudi suh in zamolkel kašelj. V tem stadiju je otrok pogosto nemiren, kar traja navadno dva dni. Nato opazimo na koži izpuščaje v obliki rdečih lis, ki se razvijejo v mehurčke. Izpuščaji se pojavijo najprej za ušesi, okoli oči ter po licu in nato po vsej glavi. Drugi dan se pokažejo izpuščaji na prsih in trebuhu ter nazadnje po rokah in nogah, včasih celo na dlaneh in podplatih. Ves proces nastanka izpuščajev traja 48 ur. Po treh do štirih dneh izpuščaji izginejo in sicer po istem vrstnem redu, kot so nastopili. Poleg opisanih kožnih sprememb se pojavljajo spremembe tudi na sluznici dihal, kar povzroča kašelj, zato so postala pljuča občutljivejša. Za norice je značilno dejstvo, da slabijo otrokov organizem in njegovo obrambno sposobnost ter otroci v tem času lahko obolijo za pljučnico in tuberkulozo.

Ko otrok dobi norice, ga moramo ločiti od zdravih otrok. Zdravim otrokom moramo prepovedati, da obiščejo bolne tovariše.

Posebnih zdravil proti noricam ne poznamo. Kljub temu pa moramo bolniku posvečati vso pozornost, da ne bi morda prišlo do komplikacij. Bolni otrok naj bo v posebni sobi, ki mora biti svetla, sončna in vedno dobro prezračena. Hrana bodi lahka z mnogo mleka, sočivja in sadja.

Pero Korgič, Duka Tadič in Zorko Rajčič v «Scapinovih spletkah», ki jih bo Zagrebško dramsko gledališče uprizorilo na svojem gostovanju v Trstu

MODNI POMENKI

Za pomlad smo izbirale

Prav gotovo se še spominjate naših ostrih kritik na račun nove mode, ki smo jo ocenile za nesprejemljivo. Potožile smo tudi, da je težko najti v modnih revijah primerno obleko ali plašč, ki bi si ju lahko napravile, ne da bi nam bilo treba izbirati med «vrečasto» linijo ali pa med linijo «trapez». Bile smo prav zaskrbljene ter smo s strahom pričakovale poletnih modnih revij. Če bodo tudi poletne obleke take — smo si dejale — potem zbogom. lepa in mladostna moda širokih oblek, ki so nas toliko let razveseljevale.

No, nekoliko prečrnogleda smo bile. Zadnjič smo namreč obiskale knjigarno, v kateri imajo vedno največjo izbiro modnih revij. S strahom smo odprle prvo — bila je francoska. Poda glej čudo! Razen nekaj oblek, ki so se držale vrečaste linije in linije «trapeza», so bile vse obleke skorajda prav takšne, kot smo jih bile vajene nositi vsa ta leta. Morda so spremenjeni nekoliko izrezi pri oblekah in še nekatere druge spremembe smo opazile. toda v glavnem so bile to obleke, ki bi se jih nobena, še tako konservativna ženska ne branila. Pogledale smo še druge modne revije — bile so italijanske. V teh so bile obleke za naš okus še lepše in bolj preproste. Torej so se modni ustvarjalci le premislili ter nas rešili groznih modelov? Mogoče! Mogoče smo jih pa prisilile k temu prav me ženske, ki smo pokazale bolj malo razumevanja za to modno novost.

Bodi tako ali drugače — glavno je, da smo to «nevarnost» prebrodile ter da se lahko brez skrbi veselimo poletja, ko bomo lahko nosile res lepe in praktične obleke.

Zadovoljne s to ugotovitvijo smo se odpravile na ogled izložb tržaških modistk. In tudi tukaj smo opazile z veseljem, da so namreč izginili klobuki, podobni loncem, v katerih so se vse ženske zdele starejše ter da so v modi zelo mladostni klobučki, med katerimi bo prav gotovo vsaka našla «svojega».

Pa smo šle še na ogled trgovin s torbicami. In tudi tukaj nas je čakalo prijetno presenečenje. Izginile so tiste podolgovate torbice, ki so bile morda praktične — tako so vsaj zatrjevali trgovci — ki pa niso bile prav nič lepe. Torbice so zopet bolj pravokotnih oblik, torej takšne, ki so za našo uporabo bolj primerne.

Pa še čevlji. No tukaj ni posebno velikih sprememb, če izvzamemo barve, ki so v letošnji modi zelo pestre in pisane. Najmodernejši so beli čevlji, pa tudi čevlji, ki se ujemajo z barvo obleke. Oblika čevljev je še vedno šiljasta, pa čeprav najdemo med raznimi modeli tudi takšne, ki so bolj udobnih oblik in ki jih bomo rade nosile spomladi, ko nam noge otekajo.

Torej vidite! Taksna je moda, ki se nam obeta za spomladanske in poletne dneve. Me smo z njo kar zadovoljne. Upamo, da boste zadovoljne tudi ve. Glavno je, da izberete model, ki ustreza vaši postavi in vašemu tipu, pa boste lepe in elegantne, tudi če ne boste v «vrečastih» ali «trapeznih» oblekah.

Preden kupite darilo svojemu možu, zaročencu ali prijatelju, obiščite tvrdko

Herže, TRST, PIAZZA S. GIOVANNI 1

kjer imate na izbiro električne brivske aparate znamk PHILIPS, REMINGTON, SUNBEAM, ki so primerna darila za gospode

— Moj mož je slabe volje: izgubil je vse svoje kegljе pri igri s svojim sinčkom!...

Goriško-beneški dnevnik

Kriza v livarni SAFOG vedno bolj narašča

Notranja komisija zahteva sestanek z ministrom Del Bojem

Obenem poziva sindikalne organizacije, naj pomagajo premostiti sedanje težave

Notranja komisija SAFOG je poslala sindikalnim organizacijam in ministru za državne udeležbe Del Boju pismi, v katerih pojasnjuje položaj v livarni.

V pismu sindikalnim organizacijam je rečeno, da je kriza v podjetju vedno hujša in da povzroča velike skrbi vsem zaposlenim delavcem. Samo jeklarna še dela normalno, toda tudi v njej bodo morali skrčiti delavnice.

Notranja komisija poziva sindikalne organizacije, naj pokažejo, katera pot je najprimernejša, da se premostijo sedanje težave.

V pismu ministru za državne udeležbe Del Boju pravi ta delavski organ, da bi se člani notranje komisije želeli sestati z njim, ko bo prišel — kakor so izvedeli — prihodnje dni v Gorico, ker bi mu želeli osebno prikazati kritični položaj v tem podjetju IRI.

—«»—

Urnik trgovin za 25. april

Zveza trgovcev goriške pokrajine sporoča, da bodo v petek 25. aprila na dan praznika osvoboditve vse trgovine v Gorici in ostalih občinah naše pokrajine ves dan zaprte; samo pekarne, mlekarne in cvetličarne bodo odprte v dopoldanskih urah. Danes pa bodo lahko vse trgovine odprte do 20. ure.

Loterije se bodo zaprle danes ob 18. uri, jutri pa bodo ves dan zaprte.

—«»—

Seja odbora pokrajinskega sveta

Sestal se je odbor pokrajinskega sveta, ki je med drugim poslušal poročilo, ki ga je sestavil tajnik te komisije za zboljšanje hlevov. Za ta natečaj se je prijavilo 140 kmetovalcev. Ko so pregledali njihove prošnje, so ugotovili, da se natečaja, za katerega so dali na razpolago 2,800.000 lir, lahko udeležijo.

—«»—

Pregled žarometov

Pregledovanje avtomobilskih žarometov na sedežu prometne policije v Ul. Pola (Standrež) se še vedno nadaljuje. Do sobote je bilo na pregledu 530 avtomobilov, kar zgovorno kaže, da so goriški avtomobilisti vzeli zelo resno sedanjo akcijo. Priporoča pa se tudi tistim avtomobilistom, ki tega še niso napravili, naj to storijo dokler je še čas. Prefektura ima namreč po zakonu pravico, da odvzame šofersko knjižico, če ugotovi, da žarometi ne delujejo v redu.

Ker je po drugih mestih že v teku pregledovanje zavor, ki morajo prav tako delovati brezhibno, saj je od njih mnogokrat odvisno, kako se razpletejo nejasne situacije, ni izključeno, da bi to akcijo utegnila pokreniti tudi tukajšnja policija. In ne bi bilo slabo!

—«»—

○ V začetku tedna je požar zajel mlad borov gozdiček, ki je bil šele pred kakšnim letom zasajen na župnijskem zemljišču v Rubijah. Požar se je v kratkem razširil na površini 4.000 kvadratnih metrov. Nekdo je po telefonu brž poklical gasilce iz Gorice, ki so v eni uri pogasili požar in s tem preprečili nevarnost, da bi se požar razširil. Škoda znaša okoli 30.000 lir.

—«»—

Čez avtomobil je zletel

Ljudje, ki so danes ob 13.15 čakali na Travniku avtobus, so bili očividci prometne nezgode, ki pa na srečo ni imela hudih posledic.

S Travnika proti škofiji je vozil fiat 600 iz Vicenze, medtem ko se je z nasprotne strani pripeljal mladenič na lambreti. Pri Scarelovi mesnici pa je lambretist trčil v avto in odletel kar čez njega.

Tisti hip je privozil mimo topolino, v katerega so ponesrečenca naložili in odpeljali v bolnišnico. Z njimi je šel tudi lastnik «600», ki se je najbrž bolj prestrašil kot ponesrečeni motociklist.

Vse se je zgodilo s tako naglico, da radovedneži, ki so se kakor po navadi zbrali na kraju nesreče, niso videli drugega, kakor zvrnjeno lambreto in nekaj svinčnikov in papirjev, ki so se stresli iz aktovke ponesrečenca.

Vprašanje prometa v Števerjanu

Cesto v Grojni je treba popraviti

Števerjansko županstvo je namestilo prometne znake

Ko se je po dolgem čakanju vendarle pojavilo vsaj kolikor toliko spomladansko vreme, so Goričani pričeli predvsem ob nedeljah in praznikih zapuščati svoja bivališča, v katerih so prezimovali, ter odhajati na izlete. Ena izmed zelo priljubljenih spomladanskih izletniških točk so Brda, ki slovijo po cvetočem sadnem drevju.

Števerjanska občinska uprava je v ta namen namestila prometne znake na vseh ovinkih in na križiščih, kar bo zelo pomagalo predvsem tistim šoferjem, ki briških poti še ne poznajo. Za to akcijo, ki je občinsko upravo stala tudi nekaj denarja, je treba občinske može pohvaliti.

S tem pa vprašanje prometa v občini še ni rešeno, vsaj ne tistega, ki je v zvezi z avtomobilskimi in motociklističnimi izleti. O tem smo se pričali, ko smo se pred dnevi peljali v Števerjan po Grojni. Tista pot je tako slaba, da je vožnja po njej ne le neprijetna ampak tudi nevarna. Cestišče je vse polno lukenj, ki so jih napravila vozila, ko je bilo razmočeno. Cesta je dolga okoli en kilometer in je v celoti potrebna temeljitega popravila. Ker spada pod goriško občino, opozarjamo pristojne kroge na to res nujno delo, ki bi ga bilo treba urediti, še preden bo pomlad omogočila številnejše izlete v Brda. Toda ne gre samo za izletnike. V prvi vrsti se mora cesta popraviti, ker jo uporabljajo številni Števerjanci, ki se večkrat na dan vozijo po njej v službo ali na trg.

—«»—

Požar na Kalvariji povzročil 100.000 lir škode

Kar dve uri so se goriški gasilci včeraj zvečer borili s plameni, da bi pogasili požar, ki je izbruhnil na tisti strani Kalvarije, ki je obrnjena proti Grojni. Vzroki požara še niso znani, le škoda je velika, saj znaša okoli 100.000 lir.

—«»—

Padec kolesarja iz Štandreža

Ob 17.30 je na poti domov padel s kolesom 59-letni Vincenc Marinič iz Ul. sv. Mihaela 43 v Standrežu. Vse kaže, da je povzročil nesrečo, ki se je pripetila v Ul. Leoni, tovor desk, ki ga je oviral pri vožnji. Potolkel se je predvsem po obrazu. Z rešilnim avtom ZK so ga odpeljali v bolnišnico BP, kjer so ga obvezali in poslali domov.

—«»—

Darovi za Dijaško Matico

Števerjanci so na izletu v Dobrovi nabrali za Dijaško Matico 5.000 lir; namesto venca na grob pokojnega dr. Milana Bogataja je darovai Maks Premrou 1.000 lir, osebje Dijaškega doma pa 3.500 lir.

—«»—

Avtobus v Trst na gostovanje Zagrebčanov

Iz Gorice bo odšel avtobus na gostovanje zagrebškega gledališča, ki bo nastopilo 26. aprila v tržaškem Avditoriju. Prijave sprejemajo na sedežu ZSPD samo še danes.

—«»—

Prodaja vstopnic za «Poslednjega moža»

Na sedežu ZSPD v Ul. Ascoli ter v Sovodnjah pri Kuzminu so od danes dalje v prodaji vstopnice za predstavo sovodenjske igralske družine, ki bo v nedeljo 27. aprila ob 16,30 nastopila v Prosvetni dvorani v Gorici z igro «Poslednji mož». Sedeži so po 200 in 150 lir, stojišča po 100 lir. Po predstavi bo vozil v Sovodnje avtobus.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Fantazija», barvni film Walt Disneya ob glasbeni spremljavi simfoničnega orkestra pod vodstvom Leopolda Stokovskega.

VERDI. 16.30: «Mamin ljubček», M. Arena in I. Schoener.

VITTORIA. 17.15: «Rop dveh milijard», F. Fabrizi, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «30 milijonov kilometrov od Zemlje», W. Hopper in J. Taylor, cinemascope.

MODERNO. 17.00: «Timberjack».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna D'Udine, Ulica Rabatta 18, tel. 2124.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 15 stopinj ob 15. uri, najnižjo 9 stopinj ob 2,30.

Novice iz novogoriškega okraja

V Posočju se pripravljajo za novo turistično sezono

V Posočju se letos živahno pripravljajo na turistično sezono. V preteklih dneh so bila posvetovanja predstavnikov oblasti, gospodarskih organizacij, turističnih, planinskih in drugih zainteresiranih društev v novogoriški, tolminski in kobariški občini, na katerih so obravnavali ukrepe za sistematičen napredek turizma.

Po vsej Soški dolini pričakujejo letos še večji pritok inozemskih turistov kakor v preteklih letih. K temu bo gotovo pripomogla obsežna propaganda šestih alpskih držav, za mednarodno «alpsko cesto», ki se v Jugoslaviji začenja na mednarodnem prehodu v Rožni dolini in vodi dalje po slikoviti Soški dolini čez Vršič na Gorenjsko in naprej do Maribora in v Avstrijo.

Gostinska in trgovska podjetja delajo na tem, da bodo pravočasno preskrbljena z blagom in raznimi specialitetami, ki lahko turiste zanimajo in si prizadevajo, da bodo turisti kar najbolje postreženi. Na posvetovanjih so se pogovorili tudi o izboljšanju informacijske in menjalne službe, ureditvi prodajaln goriva in maziv za vozila na Mostu na Soči in v Kobaridu. Prav tako bodo v krajih, kjer primanjkuje hotelskih sob, poiskali opremljene privatne sobe za prenočišča. V Kobaridu bodo maja odprli bencinsko servisno postajo, delikatesno trgovino in še eno gostilno. Razmišljajo tudi o otvoritvi sezonske restavracije, v kateri bi se gostje hranili s soško specialiteto — soško postrvjo.

Živahno se pripravljajo na turistično sezono tudi v Bovcu in Trenti, kjer pričakujejo med drugimi več gostov iz Trsta, s katerimi so že sklenili pogodbe.

V hotelu «Krn» v Tolminu nameravajo preurediti pritličje in urediti poletni vrt s kinom in garaže za nekaj avtomobilov. Letos bodo asfaltirali tudi odsek ceste od Peri do Tolmina in ponovno prevlekli z asfaltom trg v Tolminu.

Kljub slabemu vremenu, ki delo precej zavira, naglo napredujejo tudi razširitev in obnova ceste na Vršič. Pri teh delih je zaposlenih 150 delavcev. Računajo, da bo cesta urejena pred pričetkom glavne sezone. Ob cesti ob Soči bodo obnovili tudi cestne znake in v vseh občinah se zavzemajo za postavitev propagandnih tabel ob cesti, ki naj bi opozarjale turiste na razne zgodovinske in prirodne zanimivosti, s katerimi je Soška dolina bogato obdarjena. Turistična društva organizirajo tekmovanje za sajenje rožlončnic, gojenje oleandrov in olepšavo naselj, da bodo dobila za domačina in tujca še lepši videz.

Nova premiera goriškega gledališča

Novogoriško gledališče se je minuli četrtek predstavilo občinstvu z Monzarijevo komedijo «Mrtvi ne plačujejo davkov». Režijo komedije je vodstvo gledališča zaupalo Modestu Sancinu, članu SNG v Trstu ki je s svojo iznajdljivostjo in izkušenostjo dolgoletnega igralca dobro opravil svojo nalogo in s svojim znanjem pripomogel tudi k umetniškj rasti mladega amaterskega ansambla. Sceno je uspešno izdelal Pavle Zamar.

S komedijo je gledališče že gostovalo v Vipavi. V načrtu ima še obisk vseh večjih odrov na Goriškem.

Delovni kolektivi za VII. kongres ZKJ

V nedeljo so člani delovnih kolektivov v novogoriški občini počastili VII. kongres ZKJ s prostovoljnim delom. Denarno izraženo vrednost opravljenega dela so namenili občinskemu ljudskemu odboru za izvedbo raznih nujnih komunalnih del. Prostovoljnega dela se je udeležilo tudi nad 200 članov Socialistične zveze, ki so ves dopoldan urejali poti in nasade med novimi stanovanjskimi poslopji, krasili grobove in okolje spomenika padlim borcem v Solkanu. V teh dneh so po vseh večjih delovnih kolektivih priredili tudi politična zborovanja, po šola pa predavanja o tem pomembnem dogodku. Za delo kongresa vlada med goriškim ljudstvom veliko zanimanje.

Delavske športne igre v Ajdovščini

Ajdovščina — mlado, industrijsko hitro razvijajoče se mesto bo 1. maja prizorišče prvih delavskih športnih iger v goriškem okraju. Nastopilo bo nad 250 delavcev-športnikov, ki se bodo pomerili v nogometnih srečanjih, lahki atletiki, odbojki, kegljanju, šahu in drugih panogah. To ne bodo izbrana športna moštva, temveč delavci iz proizvodnje, ne glede v katerem športnem društvu ali klubu se udejstvujejo v prostem času.

Konja utonila v Soči

Predzadnjo sredo sta utonila dva konja v Soči. Avgust Pintar, prevoznik iz Solkana, je bil pri tej nesreči oškodovan za okrog 350.000 dinarjev. Do nesreče je prišlo pri Dolgi njivi, ko je lastnik konj zavozil s praznim vozom po mivki v strugo Soče, na mestu od koder je običajno odvažal mivko, ki jo naplavlja voda. Ko je obračal voz, kakor je to delal običajno, so se konji nenadoma začeli pogrezati, ker je voda spodkopala in odnesla mivko z mesta, na katerem jo je navadno puščala. Bolj ko si je prizadeval, da bi voz in konje potegnil nazaj na suo, bolj so se pogrezali. Vse se je dogajalo tako naglo, da se je še sam Pintar komaj rešil. Tako ni mogel konj izpreči iz voza, da bi lahko vodo preplavali in se rešili. Konja, ki sta vlekla za seboj voz sta tako lahko plavala za tokom vode le nekaj trenutkov, dokler ju ni voda zakrila. Voz in trupla konj so po treh dneh potegnili iz vode gasilci. Našli so jih približno 1.500 metrov od kraja nesreče.

JELERČIČ

Izpred goriškega sodišča

Za celo vrsto tatvin prejela zasluženo kazen

Cavalcoli je dobil eno leto zapora in 9000 lir globe - Susani pa 21 mesecev zapora in 8000 lir globe

Goriški sodniki so včeraj zopet sodili tolpi mladih roparjev. Na zatožno klop je prišel znani Bruno Perion iz Ul. I. Brass 32, ki je zaprt v goriških zaporih, poleg njega pa so se morali zagovarjati še 23-letni Dario Petean, iz Ul. Favetti 22 in 21-letni Ugo Cavalcoli s Trga Cavour 10.

Jugoslovanski državljan Darko Paušin iz Nove Gorice je 5. oktobra lanskega leta izročil v varstvo Perionu moško kolo. Prisoten je bil neki Aleksander Mavrič, ki je služil kot tolmač in ki je posodil Perionu usnjeni jopič, v katerem je bila njegova obmejna propustnica. Perion je iz te propustnice vzel nekaj listov, jih pripel v svojo in skušal priti čez neki obmejni blok, a obmejni organi so ga zavrnili. Istega dne proti večeru je prišel Perion k drugemu prijatelju Ugu Cavalcoliju, ga vprašal po propustnici, ta pa mu jo je izročil proti plačilu 300 lir in Perion je tako z lastno propustnico, v kateri so bili listi Cavalcolijeve propustnice, šel istega večera v Jugoslavijo čez solkanski blok. Naslednji dan je Perion Paušinovo kolo izročil v jamstvo za posojilo 5000 lir Peteaniju, kateri ga je še istega dne nesel v zastavljalnico in dobil zanj 6000 lir.

Nekaj dni pozneje je Cavalcoli obtožil Periona, da mu je ukradel, ko se je 5. oktobra mudil na njegovem domu, budilko. Ta obtožba pa se je izkazala za neresnično in zaradi tega je bil Cavalcoli obtožen obrekovanja.

Sodniki so Periona in Cavalcolija spoznali za kriva in obsodili prvega na 13 mesecev in 15 dni zapora ter na plačilo 30.000 lir globe, drugega pa na 1 leto, 6 mesecev in 20 dni zapora. Peteanija so oprostili, ker stvar ni kazniva.

Kalvarija za Cavalcolija pa ni bila zaključena. Moral se je kmalu nato javiti na drugem procesu, v katerem je bil glavni obtoženec. Poleg njega sta bila še dva prijatelja Silvio Susani iz Raštela 32, star 21 let, in Roberto Bellan iz Ulice del Prato 3, star 20 let.

Odgovarjati so morali kar za deset vlomov. Cavalcoli in Bellan sta vdrla v noči 13. decembra 1957 v urad časopisne agencije Oresta Scholza in odnesla 15.000 lir, v noči 1. februarja t. l. sta vdrla v delavnico tapetnika Alojza Skarabota pri stolnici in odnesla 840 dinarjev in bronasto medaljo, isto noč sta iz Skarabotove delavnice skušala priti v sosednjo mesnico Rudolfa Volka, a poizkus jima ni uspel. Se isto noč sta vdrla v barako Francesce Savio in odnesla nekaj sto lir.

Cavalcoli je v družbi s Susanijem vdrl v noči na 10. januar 1958 v stanovanje Daria Cennija in odnesel ročno uro ter ustno harmoniko, pet dni pozneje pa je, zopet ponoči, vdrl s Susanijem v tovarno čokolade «Biella» in odnesel 15 jajc iz čokolade.

V noči na 6. december je Cavalcoli vdrl v pisarno tovarne «Cohama» in odnesel 50.000 lir, fotografski aparat in 600 juanov (kitajski denar). Nekaj dni pozneje je aparat in del denarja izročil Bellanu.

Susani pa je vdrl v noči na 16. januar t. l. v delavnico Luciana Verdolive in odnesel iz nje nekaj nepomembnih stvari. 29. januarja pa je z zvijačo snel z roke Grazie Duiz ročno uro. Duizeva je padla na tla in Susani ji je pomagal, da se je zopet postavila na noge. Ko so ga po nekaj dneh agenti javne varnosti zaslišali, je izjavil, da mu je uro izročil Cavalcoli.

Cavalcoli je za svoja dejanja dobil 1 leto zapora in 9000 lir kazni, Susani pa 1 leto, 9 mesecev in 20 dni zapora ter 8000 lir kazni. Bellan pa je bil pogojno in brez vpisa v kazenski list obsojen na 10 mesecev in 10 dni zapora ter na 9000 lir kazni.

Letošnje davčne prijave

Po 15 dnevih je davkarija pregledala davčne prijave, ki jih je prejela do 31. marca. Davkarija je razdelila 8.400 obrazcev, od katerih jih je prišlo nazaj 7597 — toliko je bilo namreč davčnih prijav zasebnikov in podjetij. Zasebniki imajo 6326 prijav, podjetja pa 1271.

Industrija, trgovina obrt in zemljiški najemniki imajo 1003 prijave, ki izkazujejo 614.110.000 lir dohodka (letos je bilo 81 prijav več, kar je dalo tudi 32.108.000 lir več prijavljenega dohodka).

Profesionisti in umetniki so napravili 220 prijav in prijavili 104.732.000 lir dohodka (letos je bilo 14 prijav manj in 735.000 lir manj prijavljenega dohodka).

Največje številke pa se zabeležijo pri dopolnilnem davku. Pri njem se govori o milijardah. 2.985 prijavljencev je letos prijavilo tri milijarde 407.033.000 lir dohodka, kar je 286 prijav več za 424.835.000 lir.

Poleg tega je 547 prijav za 69.743.000 lir prijavljenega dohodka, ki za sedaj ne pridejo v poštev za odmero davka, ker prijavljeni dohodek ne dosega predpisane vsote za odmero davka, ki pa bodo lahko podvržene obdavčitvi, ko jih bodo temeljito pregledali.

DZ za razteg nitev zakona o sindikalnih tožbah

Pokrajinsko tajništvo Delavske zbornice CGIL je poslalo včeraj vladnemu generalnemu komisarju dr. Palamari pismo, v katerem zahteva, naj razširi na tržaško področje zakon številka 319 od 2. aprila t.l., ki je bil objavljen 15. t.m. v Uradnem listu št. 91 ter določa oprostitev vsakih taks v sindikalnih tožbah do zneska 1 milijona lir, medtem ko so bile prej oproščene vsake takse le tožbe v vrednosti 100.000 lir.

—«»—

○ Kakor poroča ANSA, so bila v Rimu 21. in 22. t.m. pogajanja med sindikalnimi predstavniki delavcev kemične stroke ter ustanove ENI za sklenitev nove vsedržavne delovne pogodbe. Vse kaže, da se pogajanja dobro razvijejo in da se stališča približujejo. Ponovni sestanek bo v Rimu 29. t.m.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

S. B. iz Boljunca vprašuje: Ker sem kmet, neposreden obdelovalec zemlje, je bila ugodno rešena moja prošnja za starostno pokojnino. Inkasiral sem 20.000 lir za januar, februar, marec in april; t. j. po pet tisoč lir mesečno. Delavcem in drugim upokojencem, ki so zavarovani pri zavodu za socialno skrbstvo INPS, so bile te dni povišane pokojnine. Prosim, da mi odgovorite, če bo tudi kmetom povišana pokojnina.

Odgovor: *Zakon za povišanje pokojnine je bil odobren 6. februarja t. l. Minimalna pokojnina upokojencem, ki so dosegli 65. leto je bila povišana od 5.000 na 9.500 lir mesečno od 1. julija t. l. dalje. Predstavniki demokratične zveze kmetov v Italiji so predlagali, naj se ta zakon razširi tudi na kmete, najemnike in spolovinarje. Proti temu predlogu pa so glasovali demokristjanski poslanci in Bonomijevci, zaradi česar je bil predlog odbit. Upati je, da bo o predlogu spet razpravljala nova poslanska zbornica.*

***

R. F. od Sv. Jakoba sprašuje: Moj otrok, ki je star 7 let, ima slabe zobe. Bojim se, da bo imel tudi stalne zobe slabe in gnile. Naj mu jih zderemo ali zdravimo?

Odgovor: *Vaš strah je upravičen. Pravilno je zdraviti mlečne zobe prav tako kot stalne. Le na ta način otrok ohrani mlečne zobe zdrave do izrasta stalnih. To je zelo važno za pravilen razvoj čeljusti. Mlečni zobje niso samo za to, da otrok lahko grize in je, ampak imajo tudi zelo važno nalogo, da ohranijo prostor stalnim zobem ter dajejo čeljusti impulze za pravilno rast in razvoj. Predčasno izrtje zob ima lahko v tem pogledu hude posledice.*

***

A. R. s Proseka sprašuje: Moja 14-letna hčerka ima polno mozoljev na obrazu in je zelo nesrečna zaradi tega. Skuša jih zakriti v pudrom. Kaj naj napravi, da se bo rešila te nadloge?

Odgovor: *Pudranje je najslabše, kar lahko stori. Mozolji so posledica vnetja žlez znojnic ali lojnic. To je precej splošen pojav v puberteti. Seveda morate dekletcu pomagati, ker je to zelo neprijetno. Predvsem se dekletce ne sme pudrati, ker tako samo poslabša stanje. Koža mora biti čista. V tem pogledu koristi enkrat tedensko parna kopel obraza. Nato lahko očisti obraz z alkoholom; z svežo krpico pa si izstisne ogrce — ne mozolje. Pri vsem tem pa je najvažnejša pravilna prehrana. Je naj mnogo sadja in zelenjave. Če se kljub temu stanje ni izboljšalo, jo peljite k zdravniku za kožne bolezni.*

***

S. M. iz Škednja sprašuje: Da ne bi imel sitnosti na izletih v obmejni pas, vas prosim, da mi odgovorite, do kod lahko grem z obmejno propustnico po glavnih cestah na jugoslovanskem obmejnem področju.

Odgovor: *Našteti bi vam morali seznam vseh občin, oziroma krajev, ki spadajo v obmejno področje. Verjetno pa vas to ne zanima, ker so mnogi kraji daleč od glavnih cest.*

Po cesti Trst - Koper greste lahko do Novega grada; po cesti Trst - Reka smete do Gradišča; po cesti Trst - Bazovica - Divača greste lahko do Vremskega Britofa, ali pa čez Divačo do Senožeč; po cesti Trst - Sežana - Postojna greste lahko do Senožeč; po cesti Sežana - Dutovlje - Stanjel - Nova Gorica greste lahko do Branice ali pa čez Komen in Kostanjevico do Renč in Ozeljana. Iz Nove Gorice pa greste lahko po soški cesti vse do Predila. Iz Trbiža pa greste lahko do Kranjske gore.

Iz tega je razvidno, da na primer ne smete po cesti Postojna - Vipava - Ajdovščina, ki je izven obmejnega področja.

Komisarjevi ukrepi v škodo občine

Vzdrževanje občinskih cest nameravajo izročiti zasebnikom

Gre za dejanje, ki spada v okvir načrta za privatizacijo občinskih podjetij in ustanov

Že nekaj časa ni bilo slišati, da bi prefekturni komisar na občini dr. Mattucci sprejel ali nameraval sprejeti kake važnejše sklepe v škodo občinske uprave. Morda pa je bil ta molk raznih krogov in tiska, ki podpirajo njegovo delovanje, samo znak, da se v komisarjevem loncu kaj kuha?

Pravkar je bila objavljena vest, da dr. Mattucci namerava izročiti vsa dela za popravilo občinskih cest in mestnih ulic v režijo zasebnemu oziroma zasebnim podjetjem. Da se razumemo. Pri tem ne gre za večja dela, kot na primer obnovitev cestišč in vseh podzemskih naprav, gradnjo novih cestnih priključkov in sploh za druga velika cestna dela, ki so jih tako že do sedaj izvrševala zasebna podjetja po naročilu občine. Gre zlasti za vsa mala popravila, ki so jih do sedaj izvrševali občinski uslužbenci. Zato pomeni izročitev teh del zasebnikom korak naprej k privatizaciji tudi drugih javnih storitev, ki jih je prefekturni komisar na občini že nameraval izročiti zasebnikom.

Zagovorniki zasebnega kapitala in nasprotniki občinskih in državnih podjetij oziroma javnih ustanov zagovarjajo te komisarjeve načrte z izgovorom, da ima sedaj občina premalo uslužbencev za popravljanje cest, da se ceste zaradi vedno večjega prometa zelo hitro izrabljajo, in da zaradi tega občinska uprava ne more vzdrževati cest v dobrem stanju. Obenem pa je treba povedati, da je bilo že pred vojno v tržaški občini zaposlenih nad 300 delavcev, ki so skrbeli za popravilo občinskih cest in da se je to število v povojnih letih zmanjšalo na polovico. Kljub temu da se je cestno omrežje povečalo in da se ceste hitreje izrabljajo zaradi naraščajočega prometa. Toda demokristjanska občinska uprava ni hotela ničesar slišati o sprejemu v službo novih uslužbencev in je raje zanemarjala ceste, samo da je lahko povzročila takšno stanje, s katerim ni več mogoče nadaljevati. Zato se sedaj komisar lahko sklicuje na nujne potrebe in na dejstvo, da občinski uslužbenci ne morejo pravočasno popraviti vseh cest. Zato lahko prefekturni komisar laže uresničuje svoje načrte o privatizaciji občinskih del in občinskih ustanov.

Če bo komisarju na občini uspelo izročiti zasebnikom vzdrževanje občinskih cest, potem se bo še bolj povečala nevarnost, da bo izročil zasebnikom tudi občinsko podjetje za mestno čistočo, o čemer je bilo že svoj čas govora; to je nevarnost, da bodo začeli misliti na izvedbo načrta vladnega komisarja dr. Palamare, ki je ob lanski stavki uslužbencev mestnih prevozov ACEGAT zagrozil, da bo izročil mestni promet zasebnikom.

Politične stranke in gibanja, ki so bile zastopane v bivšem občinskem svetu in ki bodo gotovo sodelovale na prihodnjih občinskih volitvah, bi morale odločno posredovati pri komisarju na občini in pri drugih pristojnih oblasteh, da se prepreči izročitev zasebnikom vzdrževanja občinskih cest. O tako važnih vprašanjih mora odločati sovbodno izvoljena občinska uprava in ne nastavljen birokrat, ki ima nalogo, da začasno upravlja občino in da se ukvarja samo z navadnimi upravnimi vprašanji.

—«»—

Odložen proces proti inž. Blessiju

Razpravo proti inž. Antoniju Blessiju, obtoženemu namernega bankrota in prevare, so včeraj odložili. Zdravniška trojica, ki ji je sodišče povorilo nalogo, da ugotovi, če je zdravstveno stanje obtoženca res tako nevarno, da ne more prisostvovati razpravi, je poslala svoj odgovor. Blessi je sedaj v bolnišnici, zaradi česar ni preostalo drugega kot proces odložiti.

Izpred sodišča

Zaradi žaljenja karabinerja bo Mačkoljan sedel 11 mesecev

Fant ima smolo, ker so mu v pijanosti čuvarji javnega reda nesimpatični

25 let stari Pietro Mariani iz Mačkolj nima miru in sreče s policijskimi organi. Sicer je delno njegova krivda, ker jih tudi on ne pusti v miru. Res je tudi, da je Mariani vreden več sočutja kot kazenskih postopkov, ker njegova pamet ni več zdrava. V dokaz naj navedemo le dogodek, ki se je pripetil v februarja letos: mož, katerega je tudi žena pustila na cedilu, ker ni mogla več živeti z njim, je stekel do karabinjerske postaje v Mačkoljah in vojake opozoril, da je v vasi izbruhnil požar. Pri sebi je imel umazan kos lepenke, ki naj bi bil po njegovem dokaz, da govori resnico. Naravno je, da so karabinjerji stekli na kraj, kjer bi morali ognjeni žublji požirati hišo, a o ognju ni bilo ne duha ne sluha. Sele tedaj so spoznali, da so nasedli prividu pijanega Marianija.

Ker je s svojo prijavo povzročil alarm, so ga prijavili sodniku, ki ga je 12. marca letos kaznoval tudi zaradi pijanosti na 20.000 lir denarne kazni.

Ta kazen pa je Marianiju ostala na želodcu in je ni mogel pozabiti. Nekaj dni po obsodbi se je spravil na karabinjerskega brigadirja, ki se je vozil v istem avtobusu proti Mačkoljam. «Zaradi tebe», je Mariani, ki ga je imel seveda pod kapo, nagovoril moža postave, «bom moral plačati sodišču 20.000 lir». Brigadir se je hotel izogniti prepiru in je možu rekel, naj molči. Toda beseda ni ugajala Marianiju. «Molčati. Ne, smo v demokraciji. So minili časi, ko smo morali molčati. Jaz sem invalid in se me ne sme ničbe dotaknitti».

Mariani je nato pustil v miru brigadirja, a se je začel še precej glasno pogovarjati... s seboj. «Sem garibaldinec», je brundal ravno v trenutku, ko sta pri nekem postajališču vstopila dva karabinjerja. «Garibaldinci so napravili še premalo». Če se brigadir ne bi več menil zanj, bi se mogoče končalo z brundanjem. Toda beseda je dala besedo, dokler ni Mariani zabrusil podčastniku, da «ga ima pod petami».

Brigadirja, Corrada Schepisa po imenu, je ta beseda užalila, zaradi česar ga je opozoril, da je aretiran. «Pojdi, pojdi», mu je odgovoril vinjeni mož. «Tvoji čini ti tako ničesar ne služijo. Sedaj te bodo verjetno imenovali za vodnika. Na vsak način, bova že nekoč obračunala».

Ta prizor, bolj podoben kaki komediji kot realnosti, se je zaključil, ko so Marianija spravili najprej v celico, od koder so ga odpeljali na pregled v bolnišnico. Tu so mu ugotovili vinjenost in tako je nova prijava romala na sodišče: tokrat se je obtožbi vinjenosti pridružila obtožba žalitve javnega funkcionarja, zaradi česar je bil Mariani obsojen na 3 mesece in pol pripora za prvo obtožbo in na 8 mesecev zapora za drugo.

Sodnik: Lo Cascio, zapisn.: Scelzo, obramba - odv.: Padovani.

Ob glasovih o skrčenju proizvodnje v CRDA

Doslej so ladjedelnice zadovoljivo izkoriščale proizvodno zmogljivost

Slabši je bil položaj le v ladjedelnici Sv. Roka v Miljah - Položaj pa se utegne občutno poslabšati

Pred dnevi smo podrobno poročali o sklepih za skrčenje ladjedelniških in drugih obratov CRDA v Trstu in Tržiču in te vesti so povzročile upravičeno skrb ne samo med gospodarskimi in sindikalnimi krogi, temveč tudi med celotnim prebivalstvom. To je toliko bolj razumljivo, če upoštevamo, kako je celotno gospodarsko življenje mesta povezano z ladjedelniško industrijo in da je gospodarski položaj Trsta bil že do sedaj dovolj težaven, ko so bile ladjedelnice — na splošno vzeto — dokaj zadovoljivo zaposlene. Kakšne bi bile posledice krize ladjedelnic za splošni, že tako dokaj omajan tržaški gospodarski organizem, ni težko predvideti. Ni namreč dvoma, da bi privedla kriza ladjedelnic do strahotnega povečanja brezposelnosti, padca dejavnosti cele vrste malih in srednjih industrijskih ter obrtniških podjetij, torej do prave ostre krize celotnega tržaškega gospodarskega sistema.

Položaj ladjedelnic CRDA je za sedaj zadovoljiv in so tako na primer v ladjedelnici Sv. Marka izkoriščali v februarju 81.1 odst. naprav, kar je na običajnem povprečju zadnjih dveh let in celo nekoliko višje kot v januarju, ko so izkoriščali 71.1 odst. naprav. V februarju so gradili v omenjeni ladjedelnici eno veliko motorno cisterno in dve veliki turbocisterni. Pripravljene pa so imeli načrte za postavitev gredljev ene 36.616-tonske turbocisterne, dveh 35.000-tonskih turbocistern in ene 46.970-tonske turbocisterne.

Kot vidimo, je ladjedelnica — v kateri je delalo 1319 delavcev — še dokaj ugodno izkoriščala naprave in je imela dovolj naročil. Vendar pa so gradili izključno petrolejske ladje, kar je predstavljalo dvojno nevarnost in odraža sklepe centralnih organov iz Rima. Na ta način ne grade v tej največji tržaški ladjedelnici niti ene potniške, tovorne ali mešane ladje. Tako se bo verjetno ladjedelnica znašla v resnih težavah, ko se bodo končala sedanja naročila za gradnjo petrolejskih ladij, glede katerih smo že poročali, da so brodarji umaknili dve naročili.

V drugem tržaškem obratu CRDA, v delavnici mostov in žerjavov, je bilo neposredno pri proizvodnji zaposlenih 282 delavcev in so izkoriščali 68.9 odst. naprav. Gradili so številne žerjave za industrijo, pristanišča in ladje za italijanske in tuje naročnike (iz Velike Britanije, Paname, Argentine, Venezuele in Turčije). Po sklepih centralnih organov nameravajo znatno okrniti in znižati delo tega oddelka ki naj bi se odslej ukvarjal izključno z gradnjo nekatere ladijske opreme, kar bo nujno privedlo do znižanja produkcije in zmanjšanja zaposlitve delavcev.

V tovarni strojev Sv. Andreja je delalo 747 delavcev in so izkoriščali 94.0 odst. naprav. Gradili so 35 ladijskih motorjev različnih tipov in moči, med katerimi je 22 motorjev za tuje naročnike ter 10 električnih aparatov (4 za tujino). Kaže, da je to edini obrat CRDA, glede katerega za sedaj ne predvidevajo skrčenj.

V ladjedelnici Sv. Roka je bilo v produkciji 239 delavcev in je ta ladjedelnica iz znanih birokratskih razlogov izkoriščala komaj 36.8 odst. naprav. Preurejevali so motorno ladjo «Caboto», popravili 5 ladij in jih osem postavili v suhi dok. Po znanih sklepih naj bi to ladjedelnico demontirali, češ da ne morejo dobiti zanjo primernih naročil. Ta izgovor je neresničen, ker je prišlo jasno do izraza v sindikalnih sporih med direkcijo in delavci Poleg tega pa je treba ugotoviti, da v ostalih dveh manjših ladjedelnicah grade ves čas s polno paro in so na primer v ladjedelnici Felszegy izkoriščali naprave okrog 100-odstotno, v ladjedelnici Sv. Justa pa 72.3-odstotno.

Iz vseh teh podatkov je jasno razvidno, da obrati CRDA v Trstu sedaj v celoti niso slabo izkoriščeni in da so edina izjema določeni oddelki ladjedelnice Sv. Marka, ker v tej ladjedelnici ne delajo potniških ladij, in ladjedelnica Sv. Roka, ki je res slabo izkoriščena. Položaj pa se z zaostritvijo splošne pomorske krize lahko spremeni in bodo ladjedelnice v resni nevarnosti, če ne bodo pravočasno in temeljito obnovile naprav.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.). Z vztrajnostjo in potrpežljivostjo boste premagali ovire, ki se vam zde nepremagljive.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.). Izogibajte se družbi, ki ste jo šele pred kratkim spoznali.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.). Zelo enostavni majhni posli, ki pa bodo občutno vplivali na vse vaše gmotno stanje.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.). Razgiban dan in nezaupanje vam ne bo koristilo; premagujte se.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.). Nujne so jasne od

VPRAŠANJE ODŠKODNINE SLOVENSKIM KOROŠKIM ŽRTVAM NACIZMA

Za obletnico izselitve so se zastopniki koroških izseljenskih družin tudi letos zbrali na letnem občnem zboru Zveze slovenskih izseljencev, ki je bil zadnjo nedeljo v celovški Delavski zbornici. Zastopani so bili vsi kraji z ozemlja, ki so ga za slovensko oziroma dvojezično priznali in potrdili tudi nacisti z nasilno izselitvijo. Zbralo se je res pestro in številno zastopstvo izseljenskih družin iz Zilje, Roža, Podjune in z Gur ter iz visokih vasi v Karavankah prav tako kot s severne jezikovne meje, do kamor je segel val zločinske izselitve in tako neizbrisno začrtal ozemlje, na katerem poleg nemško govorečega prebivalstva živi tudi slovensko ljudstvo.

Vse navzoče je pozdravil predsednik Zveze slovenskih izseljencev Lovro Kramer, v spomin sotrpinom, ki so umrli v času od zadnjega občnega zbora, pa je spregovoril Janko Ogris. O trenutnem stanju borbe izseljencev za odškodnino je izčrpno referiral pravni svetovalec ZSI dr. Franci Zwitter. Uvodoma je naglasil, da je bilo trpljenje koroških Slovencev že vsa stoletja trpljenje in borba ljudstva, ki se bori za obstoj in enakopravno življenje. Zato tudi ob povratku iz izseljenstva nihče ni pričakoval, da more biti to trpljenje poplačano s šilingi, saj niso trpeli za šilinge, marveč so trpeli in se borili za tisto, za kar so se borili njih očetje: za obstanek na rodni zemlji in za ohranitev našega jezika.

«Če zdaj zahtevamo odškodnino, potem predvsem zato, ker hočemo biti na tej zemlji in v tej državi enakopravni. Koroški Slovenci vemo, zakaj smo bili izseljeni: pač zato, ker smo Slovenci; prav tako pa tudi vemo, zakaj so nas prezrli pri odškodnini: namreč spet le zato, ker smo Slovenci. Kot avstrijski državljani zato zahtevamo od Avstrije, da nam prizna isto, kar prizna ostalim svojim državljanom. Nočemo dovoliti, da bi bila z novim zakonom o odškodnini ustvarjena nova diskriminacija koroških Slovencev, kakor se je to zgodilo pri dosedanjem zakonu o odškodnini žrtev nacističnega nasilja, kajti naše žrtve so bile vsaj take, kot so jih imeli ostali državljani naše države, zato tudi odločno zahtevamo, da se nam priznajo iste pravice in ugodnosti.»

Ko je ugotovil, da se je v zgodovini koroških Slovencev le vedno pokazalo, da so dosegli le tisto, kar so si priborili sami, je govornik poval izseljence, da strnjeni in z zaupanjem podprejo odbor ZSI ter ne nasedajo raznim podpihovalcem, ki le zlonamerno kritizirajo ter ponujajo svojo «enotnost». Enotnost — strnjenost je nujno potrebna, in to v dejanjih in v okviru obstoječih organizacij, ne pa le v frazah po želji drugih in konec koncev z rezultatom slabšanja lastnih organizacij.

Občni zbor, ki je z zanimanjem in odobravanjem sprejemal izvajanje govornika, je nato v živahni diskusiji kritično presodil dosedanje delo odbora ZSI. Posamezni zborovalci so zlasti poudarili potrebo po strnjenem nastopu v okviru Zveze slovenskih izseljencev ter s konstruktivnimi predlogi dali pobudo za nadaljnje delo v prizadevanjih za popravo vsestranske škode. Mladi Kristl Breznik je opozoril na usodne posledice tiste škode, ki jo je zaradi izselitve utrpela zlasti mlada generacija, ko ji je bilo z odvzemom možnosti šolanja in poklicnega izobraževanja za vse življenje otežkočeno ali sploh onemogočeno napredovanje v poklicu. Dr. Mirt Zwitter, ki je nakazal ves strahotni obseg izselitve, katero je morala tudi Avstrija sama v svoji «Rdeče-belo-rdeči knjigi» navesti kot eno največjih žrtev, pa je poudaril, da je le toliko bolj obsodbe vredno, da danes avstrijske oblasti ponovno zapostavljajo slovenske žrtve nacizma. Vse, kar so doslej izseljenci dobili, je šlo iz tako imenovane «Suedkaerntnerhilfe», dočim odškodnine, ko so je bile deležne druge žrtve, niti šilinga niso prejeli. Zato imajo slovenski izseljenci popolno pravico do posebnega zakona, ki bo upošteval posebno problematiko teh žrtev, to še toliko bolj, ker že 13 let zaman čakajo na pravično rešitev. Pozivajoč pristojne oblasti, da končno prenehajo z diskriminiranjem koroških Slovencev, je zaključil: «Samo pet minut dobre volje italijanske vlade in vprašanje bo rešeno,» so rekli Južni Tirolci, ko so za pripadnike nacistične vojske zahtevali enake pravice, kot jih uživajo italijanski vojni invalidi. In vlada v Rimu je v rekordnem času ugodila njihovi zahtevi. Tudi mi kličemo: Samo pet minut dobre volje avstrijske vlade in vprašanje odškodnine slovenskim žrtvam nacizma bo zadovoljivo rešeno!

Po izvolitvi novega odbora, ki je bil poživljen z mladimi silami, je občni zbor sklenil, da naslovi na zvezno vlado na Dunaju posebno resolucijo, da opozori na dosedanje zapostavljanje slovenskih žrtev nacizma in da hkrati protestira zaradi večajoče se protislovenske gonje.

—«»—

Demonstracije na Malti

MALTA, 23. — Policija je s pendreki razganjala množico demonstrantov na ulicah Valliette. Demonstranti, ki so bili člani ali simpatizerji laburistične stranke Malte, so nosili malteške zastave brez križa sv. Jurija. Po prvih vesteh je bilo 15 oseb ranjenih.

Nacionalistični voditelj Borg Olivier je odklonil, da bi sestavil vlado. Rekel je, da brez mandata ljudstva ne mara sprejeti mesta ministrskega predsednika.

Okrog šest tisoč oseb se je zbralo na dvornem plesu pri belgijskem kralju Baldovinu. Vmes so bile malone vse evropske princese, od katerih je marsikatera gojila upanje, da bo mladi kralj nanjo «vrgel oči». Vsekakor pa so z dvora že zanikali vesti o bližnji kraljevi zaroki s princeso Marijo Terezijo Bourbon-Parmsko.

Sredi Francije še polni srednji vek

Čarovnik pred sodiščem v Orleansu ker je ubil moža ljubimke-čarovnice

Na procesu se je govorilo v jeziku, za katerega se je zdelo, da že več stoletij nima resne veljave - «Čarovnica iz Oliveta» je preklicala svoje prejšnje izjave in «čarovnik» je to potrdil

ORLEANS, 23. — Razen po «devici orleanski» bo postal Orleans slaven tudi po tem, da so tu še leta 1957 pobijali čarovnice ali čarovnike. Včeraj se je namreč pred sodiščem v Orleansu pričel proces, pri katerem se je človeku zdelo, da je padel v najtemnejši srednji vek. Tu se je govorilo o čarovništvu, o urokih, o nadnaravnih silah.

«Ubil sem ga, ker me je v to nagnala neka nadnaravna sila. Ne spominjam se več, kako sem to napravil: to je skrivnost, ki je močnejša od nas vseh. Riffet je opravljal vlogo posrednika». S temi besedami je Jules Bernault kmetčarovnik iz Oliveta pojasnil pred porotnim sodiščem, zakaj je 14. februarja ubil 42-letnega Mauricea Riffeta. Najprej ga je močno udaril po glavi z angleškim ključem, potem ga je pa še pomendral s svojim avtomobilom.

Poleg Bernaulta so na zatožni klopi sedeli še njegova ljubimka, 45-letna Simone Riffet, ki je bila žena umorjenega, ter poznana na orleanskem podeželju kot «čarovnica iz Oliveta», ki je obtožena podpihovanja k zločinu, ter zakonca Goge, ki se morata zagovarjati, ker sta pomagala Bernaultu do lažnega alibija.

Izpraševanje morilca je trajalo nekaj ur, toda sodniki niso prišli s tem daleč, ker je Bernault dajal prav take odgovore, kot je tisti, ki smo ga navedli zgoraj. Uporabljal pa je tudi izraze, za katere se je mislilo, da že več stoletij nimajo več resne veljave.

«Čarovnica iz Oliveta», ki je med sodno preiskavo priznala svoje sodelovanje pri zločinu, je sedaj vse preklicala ter zatrdila, da to, kar je pred letom izjavila in podpisala, nima sedaj nobene veljave. Med drugim je dejala: «Ko sem videla Julesa, ko je šel iz hiše v «transu», sem mu rekla: ne uganjaj neumnosti, ne dotikaj se ga. Ko sem ga videla, da se je vrnil, sem zakričala: izgini, ne maram te več videti». Na splošno presenečenje je te njene besede potrdil tudi njen bivši ljubimec, čigar položaj bi se moral na ta način logično še bolj poslabšati. Ženska je zaključila prisegajoč, da nikoli ni podpihovala Bernaulta, naj ubije njenega moža.

Splošno mnenje na procesu je bilo, da bi bilo treba tema dvema priznati olajševalne okoliščine že zaradi njunega abnormalnega obnašanja in odpora, da bi govorila tako, kot govore normalni ljudje. Ostala pričevanja niso mnogo prispevala k pojasnitvi zadeve. Sodba še ni bila izrečena.

—«»—

Nečloveška mati

MONTPELLIER, 23. — Včeraj pozno zvečer je porotno sodišče v Montpellieru obsodilo na dosmrtno ječo zverinsko Marcelle Thuries. Ta ženska je lani julija zavezala oči svojima hčerkama, 9-letni Micheli in 6-letni Regini, češ da se bodo igrale slepe miši. Nečloveška mati pa je trenutek izkoristila, da je hčerki vrgla v vodnjak na vrtu. Regine je utonila, medtem ko se je Micheli posrečilo prijeti se za neko cev in s kričanjem pritegniti pozornost nekega mladeniča, ki jo je rešil.

Marcelle Thuries se je poročila z dobrim in poštenim železniškim uradnikom in v zakonu je v začetku vladala popolna sreča. Potem se je pa ženska brez kakega opaznega vzroka predala alkoholu. Psihiatri so sicer ugotovili, da je ženska napravila zločin v pijanosti, niso se pa mogli zediniti o meri odgovornosti.

—«»—

Šli so krast v jetnišnico

LIVERPOOL, 23. — Da je težko priti iz zaporov (razen po normalni poti skozi vrata), je znano, vendar je to že marsikdo z večjim ali manjšim uspehom poskušal. Da bi pa kdo skušal od zunaj vdreti v zapor, se redkeje sliši. Tak podvig so si tatovi privoščili te dni v Liverpoolu, ko so izvedeli, da se v blagajni jetniškega urada nahaja denar za plačo 200 paznikov. Ponoči so najprej preplezali zid ter tako prišli na vrt ravnatelja jetnišnice. Njihova nadaljnja pot je šla samo meter od sobe, v kateri je spal ravnatelj, nakar so prispeli, potem ko so prelezli še en zid, v pravi zapor. Paznики so pazili na speče jetnike in tatovi so lepo šli v urad. Tu so se lotili blagajne, ki pa je bila tako trdna, da je bilo delo pretežko in prezamudno. Tatovi so raje odnehali in nemoteno odšli.

Pretekli teden pa so študenti univerze v Glasgowu uspeli za stavo dvakrat priti v neki zapor in se tudi nemoteno vrniti.

—«»—

Preprečil je nesrečo

BERGAMO, 23. — Tridesetletni progovni čuvaj Giacomo Gritti bo najbrž prejel kako odlikovanje za civilne zasluge, ker je preprečil nesrečo, ki bi lahko imela hude posledice za mnogo ljudi. Neki natovorjeni kamion s prikolico iz Vercellija je iz neznanega vzroka podrl zapornice na železniški progi, se zaletel v neki zid in se prevrnil sredi proge. Vtem pa je že prihajal potniški vlak, ki bi se lahko zaletel v oviro. Gritti je začel teči po progi, zraven pa je kričal in mahal z robcem, tako da je pritegnil pozornost strojnika, ki je še uspel vlak zavreti ter ga ustaviti le nekaj metrov pred prevrnjenom kamionom. Ko so potniki prestali prvi trenutek panike in zvedeli, pred kako nesrečo jih je mladi čuvaj obvaroval, ni bilo zahval in čestitanj na račun Grittijevega poguma ne konca ne kraja.

—«»—

Ujeli so želvo ki ima 200 kg

GROSSETO, 23 — Skoraj dva metra dolgo ter dva stota težko želvo so včeraj ujeli ribiči blizu Grosseta. Te vrste želva je v Sredozemskem morju zelo redek pojav, ker živi navadno v toplih oceanskih predelih. Pa tudi v njih naravnih bivališčih je teh želv vedno manj in samo redki so primeri, da posamezne želve zrasejo do take velikosti. Ribiči so že prejeli lepe ponudbe od nekaterih veletrgovcev z ribami, toda verjetno bo želva določena za kak zoološki vrt ali pa akvarij. Povabili so tudi Lombardija, znanega «prijatelja živali», da pove svoje mnenje.

Strašna zakonska tragedija

Najprej je ubil ženo nato se je vrgel pod vlak

FOGGIA, 23. — Potem ko je s sekiro in bodalom hudo ranil svojo ženo, ki sedaj leži v bolnišnici med življenjem in smrtjo, si je neki bogati kmet vzel življenje s tem, da se je vlegel na tračnine, kjer ga je zmečkal vlak. Taval je vso noč po mestu, nato je odšel na železniško postajo, napravil skoro dva kilometra na progi Foggia - Napoli in se vrgel pod kolesa, ko je mimo pridrvel vlak.

To je bil 65-letni Vito Di Stefano. Med njim in njegovo eno leto mlajšo ženo Rafaelo Longo so se dogajali stalni prepiri, ki so razburjali celotno mestno četrt Parisi in Ulico Antonio Cesare Carella v Foggii, kjer sta stanovala. Že nekaj let, in sicer odkar sta se obe hčerki Rosa in Anna poročili, si je nesrečni «Don Vito» vtepel v glavo, da ga žena vara z obema zetoma. Ne pojasnila ne prošnje in končno niti popolna odstranitev obeh hčera in njunih mož iz stanovanja niso nič pomagale.

Ko so včeraj ob dveh nekateri sostanovalci zaslišali obupne klice na pomoč, ki so sledili novemu prepiru, in ker je po teh klicih nastala popolna tišina, so telefonirali na policijo, ki je vdrla v stanovanje in našla gospo Di Stefano v mlaki krvi na tleh ob zakonski postelji. Kljub strašnim ranam — s sekiro na glavi in z bodalom v prsi — je bila še živa. Prepeljali so jo takoj v bolnišnico, kjer visi med življenjem in smrtjo. Vso noč so iskali njenega moža in šele ob svitanju so ugotovili, da pripada Vitu Di Stefanu obglavljeno truplo, ki so ga našli na železniški progi Foggia - Napoli.

—«»—

«Pluvaflex» svetleča se tkanina

ZENEVA, 23. — Neka tovarna v Zuerichu je izdelala novo fluorescirajočo tkanino, ki naj bi se uporabljala predvsem za preprečitev nesreč na cesti ponoči. Najmanjši svetlobni žarek, ki pade na tako tkanino, povzroči svetlobo, ki je vidna na daljavo približno dve sto m. Tkanina, ki so jo imenovali «pluvaflex», se lahko uporabi za športne obleke, na primer za suknjiče motoristov in policijskih agentov, za dežne plašče, za smučarske obleke, pa tudi za zelo elegantne ženske obleke z velikim optičnim učinkom zlasti pod žarki reflektorjev. Menijo, da bi se nova tkanina lahko uporabila tudi za večerne obleke ter za gledališke kostume.

Sporazum o odškodnini delničarjem Sueškega prekopa

Medtem ko egiptovski viri navajajo že nekatere podrobnosti, pa predstavnik Sueške družbe zanika, da bi bil že dosežen sporazum

KAIRO, 23. — Guverner egiptovske državne banke Abdel Gelid el Emary je danes sporočil, da je bil dosežen sporazum med Egiptom in delničarji bivše družbe Sueškega prekopa o odškodnini, ki naj jo delničarji prejmejo zaradi podržavljenja prekopa v avgustu 1956. To izjavo je guverner banke dal na finančnem ministrstvu. Dostavil je, da je treba še sestaviti dokončno besedilo sporazuma.

El Emary je tudi povedal, da bo odšel, ko bo dosežen sporazum o dokončnem tekstu, na čelu egiptovske delegacije v Rim, kjer se bo sestal s predstavniki delničarjev ter podpisal sporazum. Rekel pa je, da še ni določen datum potovanja v Rim.

List «Al Ahram» zatrjuje, da bo datum za podpis sporazuma določen in objavljen v kratkem.

Radio Kairo je potrdil El Emaryjeve izjave ter navedel tri glavne točke sporazuma: 1. Egipt bo plačal delnice po kurzu 25. julija 1956. 2. Družba bo izročila vse svoje imetje v inozemstvu egiptovski vladi. 3. Za leta, ko družba ni izkoriščala koncesije, ne prejme nikake odškodnine.

Splošna sueška družba pa je danes zanikala, da bi bil že dosežen sporazum za odškodnino delničarjem. Ko je predstavnik družbe komentiral egiptovsko izjavo, je dejal, da je možno, da bo sporazum v kratkem dosežen, vendar pa ga ni pričakovati v najbližji bodočnosti.

Po sporočilu guvernerja egiptovske državne banke se delnice prekopa na pariški borzi poskočile od 62.800 na 68.000.

—«»—

Britanska nasilnost na meji med Adenom in Jemenom

KAIRO, 23. — Agencija «Srednji vzhod» je sporočila, da so britanske sile vdrle v sultanat Lahej na skrajnem južnem koncu Arabije ter zasedle glavne prometne poti. Britanski vojaki s kakimi 70 tanki so prišli iz Adena.

V Londonu so te vesti označili za debelo pretiravanje, niso jih pa zanikali. Priznavajo, da je guverner Adena že v petek izjavil, da sta dve četi krenili proti središču Laheja, medtem ko je policija iskala tri arabske osebnosti, za katere je bila odrejena aretacija. Danes pa je britanska vlada že začela tudi obtoževati Jemen, da je izvedel več napadov proti protektoratu Adena, nato pa je izjavila, da so britanske oborožene sile sprejele potrebne ukrepe za lastno obrambo. Te izjave je podal zunanji minister Selwyn Lloyd v poslanski zbornici.

—«»—

Ultimat ob volitvah

Približno 200 prebivalcev vasic Borseda in Debeduse v občini Calice al Cornoviglio (La Spezia) je sklenilo, da pri prihodnjih volitvah sploh ne bodo volili, če ne dobe zagotovila, da bo zgrajena cesta, ki bo povezala vasici med seboj s krajem, kjer je sedež občine. Pred kratkim je bilo določenih za to cesto 36 milijonov, a so bili porabljeni za neko drugo cesto. Dokler ne dobe zadovoljivega odgovora, prebivalci obeh vasic odklanjajo volilna obvestila.

—«»—

Drage slike umirajoče kraljice

ROVIGO, 23. — Stanje kraljice ciganov Mimi Rossetto se je ponovno poslabšalo, vendar se trdoživa nomadka še drži pri življenju. Vsekakor pa vzbuja vtis, da umira in tega mnenja so tudi zdravniki. Prejela je že tudi zakramente za umirajoče, ki ji jih je podelil župnik ciganov. V šotor, kjer leži kraljica, se zaganja divji veter in dež, toda po cigan ki tradiciji mora kraljica umreti v svojem šotoru.

Določene so tudi cene za fotografiranje: ciganka v solzah — 5000 lir, kraljica fotografirana z daljave 15 m — 20.000 z bližine pa od 30 do 50.000.

—«»—

LOS ANGELES, 23. — Cheryl Crane, ki je umorila Johnnyja Stompanata, ljubimca njene matere Lane Turner, mora jutri spet pred sodišče, ki bo odločilo o nadaljnji usodi mladoletnice.

Domiselnost danskega tovarnarja

Hruščev bo dobil kravato «Sputnik»

Sovjetskim tovarnarjem kravat je Hruščev očital pomanjkanje fantazije

KOPENHAGEN, 23. — Radikalni list «Ekstrabladet» poroča, da bodo sovjetskemu poslaništvu izročili kravato *Sputnik*, ki je posejana z umetnimi sateliti. Kravata je zadnja kreacija znanega danskega tovarnarja kravat Skifterja in je namenjena ministrskemu predsedniku Hruščevu.

Ko list objavlja to vest, pripominja, da je sovjetski ministrski predsednik na zadnjem zasedanju CK KP SZ očital sovjetskim tovarnarjem kravat, da imajo malo fantazije. «Na prihodnjem kongresu, piše nato «Ekstrabladet», bo lahko Hruščev nosil dansko kravato in bo lahko članom CK dejal: priznati moramo, da je Zahod sedaj pred nami — za dolžino kravate».

Povedati pa je treba, da je Skifterjeva tovarna že izdelala tudi kravate «Explorer» in «Tommy Steele»; na prvi so ameriški sateliti, na drugi pa kitara in note.

—«»—

Duttweiler bo moral plačati milijon frankov

ŽENEVA, 23. — Gottlieb Duttweiler, lastnik največjega trgovskega koncerna v Švici, je bil obsojen na plačilo devet sto frankov (okrog 135 milijonov lir) svojim bivšim družabnikom. Kot upravnik je namreč prodal vse svoje delnice ter prepustil družbo stečaju. Vsega skupaj bo moral plačati okrog milijon švicarskih frankov. Duttweiler je pričel svojo kariero trgovskega magnata kot potujoči kramar.

—«»—

Pes povzročil smrtno nesrečo

BOLOGNA, 23. — Decembra meseca l. 1956 je šel po cesti 67-letni Aniceto Burian s svojim buldogom. Na lepem mu je ta ušel ter veselo oddirjal naravnost proti neki skupini žensk in se zaletel v noge 66-letne Marie Ghermandi, ki je padla vznak ter udarila z glavo ob pločnik. Naslednjega dne je v bolnišnici umrla. Danes je zaradi tega Burian prišel pred sodišče, ki je ugotovilo njegovo krivdo. Obsodilo ga je na 4 mesece zapora in na 4000 lir globe.

—«»—

Mladoletnik obsojen na tri leta zapora zaradi uboja

FLORENCA, 23. — Stirinajstletni Valerio Testi je bil obsojen pred sodiščem za mladoletnike na 3 leta in 15 dni zapora. Nasproti Testiju, ki je delal kot trgovski vajenec v neki trgovini, je bil njegov tovariš pri delu Sacchetti vedno osoren in nasilen. Letos 7. januarja pa je Testija popadla jeza in udaril je Sacchettija v trebuh. Posledica udarca je bila usodna: Sacchetti je bil takoj mrtev.

—«»—

Bo res mogoče obvarovati se pred rakom?

WASHINGTON, 23. — Ravnatelj državnega inštituta za proučevanje raka dr. John Heller je izjavil pred senatno komisijo, da so znanstveniki ZDA pred važnimi odkritji na tem področju. Najnovejša proučevanja bodo najbrž ugotovila vlogo virusov pri novotvorbah. Če bodo ta proučevanja imela pozitivne rezultate bo človeka mogoče imunizirati pred strašno boleznijo.

—«»—

CHICAGO, 23. — Tehniki ameriške vojske izgotavljajo padalo, ki se bo zelo hitro odprlo. Namesto sedanjih pet ali šest sekund bo dovolj osem desetink sekunde, da se bo padalo odprlo.

Dosmrtna ječa za Francesca Virdisa

S plinom je zadušil mater, sestro in brata

Zločinec, za katerega je tožilec zahteval trikratno dosmrtno ječo, se izgovarja, da je hotel sorodnike le preplašiti

TURIN, 23. — Danes se je nadaljevala razprava proti mlademu Francescu Virdisu, ki je s plinom zadušil mater, sestro in brata. Javni tožilec dr. Caccia je polemiziral z izvedencem psihiatrom prof. Mosso, ki smatra obtoženca le za delno odgovornega za svoja dejanja, in zanikal, da bi obtoženec požrl štiri mesece pred zločinom večjo količino kinina z namenom, da bi napravil samomor, ampak le zato, da bi vplival na svoje starše s to teatralno gesto. Javni tožilec je torej zanikal, da bi bil Francesco Virdis abnormalen, dopušča pa, da je precej dedno obremenjen, hkrati pa je zahteval za Virdisa obsodbo na trikratno dosmrtno ječo. Taka zahteva javnega tožilca se obtoženca sploh ni dojmila.

Oglejmo si na kratko, kako je 21-letni Francesco Virdis v noči od 11. na 12. november preteklega leta v svojem stanovanju v Ulici Piossasco 24 v Turinu ubil svojo lastno mater, 46-letno Marijo Mereu, vdovo po Virdisu, 22-letno sestro Giuseppino in 24-letnega brata Giovannija s tem, da jih je zadušil s plinom.

Na razpravi je obtoženec na kratko govoril o svojem detinstvu, o tem kako je nekaj časa prebil v poboljševalnici in kako je prišel navzkriž s svojo družino. Dejal je, da ga je mati zaničevala zaradi posledic, ki mu jih je pustila neka bolezen v otroških letih, kar pa mu je predsednik sodišča oporekal. Virdis je tudi omenil, da je kak teden pred zločinom odprl pipo svetilnega plina, da bi «preplašil» sorodnike, da pa jo je ponovno zaprl, ko se mu je «jeza izkadila».

Ko ga je predsednik pozval, naj opiše kako je izvršil zločin, se je obtoženec branil, češ da ne more o tem govoriti. *«Kdor je napravil tako zločinsko dejanje, kakršno je vaše, mora imeti tudi pogum nadaljevati pripovedovanje»*, ga je zavrnil predsednik sodišča, ki je še pojasnil, kako si je Virdis naložil bratovo truplo in ga nesel do števca za plin, da bi tam vtisnil prstne odtise mrtveca, iz česar naj bi se sklepalo, da gre za samomor. Virdis je okoliščino priznal in dejal, da je bratovo truplo položil poleg materinega in sestrinega trupla in da je nato odšel v bolnišnico, da bi poslali ambulančni avtomobil. Hkrati pa je dodal, in to prvič, da ni imel namena ubiti, ampak le preplašiti svoje ožje sorodnike.

Pri popoldanskem nadaljevanju procesa sta branilca Virdisa vztrajala na mnenju psihiatra, ki je Virdisa priznal za na pol slaboumnega, ter oporekala, da bi se obtoženec, čigar duh je omračen po tako hudih družinskih obremenitvah, lahko obsodil na dosmrtno ječo.

Ob pol šestih so se porotniki umaknili na posvetovanje, ki je trajalo dve uri. Pri razsodbi se je upoštevala umska omračenost obtoženca, toda pri seštevanju kazni za vse tri umore, je sodišče le prišlo na dosmrtno ječo. Mladi obtožehec se pri čitanju obsodbe ni niti zganil. Samo obraz si je zakril pred fotografi. Branilca sta napovedala, da bosta vložila priziv.

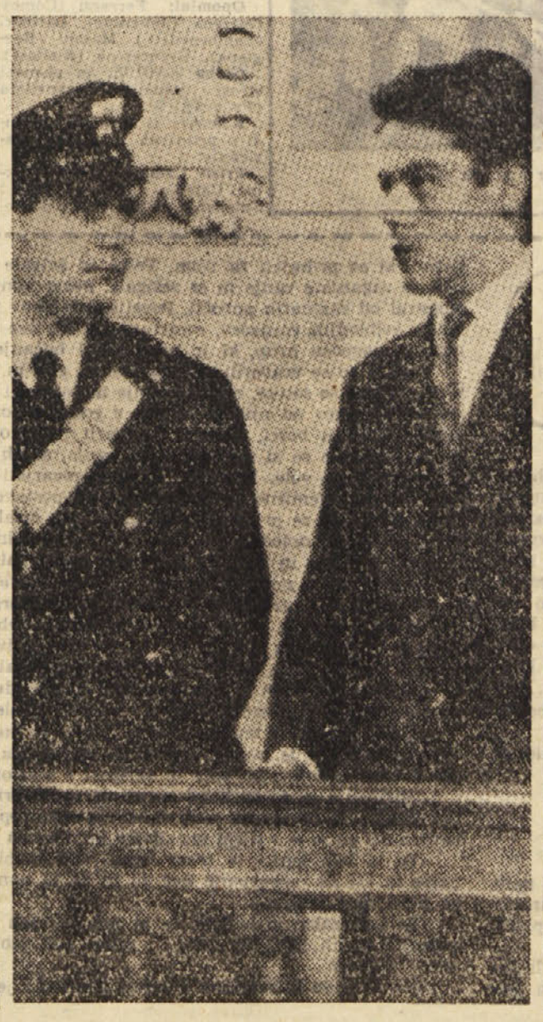

Churchill zopet v parlamentu

Bivši britanski ministrski predsednik Winston Churchill je že popolnoma okreval po pljučnici in plevritisu, zaradi katerih so se v zadnjih mesecih, ki jih je preživel na francoski Rivieri, že bali za njegovo življenje. Včeraj pa je stari Winston prišel v poslansko zbornico. Videti je bil kar lepo zdrav in njegovi poslanski tovariši so ga sprejeli z navdušenim ploskanjem.

Najmlajši kandidat za poslanca

Najmlajši med kandidati za prihodnje volitve v poslansko zbornico je najbrž univerzitetni študent Ugo Ragozzino, ki kandidira na republikansko - radikalni listi v volilnem okrožju Benevento - Avellino - Salerno. Junija bo imel 26 let in je tajnik Demokratične zveze italijanske mladine.

Rakete proti toči iz Verone v SZ

Na velesejmu v Veroni marca meseca se je sovjetska delegacija zelo zanimala za italijanske rakete proti toči. Sedaj pa je že prišlo iz Sovjetske zveze naročilo za prvo količino takih raket.

Za politično mišljenje brez kontrole

Včeraj je velika večina od 45 tisoč učiteljev javnih šol v Tokiu stavkala v znak protesta proti sistemu za ocenjevanje profesionalne sposobnosti, ki ga je uvedel prosvetni minister. Določeno je bilo, da stopi ta sistem uradno v veljavo včeraj. Po mnenju sindikatov pa je ta sistem takšen, da omogoča oblastem, da samovoljno kontrolirajo usmerjenost in politično mišljenje učiteljev.

Lady Docker mora zapustiti Modro obalo

Lady Docker, ki ji je prepovedano stopiti na ozemlje kneževine Monako, bo morala sedaj zapustiti tudi francosko Riviero. Prefekti nekaterih obalnih departmajev so namreč na podlagi nekih sporazumov o vzajemni veljavi ukrepov med kneževino in Francijo tudi izdali ukrep o izgonu Lady Docker. To so ji sporočili včeraj pozno popoldne v Cannesu, kjer se še trenutno nahaja. Ukrep o izgonu pa bo začel veljati v nedeljo opolnoči.

Ne bodo odprli Shakespearovega groba

Rektor cerkve, kjer je pokopan William Shakespeare, je zavrnil predlog, da bi odprl grob velikega dramatika. Dejal je, da ne namerava niti odgovoriti na predlog, ki ga je postavil Sidney Champion, bivši funkcionar pri «Public Relations» vlade. Champion je predlagal, da bi grob odprli, zato da bi se dokazalo, kot on misli, da je dela, ki veljajo za Shakespearova, napisal Francis Bacon.

Težko dokazati da ima 18 let...

Teden dni sta morala v Bloomingtonu (ZDA) čakati na dovoljenje za poroko 85-letna Laura Belle Wilson in njen nekoliko mlajši ženin James Bough, ki ima 29 let. Težava in ovira za poroko je bila v tem, ker nevesta ni imela nikakih dokumentov, iz katerih bi bilo razvidno, da je že dopolnila — 18. leto. Gospa Wilson je bila 4 leta vdova in je spoznala svojega sedanjega mladega moža na svojevrsten način: prinašal ji je na dom njen priljubljeni tednik. S poroko se bo morala odpovedati pokojnini 60 dolarjev na teden, ki jih sedaj prejema, toda James Bough je izjavil, da je njemu «ljubezen nad vse».

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ŠPORT MED SLOVENSKO MLADINO

Obisk pri Škedenjcih

Športno udejstvovanje med slovensko mladino je žal precej skromno, s čimer pa ni rečeno, da med slovenskimi mladinci ni takih, ki so navdušeni športniki. Nasprotno, celo mnogo jih je in marsikateri od njih pojačuje vrste italijanskih športnikov v raznih italijanskih društvih, katerim prav gotovo ne manjka potrebnih materialnih sredstev, brez katerih tudi v športu ni mogoče naprej. Če bi lahko vse te razkropljene slovenske športnike, med katerimi so mnogi dosegli in dosegajo zelo lepe uspehe, združili v enem samem slovenskem športnem društvu, bi prišlo najlepše do izraza, kaj predstavljamo tržaški Slovenci na športnem področju in mislimo, da ne bi bili mi tisti, ki bi se morali sramovati.

Vsaka pobuda v naših vrstah za organizirano, pa čeprav omejeno in danim možnostim primerno, športno udejstvovanje, je zato vredna ne samo pohvale in priznanja, pač pa tudi vsaj moralne podpore in pozornosti. Pri tem imamo v mislih predvsem naša prosvetna društva, ki so na pobudo svojih mladih članov sama ustanovila športne sekcije, ki gojijo razne panoge, predvsem pa namizni tenis, odbojko, planinstvo, šah, nogomet in redkeje košarko in atletiko. Žal med njimi (in niti v Barkovljah) ni društva, ki bi skušalo obnoviti vodne športe, kot so: plavanje, jadranje in veslanje, ki so bili v letih pred prvo svetovno vojno mel Slovenci precej popularni in vsaj sedaj tudi ni društva, ki bi populariziralo kolesarstvo.

Delovanju teh naših prosvetnih in drugih dijaških društev in ustanov na športnem področju, nameravamo, začenši z današnjim dnem vsak četrtek, ko nam prostor to dopušča — posvetiti nekaj več prostora kot doslej, da njihovo pohvalno dejavnost prikažemo naši javnosti, ki je gotovo premalo poučena o njej.

Za danes smo si izbrali prosvetno društvo v Skedinju, ki je zadnje čase na športnem področju zelo aktivno. Skedenjske mladince smo dobili zbrane v njihovi društveni sobi, v kateri imajo postavljeno mizo za namizni tenis. V velikem živžavu so nabijali belo žogico. Med njihi sta bila tudi predsednik društva Edi Germani in odbornik za šport Marij Bajec.

Z njima in ostalimi smo imeli pogovor, in izvedeli vse ali skoraj vse, kar nas je zanimalo:

— Kdaj ste se začeli športno udejstvovati in kako ste začeli?

— *Septembra leta 1955. Prosvetno društvo «I. Cankar» je tedaj organiziralo namiznoteniški in šahovski turnir. Udeležili smo se obeh, toda za nas sta se oba klavrno končala.*

— Katere športne discipline gojite sedaj?

— *Ping-pong in odbojko. Zadnje čase smo začeli vaditi tudi streljanje z zračno puško, ker kaže, da bodo tudi v tej disciplini kmalu tekmovanja.*

— Imate mnogo članov, ki se zanimajo za šport?

— *Večina, kar je mladih, to se pravi, okoli dvajset.*

— Vem, da ste zadnje čase imeli lepe uspehe. Lahko naštejete vse vaše nastope?

— *Naj navedemo najprej naše nastope v ping-pongu: začeli smo z že omenjenim turnirjem pri Sv. Jakobu, potem smo večkrat igrali z Dijaškim domom, z društvom «R. Pregarc» in s srednješolci. Dvakrat smo pod okriljem srednješolskega društva igrali proti študentom iz Kopra. Nastopili smo za Trst v troboju Koper-Gorica-Trst. Dvakrat smo nastopili v Gorici za pokal Milana Bogataja, ki ga vsako leto prireja akademsko srednješolsko društvo «Simon Gregorčič» in lani smo ta pokal tudi osvojili. Prav tako je lani naš član osvojil za društvo tudi pokal «Prvi maj». To je uspelo predsedniku, medtem ko so drugi trije člani zasedli drugo, tretje in četrto mesto. Letos smo nastopili na turnirju, ki ga je organiziralo KMI in naši predstavniki so osvojili pet od osmih nagrad.»*

— S kakšnim kriterijem določate igralce, ki vas vsakokrat zastopajo?

— *V glavnem velja lestvica z notranjega turnirja, ki ga priredimo dvakrat na leto.*

— Kaj pa je z odbojko?

— *Pred nekaj meseci je svetovansko društvo organiziralo turnir, ki so se ga udeležila štiri moštva. Mi smo dosegli šele tretje mesto.»*

— Kaj mislite, da je vzrok za tako veliko razliko v kvaliteti teh dveh panog pri vas?

— *V glavnem prostor. Pri Sv. Ivanu imajo na izbiro telovadnico ali pa prostor na prostem; druga društva lahko razpolagajo s študirajočo mladino, ki trenira odbojko pri telovadbi, zato so na boljšem. Drugi vzrok je ta, da so odbojkarski trenerji bolj redki, in res bi bilo treba nekoliko poskrbeti za to pozabljeno panogo saj je vendar odbojka skoraj slovanska narodna igra.*

— Ali bi lahko naredili lestvico najboljših športnikov v vašem društvu, to je tistih, ki se udejstvujejo v več kot eni panogi?

— *Lahko, ker je kratka. Na prvem mestu je Enij Sosič, ki se udejstvuje v nogometu, košarki, odbojki in ping-pongu, skratka kjer je žoga, tam je med najboljšimi; za njim pride Marij Bajec.»*

— Imate člane, ki gojijo tudi druge športe?

— *Da, nekaj jih je.*

— Ker imate take člane, ali mislite, da bi ti atleti bili pripravljeni sodelovati v društvu, ki naj bi združilo vse slovenske športnike v Trstu in kot tako tudi javno delovalo?

— *Seveda.*

— Kaj mislite vi o takem društvu?

— *Tako društvo bi nam bilo res potrebno in na uspehe ne bi bilo treba dolgo čakati, saj volje in sposobnosti med našo mladino ne manjka. Manjkajo pa kogoji in predvsem materialna sredstva, brez katerih danes tudi v športu ni mogoče naprej. Prav zaradi tega odhaja mnogo slovenskih mladincev v razna italijanska društva. Preberite samo kronike prireditev teh društev, pa boste zasledili med njimi nič koliko pristnih ali pa popačenih slovenskih imen.*

V športni sobi škedenjskega društva

Patrizio, Sosič, Bajec in Germani, člani bivše ekipe

Škedenjski športniki na izletu

V zaostali tekmi B lige

Polovičen uspeh Barija 1:1 proti Marzottu v Valdagnu

Triestina ima poslej prednost 5 točk pred Venezio in Barijem, ki se bosta borila za drugo mesto

VALDAGNO, 23. — V zaostali prvenstveni nogometni tekmi B lige, ki je bila pred 10 dnevi prekinjena zaradi neuporabnega terena, sta se danes Marzotto in Bari razšla z neodločenim rezultatom 1:1 (1:0). Tekma je bila zelo važna za položaj na vrhu lestvice, kjer je sedaj, ko si je Triestina že skoraj povsem zanesljivo zagotovila prvo mesto, postala aktualna borba za drugo mesto, ki omogoča kvalifikacijske tekme s predzadnjim moštvom A lige za vstop v A ligo oz. za obstanek v njej. Neodločen rezultat je to vprasanje se bolj zapletel, ker imata poslej Bari in Venezia oba po 36 točk, Marzotto pa 34 in zaradi tega še vedno ni izgubil vseh možnosti, kar bi se zgodilo v primeru, če bi danes proti Bariju izgubil. Se največji dobiček pa je iz tega rezultata potegnila Triestina, ker se je z njim praznina za njo povečala se za eno točko.

Stanje 5 kol pred zaključkom prvenstva je sedaj na vrhu B lige naslednje:

Triestina	29	17	7	5	56:23	41
Venezia	29	14	8	7	33:23	36
Bari	29	13	10	6	39:26	36
Marzotto	29	14	6	9	44:34	34

* * *

Strelci: v 29' prvega polčasa Biagioli (M.), v 10' drugega polčasa Farinelli (B.).

Marzotto: Pozzan; Ruffinoni, Padulazzi; Sacchiero, Porra, Svorenich; Novali, Occhetta, Biagioli, Mosca, Busato.

Bari: Magnanini; Tarabbia, Gariboldi; Macchi, Seghedoni, Mazzoni; Bretti, Rebiffi, Erba, Novelli, Farinelli.

Koti: 6:1 za Marzotto.

Kljub dežju ki je padal še nekaj minut pred začetkom tekme je bilo igrišče sicer razmočeno, vendar pa še dovolj primerno za igro. Bari je začel s previdno taktiko. Novelli je stalno igral defenzivno in pazil na Occhetto. Predvsem zaradi tega, so bili domačini v znatni premoči, ki je prišla do izraza v petih kotih in v golu, ki ga je v 29' dosegel Biagioli po akciji Occhetta - Mosca. Se prej pa je v 18' zatresel mrežo gostov tudi krilo Busato, vendar je sodnik Ferrari gol razveljavil zaradi istočasnega prekrška branilca Tarrabie nad Biagiolijem. Dosojeni prosti strel z roba kazenskega prostora, ki ga je izvedel Novelli, je vratar Magnanini obranil z dvojno parado.

V drugem polčasu je Bari spremenil taktiko in se je iz obrambe vigel v napad, ki mu je v 10' prinesel izenačenje. Vendar pa je Marzotto ves drugi polčas igral praktično le z 10 igralci, ker je Mosca zaradi poškodbe le statiral na levem krilu.

Neodločen rezultat odgovarja poteku igre.

ATLETIKA

MONTEVIDEO, 23 — V nadaljevanju atletskega prvenstva Južne Amerike so bili včeraj doseženi naslednji pomembnejši rezultati:

110 m ovire — finale: Carniero (Braz.) 14"9; palica: Infante (Cile) 4 m; kladivo — Diaz (Cile) 54.45.

Predzadnje kolo jugoslovanskega nog. prvenstva

Beograd in Zagreb v B ligo

V nevarni coni za kvalifikacijske tekme so še Split, Budučnost, Spartak, Velež in delno Vardar

BEOGRAD, 23. — Današnje 25. kolo zvezne lige jugoslovanskega nogometnega prvenstva je dokončno odločilo, da bosta Beograd in Zagreb v prihodnji sezoni igrala v drugi ligi. Usodna rezultata za obe moštvi, posebno pa za Beograd (Zagreb je bil izgubljen že prej), sta bila dosežena v dveh lokalnih derbijih. V beograjskem je Crvena zvezda premagala Beograd z 2:0, v zagrebškem pa Dinamo Zagreb z visokim izidom 5:2.

Prihodnje 26. in obenem zadnje kolo pa bo moralo odločiti tudi, kateri enajstorici bosta morali za nadaljnji obstanek v prvi ligi igrati kvalifikacijske tekme s prvaki sedanjih conskih lig. Kandidatov je sedaj 5 in sicer Split, Budučnost in Spartak s 23 točkami, Velež s 24 in Vardar s 25 točkami, ki pa ima za razliko od Hajduka, Vojvodine in Železničarja, ki imajo tudi po 25 točk, najslabšo razliko v golih.

Obstanek v prvi ligi so si dokončno zagotovili Vojvodina, Železničar in Hajduk.

Največji presenečenji današnjega kola sta bili v Titogradu in v Splitu. V Titogradu je Spartak odvzel točko domači Budučnosti, v Splitu pa je to uspelo mostarskemu Železničarju. V Novem Sadu je Vojvodina z najmanjšo možno razliko odpravila Železničarja, Vardar pa je v Skoplju odpravil Splita s 3:0.

Rezultati 25. kola: Crvena zvezda - Beograd 2:0, Budučnost - Spartak 0:0, Dinamo - Zagreb 5:2, Hajduk - Velež 1:1, Vardar - Split 3:0, Vojvodina-Železničar 1:0.

Tekma med Partizanom in Radničkim ki bo odločilna za zasedbo drugega mesta, bo odigrana danes.

Lestvica:

Dinamo	25	15	6	4	49:29	36
Partizan	24	11	7	6	41:32	29
C. zvezda	25	10	8	7	44:34	28
Radnički	24	11	5	8	48:34	27
Vojvodina	25	11	3	11	49:32	25
Železničar	25	9	7	9	46:40	25
Hajduk	25	10	5	10	42:41	25
Vardar	25	10	5	10	28:42	25
Velež	25	10	4	11	37:41	24
Spartak	25	10	3	12	46:41	23
Budučnost	25	7	9	9	28:35	23
Split	25	11	1	13	33:42	23
Beograd	25	6	8	11	26:47	20
Zagreb	25	5	5	15	31:58	15

BOKS

Loi - Nevarez (Meh.) 27. t.m. v Milanu

MILAN, 23. — V nedeljo 27. t. m. bo v Milanu na stadionu Vigorelli otvoritvena boksarska prireditev na prostem. Program obsega naslednje dvoboje:

Lahka kat.: Duilio Loi — prvak Evrope (Trst) - Nevarez (Mehika);

Težka kat.: Bozzato (S. Levante) - Joey (Cleveland);

Srednja kat.: Scortichini (Fabriano) - Gino Rossi — prvak Italije (Pordenone);

Težka kat.: Friso (Padova) Allievi (Novara);

Mušja kat.: Burrini (Alghero) - Cicognani (Forlì).

* * *

PERUGIA, 23. — Bivši evropski prvak srednjelahke kat. Emilio Marconi se bo 29. t. m. pomeril v Perugii z nemškim boksarjem iste kategorije Gertom Muellerjem.

* * *

GROSSETO, 23. — 3. maja se bo v Grossetu v težki kat. Zanaboni boril s španskim prvakom Gonzalesom.

KOLESARSTVO

Lorono zmagovalec dirke v Eibaru

EIBAR, 23. — Španski kolesar Jesus Lorono je zmagal v 7. kolesarski dirki za veliko nagrado Eibara. Španski kolesarji so se uvrstili tudi na naslednjih 10 mest, na 11. mestu pa je kot najboljši Italijan Bruno Monti. Čas Lorona: 21.12'14"; čas Montija 21.24'26".

V peti in zadnji etapi Eibar-Saint Sebastian - Eibar (194 km) je zmagal Suarez (Sp.).

TENIS

Zmage favoritov na turnirju v Palermu

PALERMO, 23. — Kljub vetru se je danes nadaljeval mednarodni teniški turnir v Palermu. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Mervin Rose (Avstral.) - Dardanoni (It.) 6:1, 6:0, Sirola (It.) - Grant (ZDA) 6:4, 6:3, Antinori (It.) - Bergamo (It.) 6:0, 6:3, Woodcock (Avstral.) - Tacchini (It.) 6:3, 6:3, Jacobini (It.) - Leslie (Avstral.) 6:1, 6:0, Maggi (It.) Kendall (Avstral.) 6:3, 6:4, Sezal (Meh.) - Cascino (It.) 6:1, 6:2, Davidson (Sved.) - A. Cascino (It.) 6:0, 6:1, Garrido (Kuba) - Pirro (It.) 6:2, 4:6, 6:3, odstop.

* * *

HOUSTON (Texas), 23. — V finalu mednarodnega teniškega turnirja v Houstonu je Američan Barry Mackay premagal Ayalo (Čile) z 8:10, 6:4, 6:3, 6:3. V finalu posameznic je Brazilijanka Bueno premagala Američanko Richie s 6:4, 6:2, v finalu dvojic pa sta Richardson in Savitt premagala Talbota in Giammalvo s 6:2, 6:3.

* * *

BOURNEMOUTH, 23. — V osmini finala posameznikov je Merlo premagal Angleža Pickarda po stiriurni borbi s 6:4, 5:7, 14:12, 6:3.

* * *

ŽENEVA, 23. — Teniško srečanje I. turnusa Davisovega pokala med Švico in Avstrijo bo 2., 3. in 4. maja v Bernu in ne 25., 26. in 27. aprila.

NOGOMET

Trening Triestine

Triestina je imela včeraj popoldne na občinskem stadionu trening, katerega so se udeležili vsi titularci razen Bellonija. Odigrali so dva poločasa po 30 minut proti mladincem. Po treningu so Bandini, Brach, Castano, Petagna, Varglien, Rimbaldo, Olivieri, Marzero, Milani, Petris, Szoke, Renosto, Tulissi in Attilli skupno s trenerjem Olivierijem odpotovali v Sesljan, kjer bodo ostali do nedelje.

Danes popoldne bo B moštvo Triestine nastopilo proti B moštvu Cremonese za prvenstvo rezerv.

* * *

MILAN, 23. — Milan in Manchester United sta se sporazumela, da bosta odigrala prvo polfinalno tekmo za pokal evropskih prvakov v Manchestru v četrtek 8. maja ob 18.30 po lokalnem času, povratno pa 14. maja v Milanu.

I. kolo teniškega tekmovanja za Davisov pokal

Jugoslavija-Češkoslovaška od jutri do nedelje v Zagrebu

Izid dvoboja bo verjetno odvisen od igre dvojic

ZAGREB, 23. — Od petka do nedelje bo v Zagrebu teniški dvoboj med Jugoslavijo in Češkoslovaško v I. kolu tekmovanja za Davisov pokal evropske cone. Češkoslovaški reprezentanti so prispeli v Zagreb že pred dvema dnevoma in sedaj redno trenirajo na igriščih na «Salati».

Za ta dvoboj vlada precejšnja negotovost, ker je težko presoditi, kakšne so moči obeh reprezentanc. Cehoslovaki bodo nastopili z Javorskim, Bendo in Nečasom. Najboljši med njimi je Javorski, ki sodi v višji evropski razred, vendar pa se za dvoboj v Zagrebu ni mogel redno pripravljati. Poleg njega bo v igrah posameznikov nastopil mladi Benda, ki je zamenjal drugega najboljšega igralca CSR Shoenborna, ki je poškodovan. Nečas bo verjetno igral skupno z Javorskim v dvojicah, možno pa je, da bo kapetan češkoslovaškega moštva v zadnjem trenutku Nečasa zamenjal tudi v dvojicah z Bendo, ki je trenutno v zelo dobri formi in je tudi včeraj na «Salati» v izbirnem tekmovanju premagal Nečasa.

Češkoslovaški tenisarji. Od leve: Nečas, Jaks (kapetan), Javorski in Benda

Kljub kvalitetam Javorskega, pa Cehoslovaki po emigraciji Drobnega in Černika ne predstavljajo več tiste sile v tenisu kot nekdaj in Jugoslovani imajo tokrat znatno več možnosti na zmago kot v vseh dosedanjih srečanjih, čeprav tudi za jugoslovanski tenis velja približno isto kot za češkoslovaškega.

Zvezni kapetan dr. Brixi je v moštvo za Davisov pokal vključil prve štiri z rang-liste in sicer Keretića, Plečeviča, Panajotoviča in Nikolića. Ti štirje igralci so zadnje dni trenirali na «Salati» skupno z Razvanbegovičem in Jovanovičem in odigrali med seboj tudi izbirne igre za določitev kdo bo igral v konkurenci posameznikov in kdo v dvojici. Toda ravno te izbirne igre so prinesle največje presenečenje. Keretića, ki je namreč najboljši tenisar Jugoslavije in kot tak zanesljiv v igrah posameznikov, je premagal s 6:2, 6:3, 2:6, 6:3 Nikolić, ki je v omenjeni četvorici bil dejansko rezerva. Čeprav ni verjetno, da bi zaradi tega Keretić izgubil svoje mesto, pa je sedaj vprašanje, kdo bo drugič igralec med posamezniki: Nikolić ali Plečević, ki je zlahka premagal Rizvanbegovića, ali pa morda celo Panajotović, katerega je Keretić le s težavo uklonil.

Po vsem tem so — kot smo že dejali — prognoze težke. Najbolj gotovo je, da bo Javorski premagal oba Jugoslovana v igrah posameznikov, ta dva pa drugega češkoslovaškega predstavnika. Odločila bo torej igra dvojic in če bosta Panajotović in Plečević zaigrala tako kot v Aleksandriji v Egiptu, kjer sta v polfinalu premagala slovito italijansko dvojico Merla-Pietrangelija, nato pa v finalu še dvojico Mackay (ZDA) - Garrido (Kuba), potem smemo upati, da se bo dvoboj med Jugoslavijo in CSR zaključil z zmago Jugoslovanov.

Disciplinski ukrepi FIGC

Inter, Genoa, Napoli kaznovani z globami

Magnini (Fiorentina) pogojno izključen za eno nedeljo

MILAN, 23. — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je na svojem današnjem zasedanju izrekla proti moštvom in posameznikom naslednje ukrepe:

Globe moštvom: 200.000 lir Internazionale, 120.000 lir Genoa, 100.000 lir Napoli, 50.000 lir Catanzaro, 40.000 lir Simmenthal, 35.000 lir Legnano.

Izključitve: za dve efektivni nedelji Ghisolfi (Cremonese) — pogojno; za 1 efektivno nedeljo: Magnini (Fiorentina) — pogojno, Scroccaro (Catanzaro) in Schiavno (Sanremese) — pogojno.

Strogi opomini: Carminati (Simmenthal), Parodi (Legnano).

Opomini: Ferrazzi (Como), Garzena (Juventus), Barbieri (Sambenedett.), Masoni (Reggiana), Francescon (Biellese).

Globa 36.000 lir in pismeni strogi opomin: Scagnellato (Padova).

Komisija je razpravljala tudi o pritožbah in sklenila naslednje:

Priziv Catanie v zvezi s tekmo Catania - Brescia 20.IV.: Sklepanje se odloži v pričakovanju dokumentarnega gradiva;

Priziv Simmenthala proti izključitvi za 2 nedelji igralca Grassija s preklicem prejšnje pogojnosti (skupna izključitev za tri nedelje) se zavrne;

Priziv Carbosarde proti izključitvi za 2 nedelji igralca Contija in za 1 nedeljo igralca Braccinija, se zavrne.

Prvenstvo rezerv 16. in 17. t. m.

Globe: Brescia 40.000 lir;

Izključitve: do 8.V.58: Benedetti (Udinese) — pogojno, do 1. maja: Gorlani (Brescia) — pogojno, Rapetto (Sanremese) — pogojno, De Mani (Lanerossi) — pogojno.

V zvezi s tekmi Palermo B-Parma B, 20.IV.: A. diskvalifikacija igrišča Palerma za eno efektivno nedeljo; B. Izročitev vseh aktov izvršnemu svetu Zveze v nadaljnje postopanje; C. 8000 lir globe Mazzoniju (Parma), 4000 lir globe Marchettu (Palermo).

Komisija je tudi sklenila, da se bodo prvenstvene tekme od 4. maja dalje začenjale ob 16. uri.

V dvoboju z madžarskimi plavalci

Pet državnih rekordov italijanskih plavalcev

Tržačan Cescon izgubil prvenstvo na 100 m hrbtno

RIM, 23. — V okviru sinočnje plavalne prireditve v bazenu na Foro Italico, so italijanski plavalci dosegli pet novih državnih rekordov. V prvi disciplini, v štafeti 4x100 m mešano juniorke, je ekipa Lazia v sestavi Simonetta, Rebecchini, Beneck, Veschi, čeprav je prišla na cilj druga za madžarsko štafeto Vasutas iz Budimpešte, dosegla nov rekord s časom 5'30"5, ki je za 14"5 boljši od meje, ki jo je določila zveza. V isti disciplini je Simonetta izboljšala lastni juniorski rekord na 100 m hrbtno s časom 1'19"9. V moški štafeti 4x100 m je ekipa Lazia v sestavi Bufalo, Guerrini, Momoni in Pucci zmagala s časom 4'06", ki je za 4" boljši od rekordne meje, ki jo je določila zveza. V četrti frakciji te discipline je Pucci dosegel izvrstni rezultat 56"7, ki bi bil nov rekord na 100 m prosto, če ne bi bil dosežen z letečim startom.

Na 100 m za juniorje je končno Avellone s časom 1'10"1 dosegel peti rekord večera. Stari rekord je imel Cescon iz Trsta s časom 1'10"4.

Rezultati v posameznih disciplinah:

Štafeta 4x100 m juniorke: 1. Vasutas (Madž.) (Takacs, Sabo, Littomeritzky, Badoki) 5'28"1; 2. Lazio A (Stella, Rebecchini, Beneck, Veschi) 5' in 30"5.

Štafeta 4x100 m prosto moški: 1. Lazio A (Del Bufalo K., Guerrini G., Momoni, Pucci) 4'06", 2. Vasutas (Konrad, Katona, Papp, Almasi) 4'06".

100 m hrbtno moški: 1. Avellone (Lazio) 1'10"1; 1. Papp (V) 1'12"8.

100 m prosto moški: 1. Pucci (L) 58"5; 2. Almasi (V) 1'02"3.

100 m hrbtno ženske: 1 Takacs (V) 1'19"5; 2. Stella (L) 1'21"8.

100 m prosto ženske: 1. Sabo (V) 1'11"; 2. Veschi (L) 1'11"2.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

VLADIMIR BARTOL — 58.

ALAMUT

Sanjalo se mu je, da je še vedno na dvoru v Isfahanu kot takrat pred osemnajstimi leti. Velika sprejemnica. Krog in krog sami velikaši in dostojanstveniki. Na vzvišenem prostoru na pol leži na pol sedi sultan Malek šah in posluša njegovo poročilo. Viha si dolge, redke brke in srka vino. Ob njem stoji veliki vezir, Hasanov nekdanji sošolec, in mu hudobno mežika. On, Hasan, bere poročilo in obrača liste. Kar naenkrat so vse pole bele. Ne more naprej. Jezik se mu zatakne. Začne brezvezno jecljati. Sultan upre vanj dvoje trdih, mrzlih oči. «Dovolj!» zavpije ter pokaže z roko proti vratom. Kolena mu klecnejo. Dvorano pretrese peklenski krohot velikega vezirja...

Planil je iz sanj. Ves je bil prepoten. Drgetal je po celem telesu.

«Alahu hvala,» je sproščeno zašepetal. «Samo sanjalo se mi je.»

Potem je pomirjen trdno zaspal.

OSMO POGLAVJE

Bila je jasna zvezdnata noč, ena od onih, v katerih se nam zdi, da smo prisluhnili srčnemu utripu vesoljstva. Od elburskih sten in od Demavenda je vel snežen hlad in se boril s toploto, ki je žehtela iz zemlje, še vse od sonca razgrete.

Drug za drugim so jezdili borci skozi sotesko. Abu Ali jih je vodil. Vsak peti je vihtel baklo nad glavo in svetil na pot tistim, ki so prihajali za njim. Vešče so švigale okrog plamenov, se zaganjale vanje in se sežigale. Peket konjskih kopit je odmeval od skalnatih pobočij. Povelja častnikov in desetnikov, vpitje velblodjih gonjačev, rezgetanje živali, vse to se je stapljalo v mogočen hrup, ki je pregluševal bučanje hudournika.

Fedaiji so se utaborili za stražarskim gričem. Bili so dobro kriti. Razpeli so šotore, zakurili ognje in postavili stražo. Kakih dve sto korakov od njih so se vrh z goščavo porasle vzpetine vgnezdili ostali borci, jezdeci, suličarji in lokostrelci. Sredi majhne kotline so si zanetili nizke ognje, se ob njih greli in si spekli celega vola. Pritajeno so se pogovarjali in se razburjeno smejali. Nemirno so pogledovali na postavo vrh stražarskega stolpa, ki se je nepremično kakor kip črtala na obzorju. Tisti, ki so bili določeni za stražo ali za obhodne oddelke, so se zavili v plašče in legli, da bi se prej še naspali.

Fedaije je po naporih izpitov in po razburjenju ob posvečenju premagala utrujenost. Po nasvetu Abu Sorake so se zgodaj zavili v plahte, ki so jih bili prinesli s seboj, in skušali zaspati. Zadnja dva dni so se bili že tako privadili presenečenjem, da jih bitka, ki jih je predvidoma čakala, ni posebno vznemirjala. Nekatere je kmalu prevzel spanec, drugi so se spet izmotali iz plaht in začeli drezati v skoraj ugasle ognje.

«Alahu hvala, da imamo šolo za seboj,» je menil Sulejman. «Vse kaj drugega je, ponoči prežati na sovražnika, kakor pa čez dan brusiti zadnjico ob pete in škripati s pisalom po tablici.»

«Vprašanje je, če bo hotel sovražnik sploh priti,» je skrbelo Ibn Vakasa. V šoli je bil med tišjimi in manj opaznimi, sprico nevarnosti pa se je v njem nenadoma predramila bojna vročica.

«Ta bi bila lepa,» je rekel Jusuf. «Da bi bile vse te priprave in vse to razburjenje zastonj in da bi nam Turek sploh ne prišel pod sablje.»

«Še bolj zabavno bi bilo, če bi jim po vseh teh trudih in naporih, ki jih imaš za seboj, ti prišel pod sablje,» se je pošalil Sulejman.

«Naša usoda je zapisana v knjigi Alahovi,» je menil ravnodušno Džafar. Žreb je bil njega določil za zastavonošo. Nečimrnost, ki se je zaradi tega hotela oglasiti v njem, je krotil s svojo predanostjo v usodo.

«Vendar bi le bilo neumno, če bi se bili toliko mučili v šoli samo zato, da nas posadi prvi pesjan na oni svet,» je pristavil Obeida.

«Strahopetni umira tisočkrat, hrabri enkrat,» je pomodroval Džafar.

«Misliš, da sem zato strahopetec, če se mi upira, da bi že nocoj poginil?» se je jezil Obeida.

«Nikar se ne zbadajta,» ju je miril Jusuf. «Poglejta Ibn Tahirja, kako strmi v zvezde. Morda si misli, da jih gleda zdaj zadnjikrat.»

«Jusuf postaja modrijan,» se je posmejal Sulejman.

Ibn Tahir je ležal nekaj korakov od tovarišev in zavit v plahto strmel v nebo.

«Kako čudovito je to moje življenje,» je govoril pri sebi. «Kakor izpolnitev nekih davnih sanj.» Spominjal se je svojih otroških let v domači hiši, kako je prisluškoval pogovorom mož, ki so se zbirali okrog njegovega očeta. Rešetali so vprašanje pravega kalifa, se sklicevali na koran, zavračali suno in si šepetaje pripovedovali o skrivnostnem Mahdiju iz Alijevega rodu, ki bo prišel, da odreši svet od laži in krivice. «O, da bi hotel priti, ko jaz še živim,» je takrat hrepenel. Videl se je kot njegovega zaščitnika, kakršen je bil Ali Preroku. Nehote se je zmerom primerjal z Mohamedovim zetom. Bil je najvnetejši Prerokov pristaš, od svojih otroških let se je ločil in je krvavel žanj in kljub temu je bil po njegovi smrti izrinjen od naslednstva. In ko ga je naposled le ljudstvo izbralo, je bil zavratno umorjen. Prav zaradi teh okoliščin ga je Ibn Tahir najbolj vzljubil. Bil mu je svetel zgled in vzor, kateremu se mora skušati čim bolj približati.

Kako mu je trepetalo srce, ko ga je oče poslal na Alamut, da stopi v službo Seidune! Slišal je o tem možu, da je svetnik in da ga mnogi smatrajo za preroka. Nekaj mu je od vsega početka govorilo: To je tvoj Al Mahdi, to je tisti, ki ga pričakuješ in kateremu služiti si tako hrepenel. Toda čemu se nikomur ne pokaže? Čemu jih ni on posvetil v tedaije? Čemu si je izbral za posrednika tega brezzobega starca, ki je skoraj bolj podoben stari ženici kot pa možu in borcu? Do zdaj, do tega trenutka mu še nikoli ni prišlo na misel, da bi podvomil v to, da je Seiduna zares na gradu. V tem razsvetljenem trenutku pa se je zgrozil ob misli, da je morda živel v prevari, da Hasana Ibn Sabe sploh ni na Alamutu ali pa da sploh ne živi več. Tedaj bi bil Abu Ali tisti, ki vodi izmailstvo, in vsi daiji in paglavarji bi bili z njim v nekakšnem tajnem sporazumu. Abu Ali — prerok? Ne, tak ni mogel, ni smel biti prerok! Morda so si prav zato izmislili Seiduno, nevidnega in neslišnega, da bi ne odbili vernikov. Zakaj kdo bi hotel priznati Abu Alija za vrhovnega poglavarja izmailstva?

Velika skrivnost je bila na gradu, to je čutil. Nocoj, to noč, ga je začela peči kot še nikoli. Ali mu bo kdaj dano, da sname zastor z nje, da ji pogleda v obraz? Ali bo kdaj videl pravega, živega Seiduno?

Slišal je konjski topot. Nehote je pograbil za orožje. Dvignil se je in pogledal okrog sebe. Njegovi tovariši so spali, tesno zaviti v plahte. Sel je prijezdil. Videl je, kako sta se šepetaje pogovarjala z Abu Alijem. Padlo je kratko povelje in straže so pogasile zadnje ostanke ognjev. Bližal se je sovražnik.

Obšel ga je spokojen mir. Gledal je v zvezde, ki so se drobno in ostro bliskale nad njim. Zavedel se je svoje majhnosti in izgubljenosti v vesoljstvu. In bilo mu je skoraj prijetno ob tej zavesti. — «Nekoč bom morda prišel v raj,» je pomislil. — «O, da bi res prišel!» je goreče zašepetal pri sebi. — «Tam me bodo čakale rajske deklice s črnimi očmi in belimi udi. Spomnil se je žena, ki jih je poznal, matere, sester in drugih iz sorodstva. — «Hurije morajo biti vse drugačne,» si je mislil. — «Take, da se izplača izkrvaveti zanje na tem svetu.»

(Nadaljevanje sledi)